

MATRIKKELLOVA – UTDRAK MED KOMMENTARER TIL LOVEN

Innhold

Forord.....	3
Oversikt over forarbeider, lov- og forskriftsvedtak mv.	4
Lovens tittel.....	6
Kapittel 1 Formål, verkeområde og definisjonar.....	6
§ 1 Formålet med lova.....	6
§ 2 Geografisk verkeområde	7
§ 3 Definisjonar	7
Kapittel 2 Matrikkelen og innhaldet i den o.a.	10
§ 4 Matrikkelen.....	11
§ 5 Matrikkeleiningar.....	12
§ 5 a Matrikkelstyresmaktene.....	14
Kapittel 3 Vilkår for matrikulering og andre føringar som gjeld matrikkeleiningar	18
§ 6 Krav om oppmålingsforretning før matrikkelføring.....	18
§ 7 Krav om klarlagd grense før tinglysing av heimelsovergang.....	21
§ 8 Krav om matrikkelføring.....	24
§ 9 Kven som kan krevje matrikulering	26
§ 10 Felles vilkår for matrikulering.....	30
§ 11 Særskilt om matrikulering av anleggseigedom	35
§ 12 Særskilt om matrikkelføring av festegrunn	38
§ 13 Særskilt om matrikulering av umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrunn	41
§ 14 Registrering av jordsameige.....	42
§ 15 Arealoverføring	43
§ 16 Grensejustering	45
§ 17 Klarlegging av eksisterande grense	48
§ 18 Samanslåing av eksisterande matrikkeleiningar	51
§ 19 Avtale om eksisterande grense	53
§ 20 Fastsetjing av samla fast eigedom.....	56
Kapittel 4 Adresser til eigedommar og bygningar.....	58
§ 21 Fastsetjing av offisiell adresse.....	58
Kapittel 5 Føring av matrikkelen	60
§ 22 Generelt om føring av matrikkelen.....	60
§ 23 Tildeling av matrikkelnummer.....	67
§ 24 Tinglysing og utferding av matrikkelbrev m.m.	68
§ 25 Matrikkelføring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar, kommunale pålegg o.a.....	74
§ 26 Retting av opplysningar i matrikkelen og sletting av matrikkeleining	77
§ 27 Komplettering av opplysningane i matrikkelen.....	83
§ 28 Tilsyn med matrikkelføringa	85
Kapittel 6 Innsyn og bruk av matrikkelopplysningar	86
§ 29 Innsyn i matrikkelen	86
§ 30 Utlevering og behandling av opplysningar frå matrikkelen	87
§ 31 Bruk av matrikkelnemningar i offentleg saksbehandling, bruk av kart saman med matrikkelen, o.a.....	90

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikkelopplysningar	92
Kapittel 7 Oppmålingsforretning, krav til landmålar o.a.	95
§ 33 Oppmålingsforretning	96
§ 34 Merking og måling av grenser	102
§ 35 Rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning	105
§ 36 (Oppheva med lov 29. juni 2007 nr. 94)	108
§ 37 (Oppheva med lov 29 juni 2007 nr. 94)	109
§ 38 (Oppheva med lov 29 juni 2007 nr. 94)	110
Kapittel 8 Om geodetisk grunnlag, oppmålingsarbeid o.a.	113
§ 39 Geodetisk grunnlag	114
§ 40 (Oppheva med lov 29 juni 2007 nr. 94)	116
§ 41 Rett til å utføre oppmålingsarbeid på offentlig og privat grunn	117
§ 42 Fjerning av merke og signal	120
§ 43 Varsling	122
§ 44 Ekspropriasjon	123
§ 45 Skjønn	123
Kapittel 9 Klage, sanksjonar, o.a.	124
§ 46 Klage	124
§ 47 Tvist om oppmålingsarbeid	134
§ 48 Tvangsmulkt	135
§ 49 Skadeverk på fastmerke o.a.	136
Kapittel 10 Iverksetjing, overgangsreglar og endringar i andre lover	137
§ 50 Iverksetjing	137
§ 51 Overgangsreglar	138
§ 52 Endring av andre lover	141
Lovspeil	142

Forord

Dette notatet er primært utarbeidet til bruk i Kommunal- og moderniseringsdepartementets interne saksbehandling. Notatet er i formen en kommentarutgave til matrikkellova. Kommentarene til loven gjengir primært spesialmerknadene og enkelte andre utdrag fra forarbeidene.

Notatet kan muligens være nyttig veiledning også for brukere utenfor departementet.

Kommentarer til bestemmelser i andre lover som er nær knyttet til matrikkellova, er behandlet i et eget veiledningsnotat. Kommentarer til matrikkelforskriften og andre forskrifter til loven er også behandlet i egne notater.

Lov- og forskriftstekst og andre sitater bør alltid kontrolleres mot originaldokumentene som er tilgjengelig på Lovdata og regjeringens og Stortingets nettsider.

Se også [Kartverkets internettsider](#) om matrikkelen.

I skrivende stund er det vedtatt flere endringer i loven som ikke er satt i kraft. Brukere av notatet bør derfor kontrollere mot [Lovdata](#) for status vedrørende slike endringer.

Oslo, 27. juni 2018

Tidligere utgaver

- 9. oktober 2009
- 22. mars 2010
- 22. september 2010
- 21. august 2012
- 15. februar 2016

Oversikt over forarbeider, lov- og forskriftsvedtak mv.

[Lov 17. juni 2005 nr. 101](#) om eigedomsregistrering (matrikkellova) ble [kunngjort 17. juni 2005](#), jf. [Besl. O. nr. 104 \(2004-2005\)](#).

§§ 1, 2, 3, 4, 22, 28, 30, 31, 32 andre og tredje ledd, 50 og 51 femte ledd ble satt i kraft 9. februar 2007, jf. [kgl.res. 9. februar 2007 nr. 150](#). §§ 5a og 51 andre og tredje ledd ble satt i kraft 27. februar 2009, jf. [kgl.res. 27. februar 2009 nr. 242](#).

Saksbehandlingsreglene og lovens hoveddeler ble satt i kraft 1. januar 2010, jf. [kgl.res. 5. juni 2009 nr. 600](#) med endring [kgl.res 4. desember 2009 nr. 1453](#). Det omfattet §§ 5, 6, 8 til 21, 23 til 27, 29, 32 første ledd, 33 til 49, 51 første ledd og 52 nr. 1, 2 og 4 til 16, unntatt § 52 nr. 9 om endring av jordskifteloven §§ 24 og 29 tredje ledd, som ble opphevet 3. september 2010, jf. [kgl.res. 3. september 2010 nr. 1246](#).

Følgende bestemmelser er ikke satt i kraft: §§ 7 og 52 nr. 3.

Følgende bestemmelser er vedtatt endret, men endringene er ikke satt i kraft:

- § 27 første ledd, jf. lov 20. januar 2012 nr. 7
- §§ 6 første ledd bokstav d, 12, 16, 17, 19, 26, 35, ny 38 og 46, jf. lov 20. april 2018 nr. 12
- § 5 a andre ledd tredje punktum, jf. lov 20. april 2018 nr. 12 og lov 22. juni 2018 nr. 83
- § 28, jf. lov 22. juni 2018 nr. 83
- §§ 22 femte ledd, 26 femte ledd og 30 sjuende ledd, jf. lov 15. juni 2018 nr. 38

Forarbeidene framgår av

- [Ot.prp. nr. 70 \(2004-2005\)](#), jf. [Innst. O. nr. 118 \(2004-2005\)](#)
- [NOU 1999: 1](#) Lov om eiendomsregistrering
- [Forslag til revisjon av Signalloven](#) (Trykk MD – 01/2005).

Loven er endret ved

- [lov 26. jan 2007 nr. 3](#) om endringer i tvisteloven (endringer i straffeprosessloven og andre lover), jf. § 37-3 nr. 71 om endring i jordskiftelova §§ 24 og 29. I kraft 1. januar 2008, jf. [kgl.res. 26. jan 2007 nr. 88](#)
- [lov 15. juni 2007 nr. 40](#) om reindrif (reinsdriftsloven), jf. § 83 nr. 7 om endring i matrikkellova § 52 nr. 9 om endring i jordskiftelova § 88a. I kraft 1. juli 2007, jf. [kgl.res. 15. juni 2007 nr. 627](#)
- [lov 29. juni 2007 nr. 94](#) om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedomsregistrering o.a., jf. [Ot.prp. nr. 57 \(2006-2007\)](#), [Innst. O. nr. 98 \(2006-2007\)](#), [Besl. O. nr. 101 \(2006-2007\)](#). I kraft 29. juni 2007, jf. [kgl.res. 29 juni 2007 nr. 760](#), og 1. januar 2010, jf. [kgl.res. 5. juni 2009 nr. 601](#)
- [lov 27. juni 2008 nr. 71](#) om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (plandelen), jf. § 35-1 nr. 19 om endring i matrikkellova § 2. I kraft 1. juli 2009, jf. [kgl.res. 12. juni 2009 nr. 638](#)

- [lov 8. mai 2009 nr. 27](#) om endringer i lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (byggesaksdelen), jf. § 35-2 nr. 9 om endring i matrikkellova § 10. Se også [Ot.prp. nr. 45 \(2007-2008\)](#) og [Innst. O. nr. 50 \(2008-2009\)](#). I kraft 1. juli 2010, jf. [kgl.res. 18. juni 2010 nr. 896](#)
- [lov 3. september 2010 nr. 56](#) om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven), jf. [Prop. 121 L \(2009-2010\)](#). I kraft 3. september 2010, jf. [kgl.res. 3. september 2010 nr. 1246](#)
- [lov 20. januar 2012 nr. 7](#) om endringer i matrikkellova og tinglysingsloven mv, jf. [Prop. 118 L \(2010-2011\)](#). Romertall II, III og IV i kraft 20. januar 2012, jf. [kgl.res. 20. januar 2012 nr. 36](#). Romertall I for så vidt gjelder endringen i § 35 første ledd tredje punktum, i kraft 18. september 2015, jf. [kgl.res. 18. september 2015 nr. 1059](#)
- [lov 21. juni 2013 nr. 100](#) om fastsetjing og endring av eigheds- og rettshøve på fast eiendom m.m. (jordskiftelova), jf. [Prop. 101 L \(2012-2013\)](#). I kraft 1. januar 2016, jf. [kgl.res. 21. juni 2013 nr. 736](#)
- [lov 20. juni 2014 nr. 52](#) om endringer i plan- og bygningsloven (forenklinger i byggesaksdelen og oppheving av krav om lokal godkjenning av foretak) m.m., jf. [Prop. 99 L \(2013-2014\)](#). I kraft 20. juni 2014 og 1. juli 2015, jf. loven, [kgl.res. 6. februar 2015 nr. 91](#) og [kgl.res. 19. juni 2015 nr. 702](#)
- [lov 9. desember 2016 nr. 88](#) om folkeregistrering (folkeregisterloven), jf. [Prop. 164 L \(2015-2016\)](#). I kraft 1. oktober 2017, jf. [kgl.res. 9. juni 2017 nr. 718](#)
- [lov 16. desember 2016 nr. 101](#) om endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (reform av jernbanesektoren), jf. [Prop. 143 L \(2015-2016\)](#). I kraft 1. januar 2017, jf. [kgl.res. 16. desember 2016 nr. 1591](#)
- [lov 16. juni 2017 nr. 65](#) om eierseksjoner (eierseksjonsloven), jf. [Prop. 39 L \(2016-2017\)](#). I kraft 1. januar 2018, jf. [kgl.res. 15. september 2017 nr. 1393](#)
- [lov 11. mai 2017 nr. 26](#) om endringer i rettergangslovgivningen mv. (organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet), jf. [Prop. 33 L \(2016-2017\)](#). I kraft 1. januar 2018, jf. [kgl.res. 11. mai 2017 nr. 563](#)
- [lov 21. juni 2017 nr. 97](#) om endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova (mer effektive planprosesser, enklere saksbehandling og konsekvensutredninger), jf. [Prop. 110 L \(2016-2017\)](#). I kraft 1. juli 2017, jf. [kgl.res. 21. juni 2017 nr. 834](#)
- [lov 20. april 2018 nr. 12](#) om endringer i matrikkellova og plan- og bygningsloven, jf. [Innst. 165 L \(2017-2018\)](#). Se også [Prop. 148 L \(2016-2017\)](#) og [Prop. 33 L \(2017-2018\)](#). §§ 3, 4, 5a tredje ledd, 6 fjerde ledd, 7-10, 14, 15, 18, 20-22, 24, 25, 27, 29-34, 39, 41-43, 47 og 48 samt overskriftene til kapittel 7 og 8 i kraft 20. april 2018, jf. [kgl.res. 20. april 2018 nr. 593](#)
- [lov 15. juni 2018 nr. 38](#) om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven), jf. [Prop. 56 LS \(2017-2018\)](#). I kraft når forordning (EU) nr. 2016/679 (personvernforordningen) trer i kraft, jf. [kgl.res. 15. juni 2018 nr. 875](#).
- [lov 22. juni 2018 nr. 66](#) om endring i matrikkellova, jf. [Prop. 86 LS \(2017-2018\)](#). kraft 22. juni 2018, jf. lovvedtaket.
- [lov 22. juni 2018 nr. 83](#) om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), jf. [Prop. 46 L \(2017-2018\)](#). Ikke i kraft.

Loven erstatter tidligere lov 23. juni 1978 nr. 70 om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven), og lov 9. juli 1923 nr. 1 om anbringelse av signaler og merker for målearbeider.

Forskrifter mv.

- [Forskrift 9. februar 2007 nr. 151](#) om iverksetting av matrikkelen
- [Forskrift 27. februar 2009 nr. 243](#) om bruk av lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova) på Svalbard
- [Vedtak 25. april 2009 nr. 975](#) om innføring av matrikkelsystem
- [Forskrift 26. juni 2009 nr. 864](#) om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften)
- [Forskrift 21. desember 2009 nr. 1737](#) om oppheving av forskrifter til delingsloven
- [Forskrift 18. desember 2013 nr. 1599](#) om utlevering, viderebruk og annen behandling av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen

Lovens tittel

Lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova)

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

ny tittel	(tidligere ordlyd)
Lov om eigedsregistrering (<i>matrikkellova</i>)	Lov om eigedsregistrering

Jf. Ot. prp. nr. 57 (2006-2007) kapittel 3 første avsnitt:

«Departementet foreslår å føye til kortforma (matrikkellova) i den fulle tittelen til lova. Kortforma blei introdusert i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005), og er mykje brukt i profesjonelle relasjonar. Det vil vere opplysnande for alle brukarar av lova om kortforma òg går direkte fram av tittelen til lova.»

Kapittel 1 Formål, verkeområde og definisjonar

§ 1 Formålet med lova

Lova skal sikre tilgang til viktige eigedsopplysningar, ved at det blir ført eit einsarta og påliteleg register (matrikkelen) over alle faste eigedommar i landet, og at grenser og eigedsforhold blir klarlagde.

Lova skal vidare sikre tilgang til eit felles geodetisk grunnlag, jf. kapittel 8.

I kraft 9. februar 2007.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første ledd jf. lovutkastet § 1, andre ledd jf. oppmålingslovutkastet § 1.)

Første ledd. Tilgang til opplysningar om eigedom og eigedsforhold er viktig for ei rekkje samfunnsformål, m.a. sikring av eigedsrett og ein effektiv eigedomsmarknad, og for planlegging, forvaltning og administrasjon i offentleg sektor. Lova skal sikre at

opplysningane blir dokumenterte og gjort tilgjengelege for offentlege og private brukarar gjennom eit felles register for heile landet. I dette ligg også at ein fører vidare formålet med delingslova, som er å syte for at grensene for grunneigedom og festegrund blir nøyaktig merkte, målte og kartfesta, og at det blir ført oversiktlege og pålitelege register over grunneigedom og festegrund (jf. delingslova § 1-1 første ledd). Sjø merknadane til § 4 om kva for eigedomsopplysningar lova siktar til.

Andre ledd uttrykkjer formålet med føresegnene i lovforslaget kapittel 8 om geodetisk grunnlag. Eit felles geodetisk grunnlag er ein teknisk føresetnad for måling og kartfesting etter denne lova så vel som anna kart- og oppmålingsverksemd i offentleg og privat regi, jf. kapittel 12. Føresegnene i lovforslaget kapittel 8 avløyser *lov om anbringelse av signaler og merker for målearbeider* (signallova).

§ 2 Geografisk verkeområde

Lova gjeld for heile landet. For sjøområda gjeld lova ut til ei nautisk mil utanfor grunnlinjene.

Kongen kan bestemme at lova heilt eller delvis skal gjelde for andre sjøområde, Svalbard, Jan Mayen eller norske biland i Antarktis, og kan då fastsetje særskilde tilpassingar etter forholda på staden.

I kraft 9. februar 2007.

Endret ved lov 27. juni 2008 nr. 71

I kraft 1. juli 2009.

Første ledd andre punktum	Tidligere ordlyd
For sjøområda gjeld lova ut til <i>ei nautisk mil utanfor grunnlinjene</i> .	For sjøområda gjeld lova ut til grunnlinjene.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 2 og oppmålingslovutkastet § 2.)

Verkeområdet er i utgangspunktet samanfallande med verkeområdet for plan- og bygningslova. Høvet til å utvide verkeområdet kan særleg vere aktuelt for Svalbard (jf. kapittel 31.3), men føresegnene i lovforslaget kapittel 8 om geodetisk grunnlag kan òg vere aktuelle for sjøområde utanfor grunnlinjene og dei andre områda som er nemnde i § 2.

§ 3 Definisjonar

I denne lova tyder:

- matrikkelen*: landet sitt offisielle register over fast eigedom, og under dette bygningar, bustader og adresser, jf. § 4,
- matrikkeleining*: grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrund, jf. § 5,
- matrikkelnummer*: den offisielle nemninga for kvar enkelt matrikkeleining,
- matrikkelbrev*: attestert utskrift av matrikkelen som viser alle registrerte opplysningar om ei matrikkeleining ved oppgitt dato,
- matrikkelføring*: føre opplysningar i matrikkelen,
- matrikulering*: føre ei ny matrikkeleining inn i matrikkelen,

- g) *sentral matrikkelstyresmakt*: det statsorganet som forvaltar matrikkelen,
- h) *oppmålingsforretning*: den oppgåva som går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar til fast eigedom, og gi nødvendig dokumentasjon for matrikkelføring, jf. § 33,
- i) *geodetisk grunnlag*: referanseramme som gjer det mogleg å bestemme eintydige geodetisk relaterte koordinatar,
- j) *grunnlagsmåling*: etablering, kontroll og vedlikehald av geodetisk grunnlag,
- k) *fastmerke*: varig merkt punkt til bruk i grunnlagsmålingar eller for å gjere geodetisk grunnlag tilgjengeleg for kart- og oppmålingsarbeid,
- l) *signal*: merke, instrument eller konstruksjon som blir brukt for å vise eller kontrollere plasseringa til eit fastmerke.

I kraft 9. februar 2007.

Jf. matrikkelforskriften § 2.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Bokstav f	(tidligere ordlyd)
f) <i>matrikulering</i> : føre ei ny matrikkeleining inn i matrikkelen,	f) <i>matrikulering</i> : føre ei ny matrikkeleining inn i matrikkelen, jf. § 10,

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Bokstav f. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

Bokstav g, h og i, jf. ny bokstav j til m. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Bokstav f definerer *matrikulering*. Tilvisinga til § 10 er lite opplysende og er fjerna. Definisjonen er uendra. Matrikulering er å føre ei ny matrikkeleining inn i matrikkelen og danne den nye eininga. Det noverande skiljet mellom matrikulering av nytt jordsameige og registrering av eit eksisterande, men uregistrert jordsameige, blir ført vidare.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 3 bokstav h til l	(tidligere bokstav h til n)
h) oppmålingsforretning: den <i>oppgåva</i> som går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar til fast eigedom, og gi nødvendig dokumentasjon <i>for matrikkelføring</i> , jf. § 33,	h) oppmålingsforretning: den tenesta som går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar til fast eigedom, og gi nødvendig dokumentasjon for krav om matrikkelføring, jf. § 33,

(oppheva)	i) landmålarføretak: føretak eller offentlig eining som i medhald av § 38 er godkjent for å gjennomføre oppmålingsforretning, j) ansvarleg landmålar: fagleg leiar i landmålarføretak,
i) geodetisk grunnlag ... j) grunnlagsmåling ... k) fastmerke ... l) signal ...	k) geodetisk grunnlag ... l) grunnlagsmåling ... m) fastmerke ... n) signal ...

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Bokstav h definerer *oppmålingsforretning*. Proposisjonen inneber at kommunen har ansvaret både for oppmålingsforretninga og matrikkelføringa jf. § 5 a andre ledd og omtale i motiva kapittel 2.6. Forretning og føring blir to steg i ei samla styresmaktoppgåve. Kommunen skal matrikkelføre oppmålingsforretninga straks forretninga er fullført utan at det blir sett fram eit særskilt krav om matrikkelføring, jf. § 35 første ledd.

Definisjonane av *landmålarføretak* og *ansvarleg landmålar* i noverande bokstav i og j går ut.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

Bokstav a definerer *matrikkelen*. (Jf. lovutkastet § 5 første ledd.) Matrikkelen er eit register over alle matrikkeleiningane i riket med tilhøyrande opplysningar, jf. § 1. Matrikkelen omfattar tekst og kartdata i eit felles datasystem. Matrikkelen byggjer vidare på det eksisterande grunneigedom-, adresse- og bygningsregisteret (GAB). Innhaldet i matrikkelen er nærare forklart i § 4.

Bokstav b og c definerer *matrikkeleining* og *matrikkelnummer*. Ei matrikkeleining kan anten vere ein bestemt grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, festegrund eller eit bestemt jordsameige. Kvar matrikkeleining er identifisert med eiga nemning (matrikkelnummer) som i tråd med gjeldande ordning er samansett av eit gardsnummer og eit bruksnummer, eventuelt med tillegg av festenummer eller seksjonsnummer. Dei ulike matrikkeleiningane er nærare definerte i § 5.

Bokstav d definerer *matrikkelbrev*. (Jf. lovutkastet § 24 første ledd.) Matrikkelbrev er ei attestert utskrift som viser alle registrerte opplysningar om vedkommande matrikkeleining, under dette også opplysningar om bygningar, bustader og adresser og registrerte hendingar som er knytte til eininga. Matrikkelbrevet skal vere datert, og vise kva som er registrert om eininga på vedkommande tidspunkt. Attestert utskrift tyder at kommunen skriftleg stadfestar at opplysningane er i samsvar med innhaldet i matrikkelen. Attestert utskrift kan vere på papir eller som eit tilsvarande digitalt dokument, jf. § 24 tredje ledd og § 29 tredje ledd.

Bokstav e og f definerer *matrikkelføring* og *matrikulering*. Matrikkelføring omfattar alle former for å føre inn, komplettere eller registrere opplysningar i matrikkelen, under dette endringar, rettingar og strykingar av tidlegare innførte opplysningar. Matrikulering er å føre ei ny matrikkeleining inn i matrikkelen, og slik danne den nye

eininga. Matrikulering er såleis ei bestemt form for matrikkelføring. Ein del av matrikuleringa er å tildele matrikkelnummer. Skilnaden mellom matrikulering og registrering er omtalt i kapittel 6.3.

Bokstav g definerer *sentral matrikkelstyresmakt*. Oppgåva blir lagt til Statens kartverk som skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen, jf. § 22 og § 28. Kommunen er lokal matrikkelstyresmakt, jf. § 22 andre ledd.

Bokstav h definerer *oppmålingsforretning*. Dei ulike sidene ved ei oppmålingsforretning er nærare regulerte i lovforslaget kapittel 7, sjå særleg § 33. Det går fram av § 6 og § 7 kva for saker som krev at det er halde oppmålingsforretning. Oppmålingsforretning er tenesteproduksjon, og ikkje utøving av offentleg mynde.

Bokstav i og j definerer *landmålarføretak og ansvarleg landmålar*. Landmålarføretaket gjennomfører oppmålingsforretningar og utarbeider krav om matrikkelføring. Landmålarføretaket må ha godkjenning, jf. § 38. Fagleg leiar for arbeidet blir kalla ansvarleg landmålar. Eit landmålarføretak kan ha fleire faglege leiarar. Når kommunen har vedteke at oppmålingsforretningar skal utførast som kommunalt eineansvar etter § 38 femte ledd, er kommunen å rekne som landmålarføretak. Det same gjeld når kommunen utfører oppmålingsforretningar etter overgangsregelen § 51 andre ledd.

(Bokstav k til n, jf. oppmålingslovutkastet § 3.)

Bokstav k definerer *geodetisk grunnlag*. Eit geodetisk grunnlag består i utgangspunktet av nøyaktig målte punkt, sikra med boltar, vardar eller andre merke, men også tekniske innretningar som f.eks. satellittar, geodetiske stasjonar eller vasstandsmålarar kan direkte eller indirekte inngå i grunnlaget. Geodetisk grunnlag omfattar etter definisjonen her både dei opphavlege fastmerka som fastsette referanseramma då grunnlaget blei bestemt, og nye fastmerke som er lagt til sidan. Eit geodetisk grunnlag kan dekkje eit større eller mindre geografisk område.

Bokstav l definerer *grunnlagsmåling*. Med grunnlagsmåling blir meint både sjøve målearbeidet (landmålinga) og tilhøyrande arbeid, f.eks. oppsetjing av fastmerke eller signal. Tradisjonelle målearbeid har særleg omfatta måling av avstandar eller vinklar mellom fastmerke over kortare eller lengre avstandar. Moderne metodar inkluderer satellittbaserte målingar. Grunnlagsmålingar kan m.a. også omfatte astronomiske målingar, målingar av tyngdefeltet og vass-standsmålingar.

Bokstav m definerer *fastmerke*. Dei fleste fastmerke er markerte med ein bolt i fast fjell.

Bokstav n definerer *signal*. Signal kan vere sett opp i samband med eit konkret arbeid eller for eit lengre tidsrom. Enkelte signal er sette opp på permanent basis. Eksempel på signal er handhalden reflektor for avstandsmåling, transportabelt stativ, varde og bardunsignal. Nokre få viktige signal blir etablerte i form av permanente geodetiske stasjonar. Behovet for store permanente signal i form av tømmerårn o.l. er blitt redusert med nye oppmålingsmetodar.

Kapittel 2 Matrikkelen og innhaldet i den o.a.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

Kapittel 2 Matrikkelen og innhaldet i den o.a.	Kapittel 2 Matrikkelen og innhaldet i den
--	---

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Kapittel 2 omfattar no òg ny § 5 a om matrikkelstyresmaktene. Det er derfor teke inn eit «og anna» i kapitteloverskrifta.

§ 4 Matrikkelen

Matrikkelen skal innehalde opplysningar om den enkelte matrikkeleininga som er nødvendig for planlegging, utbygging, bruk og vern av fast eigedom, under dette offisielle nemningar og opplysningar om den enkelte bygning, bustad og adresse. Matrikkelen skal vise grensene for matrikkeleiningane, under dette grenser for uteareal som inngår i eigarseksjon.

Matrikkelen kan vise til opplysningar om fast eigedom i andre register.

Departementet kan gi forskrift om innhaldet i matrikkelen, til dømes om geografiske opplysningar om rettar i fast eigedom.

I kraft 9. februar 2007.

Jf. matrikkelforskriften § 3 og § 4.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Tredje og fjerde ledd	(tidligere ordlyd)
<i>Matrikkelen kan vise til opplysningar om fast eigedom i andre register.</i>	
<i>Departementet kan gi forskrift om innhaldet i matrikkelen, til dømes om geografiske opplysningar om rettar i fast eigedom.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innhald i matrikkelen.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Nytt *tredje ledd*. Det er ikkje meininga at matrikkelen skal innehalde alle tenkjelege opplysningar som gjeld fast eigedom. Matrikkelen er, og skal vere, ein nasjonal felleskomponent med eintydige identifikatorar (matrikkelnummer, adresse og bygningsnummer) og nokre sentrale eigenskapsopplysningar. Andre meir detaljerte opplysningar må førast i register som er tilpassa formålet. I nokre tilfelle er det aktuelt at matrikkelen peikar til desse opplysningane. Dette gjeld til dømes i dag opplysningar om kulturminne.

Gjeldande tredje ledd om forskrift blir nytt *fjerde ledd*. Det blir opna for å kunne registrere geografiske opplysningar om rettar i fast eigedom, jf. §§ 17 og 19.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 5 andre til fjerde ledd.)

Første ledd. Matrikkelen skal innehalde opplysningar som er nødvendige for privat og offentleg oppgåveløysing, under dette planlegging, utbygging, bruk og vern av fast eigedom, offentleg styring og saksbehandling og for ein fungerande eigedomsmarknad. Følgjande generelle kriterium blir lagt til grunn for avgrensinga av datainnhaldet:

- Matrikkelen skal gi dei offisielle nemningane for matrikkeleiningane (matrikkelnummer), og tilsvarende offisielle nemningar for bygningar, bustader og adresser, under dette også offisielle inndelingar i krinsar som f.eks. grunnkrins og valkrins. I tillegg til bustader kan kommunen òg registrere andre klart skilde brukseiningar, og gi slike eigen identifikasjon, f.eks. sjølvstendige einingar i bygg der dette er formålstenleg.
- Matrikkelen må dekkje behovet for informasjon for private handlingar som gjeld fast eigedom og som skjer ofte, og der etterspurnaden er rimeleg fast og standardisert.
- Matrikkelen må gi tilstrekkelege opplysningar for at offentlege organ kan utføre standardiserte oppgåver knytte til fast eigedom, utan å måtte hente inn tilleggsopplysningar.
- Når det er fastsett i lov eller forskrift at opplysningar knytte til matrikkeleiningar, bygningar, bustader eller adresser skal noterast i matrikkelen, må matrikkelen vere ordna slik at opplysningane i den kan leggjast til grunn for offentleg saksbehandling. Det kan f.eks. vere grunnareal til bruk for konsesjonsbehandling, eller bygningsareal til bruk for innkrevjing av vass- og kloakkavgift.
- Innhaldet i matrikkelen må i hovudsak avgrensast til opplysningar som offentlege styresmakter kan oppdatere som ledd i ordinær saksbehandling.
- Opplysningar som blir lagt i matrikkelen må vere etterspurte.
- Matrikkelen skal omfatte opplysningar som det er formålstenleg og kostnadseffektivt å leggje i eit nasjonalt einsarta EDB-basert informasjonssystem for on-line bruk, uavhengig av administrative grenser. Matrikkelen skal ikkje innehalde sensitive personopplysningar, eller enkeltopplysningar som er graderte.

Med pålegg i *andre ledd* er meint vedtak som offentleg styresmakt, først og fremst kommunane, har gjort om bruken av bestemte eigedommar og bygningar med heimel i plan- og bygningslova, forureiningslova, kommunehelsetenestelova, mfl. Kva for pålegg som skal registrerast vil bli nærare regulert i forskrift etter lov om eigdomsregistrering eller dei enkelte særlovene.

Tredje ledd. Innhaldet blir fastsett i forskrift. Innhald i og oppbygging av matrikkelen er nærare forklart i kapittel 8.

§ 5 Matrikkeleiningar

Følgjande objekt kan opprettast som eigne matrikkeleiningar:

- a) grunneigedom, eigedom som er avgrensa ved eigedomsgrenser på jordoverflata og som med dei avgrensingane som følgjer av at det eventuelt er oppretta anleggseigedom etter bokstav b, strekkjer seg så langt nedover i grunnen og oppover i lufta som privat eigedom rett rekk etter alminnelege reglar,
- b) anleggseigedom, ein bygning eller konstruksjon, eller eit avgrensa fysisk volum som er tillate utbygt, og som er utskilt som eigen eigedom. Fast anlegg på

- eigarlaus sjøgrunn eller i eigarlaus undergrunn kan også opprettast som anleggseigedom,
- c) eigarseksjon,
 - d) jordsameige, grunnareal som ligg i sameige mellom fleire grunneigedommar, og der sameigepartane inngår i grunneigedommane, og
 - e) festegrund, del av grunneigedom eller jordsameige som nokon har festerett til eller som kan festast bort, eller som nokon har ein tilsvarande eksklusiv og langvarig bruksrett til.

Ny matrikkeleining er oppretta når eininga er ført inn i matrikkelen.

Einingar, under dette rettar, som er tildelte matrikkelnummer etter tidlegare regelverk, blir rekna som matrikkeleining og kan stå oppført i matrikkelen.

I kraft 1. januar 2010.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 6 og kapittel 7.1 og 7.4.)

Første ledd nemner dei fem typene av fast eigedom som kan registrerast med eige matrikkelnummer i matrikkelen (grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige og festegrund). Opprekninga er uttømmende.

Bokstav a definerer grunneigedom i tråd med gjeldande rettsoppfatning. Grenser for grunneigedom blir merkte og målte som linjer på jordoverflata. Eigedommen strekkjer seg nedover og oppover så langt som eigedomsretten går, og er i utgangspunktet å sjå på som avgrensa av loddrette grenseflater som skjer jordoverflata i grenselinjene. I tilfelle der anleggseigedom er utskilt frå grunneigedommen vil ikkje grenseflatene nødvendigvis vere «rette veggar», men kan etter omstenda få «innhakk» der anleggseigedommen er skilt ut. Anleggseigedom kan liggje over eller under grunneigedommen.

Bokstav b (jf. kapittel 17.2) definerer anleggseigedom. Med anleggseigedom er meint eit volum som definerer den geografiske utstrekninga av eigedomsretten til vedkommande anleggseigedom. Anleggseigedommen skal vere knytt til ein bygning eller konstruksjon som anten eksisterer eller det er gitt løyve til å oppføre. Eigedomsgrensene skal følgje konstruksjonen, og slik definere eit volum med grenseflater i alle plan. Ein anleggseigedom vil likevel normalt strekkje seg så langt nedover i grunnen eller oppover i lufta som eigedomsretten rekk, der konstruksjonen legg beslag på grunn under eller luft over konstruksjonen. Anleggseigedommen kan ikkje omfatte jordoverflate (areal) som ikkje er ein del av konstruksjonen, jf. § 11. Eigedomsrett til anleggseigedom skil seg elles ikkje frå eigedomsrett til grunneigedom.

Anleggseigedom kan opprettast på eigarlaus grunn, både i undergrunnen og på sjøgrunn utanfor yttergrensene for privat eigedomsrett. Vilkåra er dei same som for å opprette anleggseigedom på land. Anlegget må vere fast og varig knytt til grunnen på staden, f.eks. eit fast forankra kaianlegg. Med sjø blir meint både saltvatn og ferskvatn.

Bokstav c. Eigarseksjon er definert i eigarseksjonslova. Grenser for uteareal som eksklusivt er lagt til ein eigarseksjon strekkjer seg nedover i grunnen og oppover i lufta på same måte som for grunneigedom. Grensene blir merkte og målte som linjer på jordoverflata på same måte som for grunneigedom.

Bokstav d (jf. kapittel 21.4) definerer jordsameige som eit realsameige der grunnen ligg i sameige mellom bruk og slik at sameigepartane inngår som ein del av dei grunneigedommane som har part i sameiget. Sameigepart i eit jordsameige kan ikkje skiljast frå grunneigedommane den høyrer til, utan at det blir gitt løyve til å opprette ny matrikkeleining. Jordsameige kan ikkje pantsetjast særskilt.

Realsameige som er oppretta som ordinær sjølvstendig grunneigedom, der sameiget er eige panteobjekt, fell utanfor definisjonen av jordsameige. Etter sameigelova vil også sameige i rettar, for eksempel i jaktrett, bli rekna som realsameige, men slike realsameige kan ikkje matrikulerast særskilt.

Grenser for jordsameige strekkjer seg nedover i grunnen og oppover i lufta på same måte som for grunneigedom. Grensene blir merkte og målte som linjer på jordoverflata på same måte som for grunneigedom.

Bokstav e (jf. kapittel 18.1) definerer festegrunn som del av grunneigedom eller jordsameige. Heil grunneigedom som blir festa bort er ikkje festegrunn. Det er det offisielle grunnlaget for opprettinga av eininga som avgjer om eininga er festegrunn eller grunneigedom. Dette vil oftast framkomme i form av et løyve frå kommunen, men eininga kan også vere oppretta etter avgjerd i jordskifteretten eller på anna grunnlag før det blei krav om løyve.

Festegrunn omfattar også punktbeste. Føresegna inneber at ny festegrunn heretter ikkje kan opprettast som «underfeste».

Festegrunn kan opprettast som eiga matrikkeleining uavhengig av om det er inngått festekontrakt. Det kan også opprettast festegrunn med grunnlag i bruksrett, f.eks. i samband med matrikulering av eksisterande umatrikulert eining, der forholdet ikkje er basert på festekontrakt, men på annan type avtale eller rettsgrunnlag, som gir rett til tilsvarende eksklusiv og langvarig bruk. I alle tilfella må retten vere knytt til ein bestemt del av grunneigedommen.

Grenser for festegrunn strekkjer seg nedover i grunnen og oppover i lufta på same måte som for grunneigedom. Grensene blir merkte og målte som linjer på jordoverflata på same måte som for grunneigedom.

Andre ledd presiserer at ny matrikkeleining blir danna i det eininga blir ført inn i matrikkelen. Eininga kan deretter ikkje slettast frå matrikkelen utan særskilt rettsgrunnlag. Eininga må vere ført inn i matrikkelen før det kan opprettast eige blad i grunnboka for vedkommande eining. Matrikulering av eininga er likevel først fullført ved utferding av nytt matrikkelbrev, jf. § 24. Urett oppretta eining kan slettast etter føresegna i § 26 andre ledd.

Tredje ledd presiserer at objekt eller forhold som er oppretta etter tidlegare regelverk og no står oppført i GAB med eige gards- og bruksnummer og eventuelt festenummer, framleis kan stå oppført sjølv om krava etter denne lova ikkje er oppfylte.

§ 5 a Matrikkelstyresmaktene

Staten ved sentral matrikkelstyresmakt skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen.

Kommunen er lokal matrikkelstyresmakt, og har under dette ansvaret for å utføre oppmålingsforretningar og føre matrikkelen i kommunen. Kommunen kan etter avtale overlata til andre å utføre oppmålingsforretningar på sine vegner. Kommunen kan etter

avtale overlate til annan kommune etter reglane i kommunelova kapittel 5, eller til sentral matrikkelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.

Departementet kan gi forskrift om matrikkelstyresmaktene, under dette om organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver.

I kraft 27. februar 2009.

Jf. matrikkelforskriften § 1 og § 4.

Endret ved lov 22. juni 2018 nr. 83

Ikke i kraft.

Andre ledd tredje punktum	(tidligere ordlyd)
Kommunen kan etter avtale overlate til <i>ein</i> annan kommune etter reglane i <i>kommunelova kapittel 20</i> , eller til sentral matrikkelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.	Kommunen kan etter avtale overlate til annan kommune etter reglane i kommunelova kapittel 5, eller til sentral matrikkelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.

Fra Prop. 46 L (2017-2018)

Kommuneloven har i kapittel 17 til 20 nye regler for samarbeid mellom kommuner. Det følger av bestemmelsene om interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap at disse samarbeidsformene ikke kan benyttes dersom oppgaven omfatter utøvelse av myndighet. Å føre matrikkelen vil være utøvelse av myndighet. Det vil da være vertskommunesamarbeid som er den aktuelle samarbeidsformen ved delegering av myndighet etter matrikkelloven.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Endringen i tredje ledd i kraft 20. april 2018. Endringen i andre ledd tredje punktum er ikke satt i kraft.

Andre ledd tredje punktum	(tidligere ordlyd)
Kommunen kan etter avtale overlate til annan kommune etter reglane i kommunelova <i>kapittel 5 A</i> eller til sentral matrikkelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.	Kommunen kan etter avtale overlate til annan kommune etter reglane i kommunelova kapittel 5, eller til sentral matrikkelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om matrikkelstyresmaktene, under dette om organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelstyresmaktene, under dette om organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) knytt til organisasjonsspørsmålet er teke ut.

Gjeldande *andre ledd tredje punktum* har ei tilvising til kommunelova kapittel 5. Rett tilvising skal vere kommunelova kapittel 5 A.

Tredje ledd. Endringa er av redaksjonell art og svarer til språkføringa i dei andre føresegnene om forskrifter.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 5 a	§ 22 første og andre ledd
Staten ved sentral matrikkelstyresmakt skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen.	Staten ved sentral matrikkelstyresmakt skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen.
Kommunen er lokal matrikkelstyresmakt, og har under dette ansvaret for å utføre oppmålingsforretningar og føre matrikkelen i kommunen. Kommunen kan etter avtale overlate til andre å utføre oppmålingsforretningar på sine vegner. Kommunen kan etter avtale overlate til annan kommune etter reglane i kommunelova kapittel 5, eller til sentral matrikkelstyresmakt, å føre matrikkelen på sine vegner.	Kommunen er lokal matrikkelstyresmakt og fører innhaldet i matrikkelen. Kommunen kan etter avtale overlate til annan kommune, til interkommunal styresmakt, eller til sentral matrikkelstyresmakt å føre matrikkelen på sine vegner. Kongen kan påleggje kommunar å samarbeide om føringa av matrikkelen.
<i>Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelstyresmaktene, under dette om organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver.</i>	(ny)

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Første ledd gjeld den sentrale matrikkelstyresmakta. Føresegna tilsvarar noverande § 22 første ledd. Statens kartverk er sentral matrikkelstyresmakt. Heimelen til å gi forskrifter til lova er lagt til departementet. Når det gjeld meir tekniske eller detaljerte tilhøve, kan det vere aktuelt at Statens kartverk gir utfyllande reglar i form av forskrift eller instruks.

Andre ledd gjeld den lokale matrikkelstyresmakta, jf. omtale i motiva kapittel 2.6. Kommunen vel sjølv korleis den lokale matrikkelstyresmakta skal organiserast. Kommunen kan under dette kjøpe tenester frå konsulentar eller andre tenesteleverandørar. Føresegna vidarefører i prinsippet gjeldande delingslov § 1-2 om oppmålingsstyresmakta. Første punktum tilsvarar noverande § 22 andre ledd første punktum, men med ei presisering om at kommunen som lokal matrikkelstyresmakt er ansvarleg både for oppmålingsforretningane og for matrikkelføringa. Andre punktum slår fast at kommunen, på same måte som etter gjeldande delingslov, etter avtale kan overlate til andre å utføre oppmålingsforretningar. Kommunen kan òg delegere oppmålingsoppgåver til anna styresmakt. Kommunen kan under dette vidareføre ordningar mange kommunar har i lag med Statens vegvesen, om at Vegvesenet kan utføre oppmålingsforretningar over veggrunn på vegner av kommunen, eller inngå nye liknande ordningar. Tilsvarande ordningar kan òg vere aktuelt for Jernbaneverket. Kommunen vil i alle tilfelle vere ansvarleg for dei oppmålingsforretningane andre utfører på vegner av kommunen. Kommunen må f.eks. behandle eventuelle klager på slike forretningar. Tredje punktum tilsvarar noverande § 22 andre ledd andre punktum.

I mange tilfelle kan det liggje godt til rette for at fleire kommunar inngår avtale om felles matrikkelføring. Føresegna er endra i samsvar med dei nye føresegnene om interkommunalt samarbeid i kommunelova, jf. Ot. prp. nr. 95 (2005-2006). Kommunen kan både etter andre og tredje punktum delegerere oppgåver til vertskommune for interkommunalt samarbeid, jf. kommunelova kapittel 5. Ordlyden «annan kommune» i tredje punktum omfattar såleis vertskommunesamarbeid både med og utan felles folkevalt nemnd. Klager på oppgåver som er delegerte til vertskommune med felles folkevalt nemnd, skal etter kommunelova behandlast av ei felles klagenemnd.

Noverande § 22 andre ledd tredje punktum gir Kongen heimel til å påleggje kommunar å inngå interkommunalt samarbeid. Føresegna blir ikkje vidareført, jf. motiva kapittel 3 tredje avsnitt.

Tredje ledd gir heimel for å gi nærare reglar om matrikkelstyresmaktene i forskrift.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 3 første til fjerde ledd.)

Første ledd. Statens kartverk er sentral matrikkelstyresmakt, jf. § 3 bokstav g. Ansvar for den sentrale forvaltninga av matrikkelen omfattar òg ansvar for vedlikehald, utvikling og å gjere matrikkelen tilgjengeleg. Statens kartverk vil vere rettshavar til matrikkelen på vegner av staten. Utføring av konkrete driftsoppgåver blir sett bort til operatørar der dette er rasjonelt. Sentral matrikkelstyresmakt har overordna behandlingsansvar for matrikkelen etter personopplysningslova.

Andre ledd. Kommunen vel sjølv korleis den lokale matrikkelstyresmakta skal organiserast. I mange tilfelle vil det kunne liggje godt til rette for at fleire kommunar inngår avtale om former for felles matrikkelføring. Dette må i så fall organiserast i samsvar med kommunelova § 27, og ikkje som eige selskap. Kongen kan påleggje kommunar å inngå slikt samarbeid der dette er formålstenleg.

Den enkelte kommunen vil vere formelt ansvarleg for føring av matrikkelen for eigedommar i vedkommande kommune. Eventuell klage på matrikkelføringa skal rettast til den kommunen der eigedommen er matrikkelført. Dette er ikkje til hinder for at kommunen let den styresmakta som fører matrikkelen på vegner av kommunen òg stå for klagebehandlinga på vegner av kommunen.

Kommunen kan ikkje late andre enn dei som er nemnde i andre ledd andre punktum utføre oppgåver innan matrikkelføringa. Det er likevel ikkje eit krav at matrikkelførar skal vere fast tilsett i kommunen.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005) kap. 9.3 Matrikkelstyresmakter

Fra kap. 9.3.1 Forslag frå utvalet

Utvalet har som mål at matrikkelen skal vere einsarta i heile landet, både når det gjeld datainnhald og tilgjenge. Dette kan etter utvalet sitt syn berre sikrast gjennom at staten har ansvaret for drift av matrikkelen, og fører tilsyn med at matrikkelen blir ført korrekt i alle kommunar. ...

Utvalet ser det som formålstenleg at Statens kartverk også rettleier og fører tilsyn med matrikkelføringa. Utvalet framhevar at for å dekkje denne oppgåva må Kartverket styrkje kompetansen og kapasiteten sin, både sentralt og i fylka, ikkje minst når det gjeld kompetanse på det eigedomsrettslege området. ...

Fra kap. 9.3.3 Departementet si vurdering

I tråd med forslaget frå utvalet går departementet inn for at det blir etablert ei sentral, statleg matrikkelstyresmakt og lokale, kommunale matrikkelstyresmakter.

Den sentrale matrikkelstyresmakta, som vil vere Statens kartverk, skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen, under dette utvikling, vedlikehald, betra tilgjenge, tilsyn, generell informasjon og rådgiving. ...

Fra kap. 33.3.3 Departementet si vurdering

Departementet foreslår til liks med utvalet at Statens kartverk skal vere sentral matrikkelstyresmakt, og m.a. ha ansvaret for utvikling, etablering og drift av matrikkelen. Denne rolla krev kompetanse innan eigedomsfag, innan EDB og systemutvikling. Kartverket skal drive aktiv rettleiing og oppfølging av korleis kommunane tek vare på rolla som matrikkelførar. Det er føresett at Kartverket betrar oppbygginga av sitt forvaltningsapparat for å kunne fylle denne rolla frå det tidspunktet då lova trer i kraft. Reforma inneber behov for informasjon og opplæring innanfor dei fagmiljøa dette gjeld. ...

Kapittel 3 Vilkår for matrikulering og andre føringar som gjeld matrikkeleiningar

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

Kapittel 3 <i>Vilkår for matrikulering og andre føringar som gjeld matrikkeleiningar</i>	Kapittel 3 Saker som krev oppmålingsforretning
--	--

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Nytt kapittel 3 omfattar §§ 6 til 20, dvs. noverande kapittel 3 Saker som krev oppmålingsforretning og kapittel 4 Vilkår for matrikkelføring med unnatak av § 21 om fastsetjing av adresse. Nytt kapittel 3 reknar opp saker som krev oppmålingsforretning, og fastset materielle vilkår for matrikkelføring i desse og andre tilgrensande saker som nemnt i § 6. Endringa er av redaksjonell karakter.

§ 6 Krav om oppmålingsforretning før matrikkelføring

Oppmålingsforretning skal haldast før følgjande kan først inn i matrikkelen:

- a) ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrunn eller nytt jordsameige,
- b) umatrikulert grunneigedom eller umatrikulert festegrunn,
- c) registrering av uregistrert jordsameige eller endring i registrert sameigefordeling,
- d) opplysningar om arealoverføring, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense, eller
- e) eigarseksjon som omfattar uteareal, eller nytt eller endra uteareal til eksisterande eigarseksjon.

Når det ligg føre særlege grunnar, kan kommunen etter søknad frå den som har rekvirert forretninga, føre ny matrikkeleining inn i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er fullført.

Oppmålingsforretning er ikkje nødvendig for å matrikkelføre samanslåing etter § 18, referanse til avtale om eksisterande grense etter § 19, eller fastsetjing av samla fast eigedom etter § 20.

Departementet kan gi forskrift om oppmålingsforretning før matrikkelføring, under dette om fullføring av slik oppmålingsforretning.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 25 og § 35.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Endringen i fjerde ledd i kraft 20. april 2018. Endringen i første ledd bokstav d er ikke satt i kraft.

(første ledd bokstav d)	(tidligere ordlyd)
d) opplysningar om arealoverføring, endring av grenser for festegrunn, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense, eller	d) opplysningar om arealoverføring, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense, eller
(fjerde ledd)	
Departementet kan gi forskrift om oppmålingsforretning før matrikkelføring, under dette om fullføring av slik oppmålingsforretning.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining utan at oppmålingsforretninga er fullført.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Første ledd bokstav d. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Andre ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Fjerde ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) var motivert ut i frå organisasjonsspørsmålet, men er like relevant med gjeldande organisering. Forslaget er teke med her. Etter forslaget kan departementet i forskrift gi nærare reglar om når og korleis matrikulering kan skje utan fullført oppmålingsforretning, inkludert reglar om krav til førebels merking og beskriving, og reglar som sikrar at oppmålingsforretninga faktisk blir fullført.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Første ledd bokstav d opnar for å endre grenser for festegrunn også ut over reine justeringar. Reine justeringar blir behandla etter reglane for grensejustering.

Fjerde ledd. Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om når og korleis matrikulering kan skje utan fullført oppmålingsforretning, inkludert reglar om krav til førebels merking og beskriving, og reglar som sikrar at oppmålingsforretninga faktisk blir fullført.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 6	(tidligere ordlyd)
(første ledd)	(som tidligere § 6 første ledd)
Når det ligg føre særlege grunnar, kan kommunen etter søknad <i>frå den som har rekvirert forretninga</i> , føre ny matrikkeleining inn i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er <i>fullført</i> .	(§ 10 femte ledd første punktum.) Når det ligg føre særlege grunnar, kan kommunen etter søknad føre ny matrikkeleining inn i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er avslutta.
(tredje ledd)	(som tidligere § 6 andre ledd)
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining <i>utan at oppmålingsforretninga er fullført</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining, under dette om unnatak frå plikt til matrikulering. (Jf. også tidligere § 10 femte ledd andre punktum).

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Første ledd er uendra.

Nytt *andre ledd* tilsvarar noverande § 10 femte ledd første punktum om høvet til å føre ny matrikkeleining inn i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er avslutta. Slik matrikkelføring set særlege krav til utforminga av delingsløyvet. Det kan vere behov for at partane møter i marka for å kunne ta stilling til ei førebels merking av grensene.

Noverande andre ledd blir nytt *tredje ledd*.

Nytt *fjerde ledd* gir heimel til å fastsetje nærare reglar i forskrift om matrikkelføring av ny matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning, under dette fastsetje vilkår for slik føring, og eventuelt utfyllande forskrifter til § 34 femte ledd om førebels merking og beskriving av grensene. Reglar om fullføring av oppmålingsforretning er gitt i § 35.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første ledd jf. lovutkastet § 7 andre ledd, andre ledd jf. lovutkastet § 7 tredje ledd første punktum, og kapittel 10.1.5.)

Første ledd. Føresegna nemner dei sakene som krev at det er halde oppmålingsforretning før opplysningar kan førast i matrikkelen. For det første gjeld det når ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrunn og nytt jordsameige blir oppretta, jf. bokstav a. Når ny eining blir oppretta (matrikulering), oppstår nye grenser som må merkjast og målast i oppmålingsforretning før desse kan førast inn i matrikkelen.

Det skal under dette også haldast oppmålingsforretning ved innløyasing av festegrunn. Dersom grensene for festegrunden er merkte og målte i tidlegare oppmålingsforretning eller tilsvarande forretning, jf. § 7, kan forretninga gjennomførast utan ny merking og måling. Målebrev eller matrikkelbrev for festegrunden kan brukast som dokumentasjon for å opprette ny grunneigedom.

Bokstav b presiserer at det skal haldast oppmålingsforretning ved matrikulering av umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrund, under dette også for matrikulering av umatrikulert veg- og jernbanegrund.

Bokstav c presiserer at det skal haldast oppmålingsforretning ved registrering av uregistrert jordsameige eller endringar i registrert sameigefordeling, jf. § 14.

Bokstav d presiserer at det skal haldast oppmålingsforretning ved arealoverføring og grensejustering mellom matrikkeleiningar, og når grenser for ei eksisterande matrikkeleining blir målte opp på nytt.

Bokstav e presiserer at det skal haldast oppmålingsforretning for eigarseksjon som omfattar eksklusiv bruk av uteareal, jf. eigarseksjonslova § 9. Dette gjeld både når ny eigarseksjon blir oppretta med slikt uteareal, og når eksisterande eigarseksjon får tillagt slikt areal. I første tilfelle må oppmålingsforretninga vere halden før kommunen kan gi løyve til seksjonering. Det blir ikkje kravd oppmålingsforretning for å matrikkelføre seksjonar utan slikt uteareal.

Andre ledd presiserer at matrikkelføring knytt til sakene nemnde i § 18 (samanslåing), § 19 (referanse til avtale om eksisterande grense) og § 20 (fastsetjing av samla fast eigedom) ikkje krev at det er halde oppmålingsforretning. Desse sakene er reine registreringstekniske oppgåver.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005) merknad til § 10

(Jf. lovutkastet § 8 tredje ledd.)

Femte ledd opnar for å opprette ny matrikkeleining i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er avslutta. Dette svarer til føresegna i delingslova om mellombels forretning. Det skal liggje føre særlege grunnar for å utføre matrikulering utan fullført oppmålingsforretning. Det vil for eksempel ikkje vere nok at landmålarføretaket ikkje har tid til å fullføre forretninga. Dersom det blir søkt om å utsetje endeleg innmåling til det blir berrmark, må det klargjerast at det er nødvendig å få etablert matrikkeleininga for å komme i gang med det tiltaket som eigedommen blir oppretta for. Matrikulering utan fullført oppmålingsforretning er særleg aktuelt når det er formålstenleg og tilsikta at grensene først blir nøyaktig fastsette når området er ferdig opparbeidd med vegar og liknande infrastruktur.

Kommunen skal krevje at grensene blir beskrivne så nøyaktig som mogleg. Grensene skal leggjast inn i matrikkelen sjølv om dei ikkje er endeleg målte inn.

Kommunen skal setje ein klar frist for å fullføre forretninga, for eksempel at forretninga skal vere fullført straks vegar er ferdig opparbeidde. Dersom oppmålingsforretninga ikkje blir fullført som føresett, kan kommunen bli nøydd til å gjere vedtak om å inngå avtale med anna landmålarføretak for å få fullført forretninga. Vedtaket er å rekne som enkeltvedtak etter forvaltningslova. I førehandsvarselet skal det setjast ein ny frist, som ikkje må vere kortare enn 3 veker, for å fullføre forretninga.

§ 7 Krav om klarlagd grense før tinglysing av heimelsovergang

Grensene for grunneigedom, anleggseigedom eller festegrund skal vere klarlagde i oppmålingsforretning, eller tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, før dokument som gir grunnboksheimel til eigedommen eller festegrunden kan tinglysast.

Dette gjeld likevel ikkje dersom:

- a) eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av alle grensene, eller
- b) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje at alle grensene blir klarlagde.

Kommunen avgjer kva for eigedommar som fyller vilkåra i første og andre ledd, og noterer dette i matrikkelen.

Tinglysing kan likevel finne stad dersom heimelsovergangen er ledd i arv, skifte eller tvangsfullføring, eller gjeld festerett for ei tid av 10 år eller kortare, jf. tinglyingslova § 12a.

Departementet kan gi forskrift om krav til klarlagd grense før tinglysing av heimelsovergang.

Ikke i kraft.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(overskrifta)	(tidligere ordlyd)
§ 7 Krav om <i>klarlagd</i> grense før tinglysing av heimelsovergang	§ 7 Krav om klarlagt grense før tinglysing av heimelsovergang
(femte ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> krav til klarlagd grense før tinglysing av heimelsovergang.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om krav til klarlagd grense før tinglysing av heimelsovergang.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Endringa i *overskrifta* er av språkleg art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

Tredje ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut

[*Femte ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna set krav om at grensene for grunneigedom, anleggseigedom og festegrund skal vere klarlagde før dokument som overfører grunnboksheimelen, kan tinglysast. Føresegna er så langt ikkje sett i kraft.

Endringa i *overskrifta* er av språkleg art.

Departementet legg til grunn at det må vere etablert eit tilbod av landmålarforetak som på tenleg vis kan dekkje behovet for slik oppmåling før føresegnene i paragrafen kan bli sette i verk. Det kan vere aktuelt å tilpasse iverksetjinga til dei lokale forholda i kvar enkelt kommune og overføre mynda etter tredje ledd til kommunar som ønskjer dette.

[*Femte ledd*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

(Tinglyingsloven § 12a første ledd tredje punktum) <i>Dokument som endrer grenser for matrikkelenhet, kan ikke tinglyses før endringen er matrikkelført, unntatt når annet er bestemt av retten.</i>	(tidligere § 7 femte ledd) Oppmålingsforretning skal vere halden og matrikkelført før det kan tinglystast festekontrakt til eksisterande festegrund, dersom festeforholdet omfattar grunn utanfor dei eksisterande grensene for festegrunden.
(§ 7 femte ledd)	(som tidligere § 7 sjette ledd)

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande femte ledd slår fast at oppmålingsforretning skal vere halden og matrikkelført før ny festekontrakt til eksisterande festegrund kan tinglystast, når kontrakten omfattar grunn utanfor dei eksisterande grensene. Føresegna blir flytta til tinglysingslova. Den nye føresegna i tinglysingslova § 12a første ledd tredje punktum dekkjer òg denne typen dokument.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 15.5)

Denne føresegna trer i kraft særskilt, jf. § 50 andre ledd.

Første ledd. Grensene for grunneigedom, anleggseigedom og festegrund skal vere klarlagt i oppmålingsforretning, eller tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, før tinglysing av dokument som overfører grunnboksheimel. Det er ikkje noko krav om at rettar knytte til vedkommande matrikkeleining skal vere klarlagt. Med «tilsvarende forretning» blir det sikta til forretning der grensene er tilsvarende nøyaktig målte og kartfesta som etter krava i lova her, dvs. i første rekkje forretning etter delingslova, men vanlegvis også forretning i tettstader etter tidlegare bygningslover. Sak for jordskifteretten der grensene er nøyaktig kartfesta kjem òg inn under dette, mens skylddelingsforretning etter skylddelingslova av 1909 og tilsvarende tidlegare lover normalt fell utanom. Grenser som er markerte som omstridde gjennom oppmålingsforretning etter denne lova eller tilsvarende forretning etter tidlegare lovgiving, skal i forhold til denne føresegna reknast som «klarlagt grense».

Det er ikkje krav om at alle grensene må vere klarlagt i same forretning. Det er f.eks. tilstrekkeleg at ei eller fleire av grensene er klarlagt i forretningar for tilgrensande naboeigedom. I dei tilfella der slik forretning manglar for ei eller fleire grenser, må vedkommande grense klarleggjast i oppmålingsforretning, jf. § 6 bokstav d og § 33 første ledd.

Andre ledd presiserer at tinglysing likevel kan finne stad dersom eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av alle grensene, eller det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje at alle grensene blir klarlagt. Slike vilkår kan fastsetjast i forskrift. Der kan det f.eks. vere aktuelt å:

- setje ei fast øvre arealgrense med utgangspunkt i konsesjonslova,

- gjere unnatak for grenser mellom einingar som inngår i samla fast eigedom, dvs. at berre grensene mot andre naboeigedommar blir målte opp,
- gjere unnatak for grenser mellom landbrukseigedommar i utmark.

Tredje ledd presiserer at det er kommunen som avgjer om grensene er klarlagt etter første ledd eller fell inn under unntaka i andre ledd. Ved å notere dette i matrikkelen gir kommunen beskjed til tinglysingsstyresmakta om at vilkåret for tinglysing av nye heimsovergangar etter denne føresegna er til stades.

Fjerde ledd presiserer at tinglysing likevel kan finne stad ved heimsovergang som er ledd i arv, skifte, tvangsfullføring eller ved bortfeste eller transport av festerettar som gjeld for 10 år eller mindre, jf. føresegnene om matrikulering av festegrunn § 12 første ledd. Tinglysingsstyresmakta avgjer om desse vilkåra er til stades, jf. forslag til tinglysingslova § 12a.

Det kan i forskrift også vere aktuelt å gjere unnatak i andre tilfelle. Dette må i så fall samordnast med tinglysingsforskriftene.

Femte ledd. Ved forlenging av festekontrakt må kontrakten knyte seg til dei grensene som blei fastlagt då festegrunden blei oppretta. Dersom det er aktuelt å endre grensene i samband med forlenging av festekontrakt, må det haldast oppmålingsforretning. Det medfører at festekontrakt som endrar grensene for festeretten ikkje kan tinglyst utan at oppmålingsforretning som viser dei nye grensene er matrikkelført. Dette er i samsvar med gjeldande rett. Departementet vil derfor setje denne føresegna i verk samstundes med hovuddelen av lova.

Tidligere kapittel 4

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

(Overskrifta er oppheva)	Kapittel 4 Vilkår for matrikkelføring
--------------------------	---------------------------------------

§ 8 Krav om matrikkelføring

Saman med krav om matrikkelføring, skal det leggjast ved dokumentasjon som er nødvendig for føring av matrikkelen og grunnboka. Når det er rekvirert oppmålingsforretning etter § 35, skal det ikkje setjast fram særskilt krav om matrikkelføring.

Departementet kan gi forskrift om vilkår for matrikkelføring, under dette om innhaldet i og utforminga av krav om matrikkelføring.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften kapittel 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Andre ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om vilkår for matrikkelføring, under dette om</i>	Departementet kan <i>i forskrift gi nærare reglar om innhaldet i og utforminga av krav om matrikkelføring.</i>

innhaldet i og utforminga av krav om matrikkelføring.	
---	--

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Første ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Andre ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) var motivert ut i frå organisasjonsspørsmålet, men er like relevant med gjeldande organisering. Forslaget er teke med her. Etter forslaget blir den generelle heimelen til å gi føresegner om krav om og vilkår for matrikkelføring i saker som krev oppmålingsforretning flytt frå § 9 til § 8.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna omfattar felles vilkår for matrikkelføring, både i saker som krev oppmålingsforretning, jf. §§ 6, 7 og 9 til 17, og i andre saker som byggjer på krav om matrikkelføring, jf. §§ 18, 19, 20 og 22.

Andre ledd. Nærare reglar om vilkår for å matrikkelføre oppmålingsforretning og andre saker som byggjer på krav om matrikkelføring, blir gitt i forskrift. Den generelle heimelen til å gi forskrifter om matrikkelføring, er flytt frå § 9 til § 8.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 8 Krav om matrikkelføring	§ 8 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning
(opphevet)	Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning blir utferdav landmålarføretaket som har utført forretninga. Kravet skal vere underteikna av ansvarleg landmålar.
(flyttet til § 12 nytt fjerde ledd)	Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre krevjast matrikkelført når det ligg føre samtykke frå festaren.
Saman med krav om <i>matrikkelføring</i> , skal det leggjast ved dokumentasjon som er nødvendig for føring av matrikkelen og grunnboka. <i>Når det er rekvirert oppmålingsforretning etter § 35, skal det ikkje setjast fram særskilt krav om matrikkelføring.</i>	Saman med krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning, skal det leggjast ved dokumentasjon som er nødvendig for føring av matrikkelen og grunnboka.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innhaldet i og utforminga av krav om matrikkelføring.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innhaldet i og utforminga av krav om matrikkelføring.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Den noverande føresegna gjeld krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning. Når kommunen har ansvaret både for oppmålingsforretninga og matrikkelføringa, skal det ikkje setjast fram særskilt krav om matrikkelføring. Kommunen skal i slike saker matrikkelføre oppmålingsforretninga straks forretninga er fullført, jf. § 35 første ledd. Noverande første ledd som omhandlar utferding av krav om matrikkelføring etter fullført oppmålingsforretning, blir derfor oppheva. Noverande andre ledd om kven som kan krevje oppmålingsforretning som endrar grenser for festerett, blir flytta til § 12 nytt fjerde ledd.

I saker som ikkje krev rekvisisjon av oppmålingsforretning, skal det framleis setjast fram krav om matrikkelføring, bl.a. gjeld det saker frå jordskifteretten. Krav til dokumentasjon i slike saker blir vidareført i *første ledd* første punktum som tilsvavar noverande tredje ledd, og *andre ledd* om forskrifter som tilsvavar noverande fjerde ledd. Føresegna er av redaksjonelle grunnar òg gjort gjeldande for andre saker der det ikkje skal rekvirerast oppmålingsforretning, jf. § 18, § 19, § 20 og § 22. Første ledd andre punktum presiserer at det ikkje skal setjast fram særskilt krav om matrikkelføring når det er rekvirert oppmålingsforretning. Krav til dokumentasjon i slike saker blir gitt i forskrift med heimel i § 33, jf. § 10, § 14, § 15, § 16 og § 17.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første ledd jf. lovutkastet § 10 sjuande ledd, andre ledd jf. lovutkastet § 9 sjuande ledd, tredje og fjerde ledd jf. lovutkastet § 10 første og åttande ledd.)

Føresegna fastset felles vilkår for matrikkelføring i saker som baserer seg på at det er halde oppmålingsforretning, jf § 6 og § 7.

Første ledd. Landmålarføretaket må ha fullmakt frå den som kan krevje matrikkelføring i vedkommande sak, jf. § 9, § 15, § 16 og § 17.

Andre ledd. Festaren må samtykkje både i forretning for festegrunn og forretning over heil grunneigedom som er festa bort.

Tredje ledd presiserer at matrikkelføringa skal basere seg på framlagt dokumentasjon. Dokumentasjonskravet blir fastsett i forskrift. Departementet føreset at det blir utvikla standard formular for krav om matrikkelføring, m.a. for å sikre at alle nødvendige fråsegner o.l. blir tekne med. Formularet vil kunne trykkjast, men skal også vere tilrettelagt for elektronisk dokumenthandtering. Forskrifta skal ta utgangspunkt i dokumentasjonskrava slik det er formulert i § 10 i lovutkastet, sjå kapittel 10.1.3.

§ 9 Kven som kan krevje matrikulering

Matrikulering av ny grunneigedom, anleggseigedom eller festegrunn kan krevjast av:

- a) den som har grunnboksheimel som eigar av grunneigedom, anleggseigedom eller registrert jordsameige som den nye eininga blir delt frå eller oppretta på,
- b) den som ved rettskraftig avgjerd ved domstolane er kjent som eigar eller festar, eller er tilkjent rett til å krevje at eit bestemt grunnstykke eller anlegg blir oppretta som eiga matrikkeleining,
- c) den som lovleg har overteke grunn eller anlegg ved ekspropriasjon,

- d) den som lovleg har etablert, eller fått løyve til å etablere, fast anlegg på eigarlaus sjøgrunn eller i eigarlaus undergrunn,
- e) den som med heimel i lov utøver eigarrådvælde over grunnen når ingen har grunnboksheimel til denne,
- f) staten, statsføretak, fylkeskommunen eller kommunen når grunnen er tileigna til offentlig veg- eller jernbaneformål,
- g) staten eller kommunen dersom forretninga gjeld frådeling av heile teigar, eller når eininga blir delt av kommunegrense, eller
- h) den som har innløyst festegrund etter føresegnene i lov om tomtefeste.

Matrikulering av umatrikulert grunneigedom eller festegrund kan også krevjast av:

- a) nokon som har gjort det sannsynleg at dei eig, fester eller har del i grunneigedom eller festegrund, eller
- b) staten, fylkeskommune eller kommune.

Matrikulering av nytt jordsameige kan krevjast av dei som har grunnboksheimel som eigarar av grunneigedommane som skipar sameiget, saman med den som har grunnboksheimel som eigar av grunneigedommen som den nye eininga blir delt frå eller oppretta på.

Departementet kan gi forskrift om kven som kan krevje matrikulering.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 23, 27 og 28. Om partsbegrepet [se under § 46](#) om klage.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(overskrifta)	(tidligere ordlyd)
§ 9 Kven som kan krevje <i>matrikulering</i>	§ 9 Kven som kan krevje <i>matrikkelføring av ny matrikkeleining o.a.</i>
(fjerde ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> kven som kan krevje <i>matrikulering</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om kven som kan krevje <i>matrikkelføring, og om slike krav.</i>

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Redaksjonen i kapittel 3 er endra. §§ 9 og 10 gjeld etter dette i utgangspunktet berre matrikulering. Reglar om kven som kan krevje anna føring av opplysningar om matrikkeleiningar, til dømes endring av grenser for festegrund, arealoverføring og registrering av jordsameige, og andre reglar om slik matrikkelføring, går fram av dei andre paragrafane i kapittelet. Det er likevel framleis slik at fleire av føresegnene om anna føring viser tilbake til dei generelle reglande om matrikulering i §§ 9 og 10. Føresegnene i § 10 fjerde og femte ledd gjeld til dømes tilsvarande for registrering av

jordsameige. Eit anna døme er arealoverføring som kan krevjast av dei som er nemnde i § 9 første ledd bokstav a og f.

Nærare reglar om kven som kan krevje matrikulering, blir gitt med heimel i § 9 fjerde ledd. Nærare reglar om kven som kan krevje anna matrikkelføring, blir gitt med heimel i dei respektive føresegnene om slik føring, til dømes § 14 tredje ledd om registrering av jordsameige og § 15 tredje ledd om arealoverføring. Slike reglar kan også bli gitt med heimel i den generelle føresegna § 8 andre ledd.

Endret ved lov 16. desember 2016 nr. 101

I kraft 1. januar 2017

§ 9 første ledd bokstav f	(tidligere ordlyd)
f) staten, <i>statsforetak</i> , fylkeskommunen eller kommunen når grunnen er tileigna til offentlig veg- eller jernbaneformål,	f) staten, fylkeskommunen eller kommunen når grunnen er tileigna til offentlig veg- eller jernbaneformål,

Fra Prop. 143 L (2015-2016)

Jf. kap. 5.2:

Samferdselsdepartementet ynskjer ikkje å utvide definisjonen av «veg og jernbaneformål» slik denne kjem til uttrykk i Ot.prp. nr. 48 (1980–81) kapittel 5.11. Dei føringane som går fram av kapittel 5.11 skal framleis gjelde. Føremålet med lovframlegget var å setje infrastrukturforetaket i same stilling som Jernbaneverket når det gjeld erverv av grunn. Det er difor ikkje naudsynt å utvide kva som fell inn under omgrepet «veg- og jernbaneformål» i pantelova § 1-11 fjerde ledd. Det same gjeld for dei andre lovframlegga om endring i tinglysingslova og matrikkellova.

Jf. kap 5.4

Infrastrukturforetaket vil etter ordlyden i § 9 bokstav f ikkje kunne krevje matrikkelføring. I mangel av anna grunnlag vil foretaket her måtte avtale matrikkelføring med grunneigar. Såkalla stripeerverv til jernbaneføremål vil ofte omfatte mange grunneigarar og i einskilde tilfelle involvere fleire kommunar. Å skulle inngå avtalar med alle grunneigarane i slike tilfelle vil kunne auke tids- og pengebruken ved grunnerverv. Departementet meiner av den årsaka at føresegna bør endrast slik at det nye infrastrukturforetaket kan krevje matrikkelføring etter § 9 bokstav f.

Endret ved lov 3. september 2010 nr. 56

I kraft 3. september 2010.

Overskrift	(tidligere ordlyd)
§ 9 Kven som kan krevje matrikkelføring av ny matrikkeleining <i>o.a.</i>	§ 9 Kven som kan krevje matrikkelføring av ny matrikkeleining

Fra Prop. 121 L (2009-2010)

Hjemmelen til å gi forskrifter om hvem som kan kreve matrikkelføring, kan tolkes slik at den bare gjelder krav om oppretting av ny matrikkelenhet, og ikke andre tilsvarende saker som strengt tatt ikke innbefatter oppretting av ny enhet, slik som arealoverføring,

grensejustering og klarlegging av eksisterende grense, jf. matrikkelova §§ 14 til 20. For å presisere hjemmelen til å kunne gi forskriftsbestemmelser også i slike saker, foreslår departementet å legge til «og anna» i overskriften til paragrafen.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 9 tredje og fjerde ledd	(tidligere § 9 tredje ledd)
Matrikulering av nytt jordsameige kan krevjast av dei som har grunnboksheimel som eigarar av grunneigedommane som skipar sameiget, saman med den som har grunnboksheimel som eigar av grunneigedommen som den nye eininga blir delt frå eller oppretta på.	Matrikulering av nytt jordsameige kan krevjast av dei som har grunnboksheimel som eigarar av grunneigedommane som skipar sameiget, saman med den som har grunnboksheimel som eigar av grunneigedommen som den nye eininga blir delt frå eller oppretta på,
<i>Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om kven som kan krevje matrikkelføring, og om slike krav.</i>	etter nærare reglar fastsette av departementet i forskrift.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande tredje ledd gir heimel til å gi forskrifter vedrørande krav om nytt jordsameige. Departementet foreslår å utvide heimelen til alle typar matrikkeleiningar i form av eit nytt *fjerde ledd*. Det kan bl.a. vere aktuelt å gi nærare reglar om kven som skal stå bak krav om matrikkelføring når grunnboksheimelen ligg til ulike former for sameige. Under høyringa av forslag til forskrifter kom det fram at eit vilkårslaust krav om samtykkje frå alle sameigarane ikkje vil vere like føremålsteneleg for alle typar sameige. Det kan òg vere aktuelt å presisere at verje i visse høve kan handle på vegner av umyndig, jf. verjemålslova § 38.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 9 første ledd og [kapittel 10.1.4.](#))

Føresegna reknar opp dei som i ulike situasjonar kan krevje matrikulering av ny grunneigedom, anleggseigedom eller fest grunn. Kravet må vere basert på utført oppmålingsforretning og fremjast av landmålarføretaket som har utført forretninga, jf. § 8. Føresegner om kven som kan krevje matrikkelføring som gjeld eigarseksjonar, er gitt i eigarseksjonslova.

Bokstav a viser til det mest vanlege alternativet, dvs. ein situasjon med eit ordinært eigeomsforhold i område med privat eigeomsrett (jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav a, og delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav a). Den reelle eigaren må skaffe seg grunnboksheimel før krav om matrikkelføring blir sett fram. Dersom eigedommen som den nye eininga blir delt frå er eit sameige, må landmålarføretaket ha samtykke frå alle heimelshavarane til sameiget. Slikt samtykke må leggjast ved kravet om matrikkelføring. Det er likevel ikkje krav om at alle sameigarar skal ta del i sjølve oppdragskontrakten med landmålarføretaket.

Bokstav b gjeld når nokon ved rettskraftig avgjerd ved domstolane er tilkjent rett til å krevje at eit bestemt grunnstykke eller anlegg blir oppretta som eiga matrikkeleining

(jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav b, og delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav b). Dersom det i slik avgjerd blir fastsett at nokon er eigar eller festar til eit bestemt grunnstykke som ikkje tidlegare er matrikulert som eiga eining, vil vedkommande med heimel i bokstav b kunne krevje at det blir oppretta ny grunneigedom eller festegrund, også her under føresetnad av at andre vilkår i lova er oppfylte. Før eininga kan opprettast, må det f.eks. også i slike tilfelle liggje føre løyve etter plan- og bygningslova, jf. § 10. Føresegna kan mellom anna nyttast når det ligg føre dom for oppløysing av sameige.

Bokstav c gjeld når nokon ved ekspropriasjon har overteke eininga som skal opprettast (jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav c, og delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav c). For å komme inn under kravet om at grunnen skal vere lovleg overteken, må erstatninga vanlegvis vere utbetalt eller det må vere gitt samtykke til førehandstiltreding.

Bokstav d gjeld oppretting av anleggseigedom på eigarlaus sjøgrunn eller i eigarlaus undergrunn. Den som set fram krav etter denne bokstaven må godtgjere at anlegget er lovleg etablert og at bruken av anlegget skjer i samsvar med offentlegrettslege krav, eller at det er gitt løyve om slik etablering, jf. § 10 og § 11.

Bokstav e gjeld i første rekkje allmenningar, høgfjell i statleg eige og liknande som ikkje er registrerte som eigne eigedommar i grunnboka (jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav d, og delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav e).

Bokstav f gjeld matrikulering av veg- eller jernbanegrund (jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav e, og delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav g).

Bokstav g gir stat eller kommune høve til å krevje at ei matrikkeleining med fleire teigar blir matrikulert som separate registereiningar (jf. delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav h). Ei samanhengande eining kan òg krevjast delt dersom eininga strekkjer seg ut over ei kommunegrense.

Bokstav h gjeld innløyysing av festerett etter tomtfestelova (jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav f, og delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav d).

Andre ledd gjeld matrikulering av umatrikulert grunneigedom eller festegrund (jf. lovutkastet § 9 første ledd bokstav g, delingslova § 3-1 fjerde ledd bokstav f og kapittel 20.4). *Bokstav a.* Det er tilstrekkeleg at éin av partane har gitt samtykke til å fremje kravet om matrikkelføring, men andre partar må ha blitt varsla til forretninga. Også her blir kravd løyve etter plan- og bygningslova, med mindre det ved avtaletidspunktet ikkje var krav om løyve til deling eller bortfeste. *Bokstav b.* Staten, fylkeskommunen og kommunen kan krevje matrikulering av alle umatrikulerte einingar. Dei ordinære vilkåra for slik matrikulering gjeld elles fullt ut, under dette vilkåra i § 13 og at kravet må vere basert på utført oppmålingsforretning og fremjast av landmålarføretaket som har utført forretninga.

Tredje ledd gjeld matrikulering av nytt jordsameige. Departementet vil vente med å opne for oppretting av nye jordsameige til ein har fått meir erfaring med lova.

§ 10 Felles vilkår for matrikulering

Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 20-2. For innføring av ny eigarseksjon må det liggje føre kommunalt seksjoneringsvedtak etter eigarseksjonslova § 9.

Ny matrikkeleining kan berre opprettast når det er klart kva for matrikkeleining eller matrikkeleiningar den nye eininga blir utskilt frå eller oppretta på.

Ny matrikkeleining kan opprettast med delar frå fleire matrikkeleiningar med ulike heimelshavarar dersom vilkåra for å slå saman delane elles er oppfylte.

Ny matrikkeleining kan opprettast sjølv om nokon av dei eksisterande grensene ikkje er merkte og målte, dersom dette ikkje er til ulempe for utnytting av matrikkeleininga, og:

- a) det er godtgjort at vedkommande grense er omstridd,
- b) eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av vedkommande grense, eller
- c) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje måling eller merking av vedkommande grense.

Ny matrikkeleining kan også først inn i matrikkelen når opprettinga er bestemt av jordskifteretten.

Departementet kan gi forskrift om matrikkelføring av ny matrikkeleining, til dømes om unnatak frå plikt til matrikulering og innskrenking og utviding av vilkåra for matrikulering.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(overskrift)	(tidligere ordlyd)
§ 10 Felles vilkår for matrikulering	§ 10 Felles vilkår for å matrikkelføre ny matrikkeleining (matrikulering)
(sjette ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift om matrikkelføring av ny matrikkeleining, til dømes om unnatak frå plikt til matrikulering og innskrenking og utviding av vilkåra for matrikulering.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining, under dette om unnatak frå plikt til matrikulering.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

[Omtalt under merknad til § 9.]

I § 10 sjette ledd blir det presisert at departementet i forskrift kan gi reglar som eventuelt innskrenkar eller utvidar vilkår for matrikulering. I nokon grad er dette rekna med etter gjeldande rett. Det er til dømes i matrikkelforskrifta § 27 fjerde ledd gitt unntak frå kravet i første ledd første punktum om løyve etter plan- og bygningslova for nokre eigedomstiltak som er unnatekne frå krav om løyve etter byggesaksforskrifta.

Det kan vere aktuelt å utvide eit slikt unntak. Statens vegvesen nemner saker som følgjer av endringar i forvaltningsnivå eller ansvarseining i samferdselssektoren. Eit anna døme kan vere tilfelle der det kan vere behov å opprette ei ny matrikkeleining sjølv om eininga som den nye eininga blir utskild frå eller oppretta på, ikkje er registrert frå før, jf. § 9 første ledd bokstav b til h.

Endret ved lov 20. juni 2014 nr. 52

I kraft 1. juli 2015.

Første ledd første punktum	Tidligere ordlyd
Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 20-2.	Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 20-1 første ledd bokstav m.

Endret ved lov 8. mai 2009 nr. 27

I kraft 1. juli 2010.

Første ledd første punktum	Tidligere ordlyd
Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 20-1 første ledd bokstav m.	Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav h.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 10 tredje til sjette ledd	(tidligere tredje til sjuende ledd)
<i>Ny matrikkeleining kan opprettast med delar frå fleire matrikkeleiningar med ulike heimelshavarar dersom vilkåra for å slå saman delane elles er oppfylte.</i> <i>Ny matrikkeleining kan opprettast sjølv om nokon av dei eksisterande grensene ikkje er merkte og målte, dersom dette ikkje er til ulempe for utnytting av matrikkeleininga, og: ...</i>	Kommunen skal etter søknad opprette ny matrikkeleining med delar frå fleire matrikkeleiningar med ulike heimelshavarar dersom vilkåra for å slå saman delane elles er oppfylte. Kommunen skal etter søknad opprette ny matrikkeleining sjølv om nokon av dei eksisterande grensene ikkje er merkte og målte, dersom dette ikkje er til ulempe for utnytting av matrikkeleininga, og: ...
(overført til § 6, § 34 og § 35)	Når det ligg føre særlege grunnar, kan kommunen etter søknad føre ny matrikkeleining inn i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er avslutta. Kommunen skal stille krav til førebels merking og beskriving av grensene, og

	setje frist for fullføring av oppmålingsforretninga. Dersom fristen ikkje blir halden, kan kommunen gjere vedtak om å fullføre forretninga for heimelshavar si rekning.
(femte og sjette ledd)	(som tidligere sjette og sjuende ledd)

Fra Prop. 99 L (2013-2014)

Endringene i andre lover er i all hovedsak endringer i henvisningene til bestemmelsene i plan- og bygningsloven.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande *tredje og fjerde ledd* krev at det blir utferdta særskilt søknad for å kunne opprette matrikkeleining med delar frå fleire eksisterande einingar, og for å kunne opprette matrikkeleining utan at alle eksisterande grenser er målte. Føresegnene byggjer på den vedtekne rollefordelinga mellom eit utførande landmålarføretak på den eine sida og kommunen som kontrollerande styresmakt på den andre sida. Når kommunen etter proposisjonen blir ståande ansvarleg for begge oppgåvene, er det ikkje nødvendig med nokon slik særskilt søknad. Tilvisinga til slik søknad i tredje og fjerde ledd er derfor teken bort. Kommunen bestemmer ut i frå sitt faglege skjønn om denne typen registreringar kan gjennomførast.

Føresegnene i noverande femte ledd om matrikkelføring utan at oppmålingsforretninga er fullført, er overført til andre føresegner. Første punktum om vilkår for slik føring, er flytta til § 6 andre ledd. Føresegna i andre punktum om førebels merking og beskriving av grensene, vil bli dekt med forskrifter til § 6 og § 34. Føresegnene i andre og tredje punktum om tidsfristar og plikta kommunen har til å fullføre oppmålingsforretninga, går fram av § 35.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første ledd jf. lovutkastet § 18. Andre og tredje ledd jf. lovutkastet § 11 første og andre ledd. Fjerde og femte ledd jf. lovutkastet § 8 andre og tredje ledd.)

Føresegna fastset felles vilkår for matrikulering av ny matrikkeleining.

Første ledd presiserer at oppretting av grunneigedom, anleggseigedom, jordsameige eller festegrunn er søknadspliktige tiltak som krev løyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav h¹. Når løyve til tiltaket er gitt på vilkår av løyve eller samtykke etter anna lovgiving, blir dette fanga opp gjennom samordningsføresegna i plan- og bygningslova § 95 nr. 3². Landbrukseigedom kan f.eks. ikkje delast utan samtykke frå landbruksstyresmaktane, jf. jordlova § 12. Dette gjeld også ved omgjerung av eining til annan type matrikkeleining, f.eks. omgjerung av festegrunn til grunneigedom. Oppretting av eigarseksjon krev løyve etter eigarseksjonslova.

For matrikulering av eksisterande umatrikulert grunneigedom og festegrunn gjeld dessutan visse spesielle reglar, jf. § 13.

¹ Ny § 20-1 første ledd bokstav m

² Ny § 21-5

Andre ledd. Matrikkeleining kan berre opprettast når det er klart kva for matrikkeleiningar den nye grunneigedommen, anleggseigedommen eller det nye jordsameiget blir utskilt frå, eller den nye eigarseksjonen eller festegrunnen blir oppretta på. I dei fleste tilfelle vil dette vere klart, men i område utan tidlegare oppmåling, gjerne i kombinasjon med ulike festeforhold, kan det vere nødvendig å undersøke dette meir inngående.

Vilkåret i føresegna inneber at det også må vere klart kva for einingar som opprettinga ikkje får verknad for. I den forstanden er vilkåret også relevant ved oppretting av anleggseigedom på eigarlaus sjøgrunn eller i eigarlaus undergrunn, eller ved matrikulering av eksisterande umatrikulert grunneigedom, kor det pr. definisjon ikkje skjer noko utskiljing frå eksisterande eining.

Ny matrikkeleining vil vanlegvis ha eitt samla areal, men det er ikkje sett forbod mot å opprette ny matrikkeleining med fleire skilde teigar. Matrikkelførar si avgjerd om å føre ein ny matrikkeleining inn i matrikkelen, inneber i seg sjølv ikkje noko prøving av dei rettslege forholda som kan komme opp i samband med ei slik oppretting.

Tredje ledd gir heimel for å opprette ny matrikkeleining som éi eining sjølv om eininga opphavleg kjem frå fleire eigedommar. For at ei ny matrikkeleining med areal frå fleire einingar med ulike heimelshavarar skal kunne matrikulerast og sendast til tinglysing, må det liggje føre samtykke frå alle heimelshavarane, jf. merknadene til § 9 første ledd bokstav a. Det må også liggje føre oversikt over eigarane sine ideelle partar i den nye eininga og kva rettar som skal overføraset eller ikkje.

Fjerde ledd. Som hovudregel skal alle eksisterande grenser som ikkje er klarlagt i tidlegare forretning, merkjast og målast i oppmålingsforretning for ny matrikkeleining, jf. § 34. Kommunen skal likevel opprette eininga sjølv om ikkje alle grensene eller grensepunkta er merkte og målte dersom dette ikkje er til ulempe for å utnytte eininga som tenkt. I tillegg må eitt av vilkåra i bokstav a, b eller c vere oppfylte. Det er kommunen som avgjer om vilkåra er oppfylte.

Bokstav a gjeld der det er tvist om ei av dei eksisterande grensene. Tvisten må ikkje ha noko å seie for bruken av den nye matrikkeleininga. Hovudregelen er at slik tvist i seg sjølv ikkje er til hinder for å opprette ny eining. Tvist om eksisterande grense kan medføre at ny grense ikkje kan merkjast i det punktet der ho møter den omstridde grensa, men må merkjast med retningsvisingar eller liknande.

Bokstav b vil vanlegvis gjelde for frådeling av utmarksareal som ikkje skal byggjast på. For areal til bustad, fritidshus og næringsbygg bør kommunen krevje at alle grenser blir merkte og målte sjølv om det gjeld store tomter. Øvre arealgrense i konsesjonslova vil i utgangspunktet kunne leggjast til grunn for kva som blir rekna som ei stor eining.

Bokstav c siktar spesielt til forhold der det ikkje er formålstenleg å merkje bestemte grenser, f.eks. i sjø eller mot opparbeidd gate med fortau. Dette kan òg gjelde måling av yttergrenser for eigedomsretten, f.eks. i sjø.

Femte ledd opnar for å opprette ny matrikkeleining i matrikkelen utan at oppmålingsforrettinga er avslutta. Dette svarer til føresegna i delingslova om mellombels forretning. Det skal liggje føre særlege grunnar for å utføre matrikulering utan fullført oppmålingsforretning. Det vil for eksempel ikkje vere nok at landmålarføretaket ikkje har tid til å fullføre forrettinga. Dersom det blir søkt om å utsetje endeleg innmåling til det blir berrmark, må det klargjerast at det er nødvendig å

få etablert matrikkeleininga for å komme i gang med det tiltaket som eigedommen blir oppretta for. Matrikulering utan fullført oppmålingsforretning er særleg aktuelt når det er formålstenleg og tilsikta at grensene først blir nøyaktig fastsette når området er ferdig opparbeidd med vegar og liknande infrastruktur.

Kommunen skal krevje at grensene blir beskrivne så nøyaktig som mogleg. Grensene skal leggjast inn i matrikkelen sjølv om dei ikkje er endeleg målte inn.

Kommunen skal setje ein klar frist for å fullføre forretninga, for eksempel at forretninga skal vere fullført straks vegar er ferdig opparbeidde. Dersom oppmålingsforretninga ikkje blir fullført som føresett, kan kommunen bli nøydd til å gjere vedtak om å inngå avtale med anna landmålarføretak for å få fullført forretninga. Vedtaket er å rekne som enkeltvedtak etter forvaltningslova. I førehandsvarselet skal det setjast ein ny frist, som ikkje må vere kortare enn 3 veker, for å fullføre forretninga.

Sjette ledd viser til at ny matrikkeleining også kan opprettast i samband med jordskiftesak. Kva slag matrikkeleining jordskifteretten kan behandle blir regulert i jordskiftelova.

Sjuande ledd gir heimel for utfyllande reglar når det gjeld alle former for matrikkelføring av ny eining, under dette også oppretting av anleggseigedom, jf. § 11, matrikulering av festegrund, jf. § 12, og matrikulering av umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrund, jf. § 13. Det kan f.eks. vere aktuelt å gjere unnatak frå matrikuleringsplikta for visse festeforhold, slik som leikeareal, forpaktingsavtaler, leige av grunn for oppsetjing av enkle bygningar, tekniske installasjonar, o.l.

Departementet vil i utgangspunktet ikkje opne for at innretningar for petroleumsverksemda, jf. petroleumslova § 4-2 og § 4-3, skal kunna etablerast som anleggseigedom.

§ 11 Særskilt om matrikulering av anleggseigedom

Ved oppretting av anleggseigedom må det liggje føre dokumentasjon for nødvendig godkjenning etter plan- og bygningslova som viser grensene for den bygningen eller konstruksjonen som blir søkt oppretta som anleggseigedom. Det same gjeld når eksisterande bygning og konstruksjon skal opprettast som anleggseigedom.

Matrikulering av anleggseigedom som gjeld anlegg som ikkje eksisterer, kan først skje når vilkåra for igangsetting av tiltaket etter plan- og bygningslova er oppfylte.

Vedkommande anleggseigedom skal vere ei sjølvstendig funksjonell eining, klart og varig skilt frå den eller dei grunneigedommane eller anleggseigedommane den nye anleggseigedommen eventuelt blir skilt frå.

Anleggseigedom som skal delast frå annan eigedom, kan berre opprettast dersom:

- a) bygningen eller konstruksjonen strekkjer seg inn over eller under ein annan eigedom, og
- b) den delen av ein eigedom som ligg over eller under anleggseigedommen framleis kan utnyttast til eit sjølvstendig formål.

Grensene for anleggseigedommen skal svare til dei fysiske yttergrensene for eininga, med nødvendige tilpassingar. Anleggseigedom i undergrunnen skal omfatte nødvendig tryggleikssone.

Dersom anleggseigedom og grunneigedom skal utnyttast under eitt, må det ligge føre dokument om dette og fråsegn om at eigedommane ikkje kan omsetjast eller pantsetjast kvar for seg.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 29.

Endret ved lov 16. juni 2017 nr. 65

I kraft 1. januar 2018.

	(tidligere fjerde ledd)
(opphevast)	Anleggseigedom kan ikkje opprettast for bygning eller konstruksjon, eller del av bygning eller konstruksjon, som tenleg kan etablerast som eigarseksjonssameige.

Fra Prop. 39 L (2016–2017), jf. Innst. 308 L (2016-2017)

(Jf. kap. 9.10.4) Departementet viser til at bestemmelsen [tidligere fjerde ledd] representerer en form for sikkerhetsventil for kommunene til å nekte å opprette anleggseiendom i tilfeller hvor det fremstår som mer hensiktsmessig å organisere eiendommen som et eierseksjonssameie. ...

Etter departementets vurdering har tiden vist at det ikke var grunn til å bekymre seg for at eierseksjonsloven skulle bli uthulet. Departementet foreslår derfor at regelen oppheves.

Departementet understreker at vilkårene i matrikkellova § 11 første ledd fjerde punktum gjelder uforandret. En anleggseiendom må således være en selvstendig funksjonell bygnings- eller konstruksjonsenhet, klart og varig skilt fra andre grunneiendommer og anleggseiendommer. Kravet er ikke til hinder for at anleggseiendommen kan ha behov for visse fellesfunksjoner med naboeiendommen, for eksempel adkomst og avløp, plassering av enkelte konstruksjonselementer som søyler eller forankringer, eller at visse drifts- og vedlikeholdsfunksjoner skjer via naboeiendommen. Kommunen kan sette som vilkår for å opprette anleggseiendom, at slike funksjoner er sikret som tinglyste rettigheter, men kommunen kan ikke avvise søknaden ved å vise til at den type fellesskap mer hensiktsmessig kan ordnes i form av sameie.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 11 og kapittel 17.2. *Første ledd* jf. § 11 tredje ledd første og andre punktum. *Tredje ledd* jf. §11 fjerde ledd. § 11 sjette ledd er ikkje ført vidare i lovforslaget, jf. kapittel 17.2.4. *Fjerde ledd* jf. § 11 tredje ledd, tredje til femte punktum. *Femte ledd* jf. § 11 femte ledd, jf. § 10 andre ledd)

Føreseigna fastset særskilde vilkår for å kunne opprette anleggseigedom som ny matrikkeleining. Vilråa gjeld i forlenging av dei forholda som skal vurderast på grunnlag av den materielle heimelen i plan- og bygningslova § 63³.

³ Ny § 26-1

Første ledd krev at ein søknad om oppretting av anleggseigedom må vere dokumentert på ein slik måte at ein samtidig med eventuell behandling etter plan- og bygningslova kan ta endeleg stilling til vilkåra for matrikulering etter lova her. Vidare blir det understreka at anleggseigedommen skal vere klart og varig skilt frå den eller dei grunneigedommane, eventuelt anleggseigedommane, den er utskilt frå. Dette er likevel ikkje til hinder for at tilkomst i form av veg, innkøyringstunnel, rampe, trapper eller heisar kan vere bygd på eller over tilgrensande eigedommar. Kravet er heller ikkje til hinder for at pålar, søyler, avløp og liknande kan vere bygd på tilgrensande eigedommar.

Oppretting av anleggseigedom krev i tillegg til ordinært løyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav h⁴, jf. § 63, normalt også byggjeløyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav a⁵ for sjølve konstruksjonen. Krav til søknad for byggjetiltaket følgjer plan- og bygningslova kap. XVI om saksbehandling, ansvar og kontroll, medan krav til søknad om matrikulering av anleggseigedom følgjer av lova her § 8, § 10, § 11 og § 34 første og andre ledd. Søknad med teikningar og kart bør vere utforma slik at det gir grunnlag for integrert behandling og vedtak om byggjeløyve og om oppretting av anleggseigedom i ei og same sak.

Behandling av søknad om oppretting av matrikkeleining skjer som hovudregel på grunnlag av plan- og bygningslova. Løyve til å opprette anleggseigedom føreset i tillegg også ei prøving i forhold til dei spesialvilkåra som følgjer av § 11 i lova her. Prøvinga i forhold til plan- og bygningslova kan avsluttast samtidig med at kommunen gir rammeløyve for tiltaket, medan matrikuleringa ikkje kan skje før det er gitt løyve om igangsetjing, jf. plan- og bygningslova § 95a nr. 2⁶. Sjå nærare om dette i kapittel 17.2.4. Også matrikulering av eksisterande anlegg krev prøving etter plan- og bygningslova § 93 bokstav a.

Anleggseigedom kan ikkje opprettast på festegrund. Det volumet som anleggseigedommen utgjer skal alltid delast frå vedkommande grunneigedom eller anleggseigedom som ein sjølvstendig eigedom. Det skjer likevel inga slik frådelling når anleggseigedom opprettast på eigarlaus grunn.

Andre ledd set forbod mot å skilje ut bygning som anleggseigedom når bygningen legg beslag på grunnen på ein slik måte at grunnen ikkje kan utnyttast av den eigedommen som grunnen høyrer til, jf. kapittel 17.2.2. Anleggseigedom som ligg over bakkenivå må derfor knyte seg til bygning eller konstruksjon som ligg ovanpå andre bygningar eller som står på pålar, søyler eller liknande, slik at sjølve jordoverflata framleis kan utnyttast av grunneigedommen.

Ein anleggseigedom som ligg under ein annan eigedom, og som legg beslag på den underliggjande grunnen på ein slik måte at eigedommen som ligg ovanpå ikkje kan utnytte denne grunnen, vil strekkje seg så langt nedover i grunnen som privat eigedomsrett rekk etter alminnelege reglar, utan at nedre avgrensing er endeleg fastlagt. Dette må gå fram av dokumentasjonen frå oppmålingsforretninga.

På same måte vil anleggseigedom strekkje seg så langt oppover i lufta som privat eigedomsrett rekk etter alminnelege reglar, utan at øvre avgrensing er endeleg fastlagt,

⁴ Ny § 20-1 første ledd bokstav m

⁵ Ny § 20-1 første ledd bokstav a

⁶ Ny § 21-4 fjerde ledd

når bygningen er utforma slik at det legg beslag på luftrommet til fortrengsel for den underliggjande eigedommen.

Ein anleggseigedom som på denne måten strekkjer seg ned i undergrunnen og opp i lufta, vil «fortrengje» grunneigedommen der anleggseigedommen skjer jordoverflata. Ein anleggseigedom kan ikkje opprettast på ein slik måte at den fortrengjer grunneigedom for heile sin projeksjon på jordoverflata, jf. andre ledd bokstav a.

Tredje ledd presiserer at anleggseigedommen ikkje skal vere større enn det som krevst for å realisere og sikre vedkommande anlegg. Anleggseigedom for eit underjordisk anlegg skal normalt ikkje omfatte meir fast fjell rundt anlegget enn det som krevst som tryggingssone.

Fjerde ledd presiserer at det ikkje er høve til å opprette anleggseigedom når det er meir formålstenleg å opprette eigarseksjonar. Oppretting av anleggseigedom er ei subsidiaer løysing i høve til å regulere forholdet ved seksjonering. Spørsmålet om eininga skal opprettast som eigarseksjon eller som anleggseigedom må kommunen ta stilling til under behandling av søknaden om å opprette anleggseigedom, jf. plan- og bygningslova § 93 bokstav h. Bygningsdelen som skal danne anleggseigedommen, må vere ei separat eining, så klart funksjonelt skilt frå andre delar av bygningen at det ikkje er formålstenleg at anleggseigedommen inngår i sameige med desse. Anleggseigedom kan sjølv seksjonerast etter eigarseksjonslova.

Femte ledd set krav til privatrettslege avtaler som regulerer forholdet mellom anleggseigedommen og vedkommande grunneigedommar, og som må liggje føre før ein anleggseigedom kan matrikulerast. Kommunen vil vanlegvis ha stilt krav om slike avtaler i samband med behandling av søknaden om å opprette anleggseigedommen.

§ 12 Særskilt om matrikkelføring av festegrunn

Matrikulering skal gjennomførast før del av grunneigedom eller jordsameige blir festa bort, dersom festet kan gjelde i meir enn 10 år.

Tilsvarande gjeld ved forlenging for meir enn 10 år av festerett til umatrikulert festegrunn, og for festegrunn som skal nyttast som tilleggsareal til matrikkeleining.

Festerett som gjeld for ei tid av 10 år eller kortare, kan ikkje matrikulerast.

Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre matrikkelførast når det ligg føre samtykke frå festaren.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 30.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

(fjerde ledd)	
<i>Før matrikkelføring av endring av grenser for festegrunn som går ut over justeringar som kan behandlast etter § 16, må det vere gitt løyve som for oppretting av ny festegrunn. Det må dessutan liggje føre nødvendige fråsegner om endring av</i>	

<i>festerett, pantefråfall og konsesjonar for arealet.</i>	
(nytt femte og sjette ledd)	(tidligere fjerde ledd)
<i>Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan krevjast av dei som er nemnde i § 9 første ledd bokstav a og f. I saker som er kravd etter § 9 første ledd bokstav a, må det liggje føre samtykke frå festaren. Endring av grenser som omfattar umatrikulerte einingar, kan berre skje i saker der dette er kravd etter § 9 første ledd bokstav f, og berre samtidig med at einingane blir matrikulerte.</i>	<i>Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre matrikkelførast når det ligg føre samtykke frå festaren.</i>
<i>Departementet kan gi forskrift om matrikkelføring av festegrunn, til dømes om kven som kan krevje matrikkelføring.</i>	

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget er endra i Prop. 33 L (2017-2018). Forslaget er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her i samsvar med Prop. 33 L (2017-2018).

Fra Prop. 33 L (2017-2018)

Forslaget er i samsvar med Prop. 148 L (2016–2017), men med ei presisering i *femte ledd*.

Til femte ledd første og andre punktum: Matrikkelføring av oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan krevjast av grunneigaren, jf. § 9 første ledd bokstav a. Det må liggje føre samtykke frå festaren, jf. tidlegare fjerde ledd. Matrikkelføring av forretning som gjeld grunn tileigna til offentlig veg- eller jernbaneformål, kan krevjast av staten, statsforetak, fylkeskommunen eller kommunen på sjølvstendig grunnlag, jf. § 9 første ledd bokstav f.

Til tredje punktum: Det er eit vilkår for å kunne endre grenser for festegrunn at einingane er matrikulerte. Saker som gjeld grunn tileigna til offentlig veg- eller jernbaneformål, kan likevel omfatte umatrikulerte einingar. Dette er det same som for endring av grenser for grunneigedom, jf. § 15 andre ledd andre punktum.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna gjeld både matrikulering av ny festegrunn og matrikkelføring av endring av grenser for eksisterande festegrunn. Endring av grenser for eksisterande festegrunn som kan behandlast etter § 16 om grensejustering, skal behandlast etter den føresegna. *Fjerde ledd* er nytt. Endring av grenser som går utover justeringar som kan behandlast etter § 16, er eit søknadspliktig tiltak etter plan- og bygningslova og krev løyve som for oppretting av ny festegrunn. Sakstypen endring av grenser for festegrunn opnar for å auke eller redusere arealet til festegrunnen, altså å auke eller redusere den delen av

den tenande grunneigedommen eller jordsameiget, som er omfatta av den aktuelle festeretten. Sakstypen dekkjer vidare endring av grensa mellom to nabofestegrunnar som er del av den same grunneigedommen eller det same jordsameiget. Sakstypen dekkjer også omgjerung av punkt feste til festegrunn med definerte grenser.

Dersom det ligg føre avtale om festerett, må endringa takast inn i avtalen. Det må etter omstenda også liggje føre erklæring om pantefråfall og avklaring av konsesjonsspørsmål. Dersom ein panthavar til pant i grunnen opphavleg har vike prioritet for festekontrakten, kan det ved auke av festegrunnen vere aktuelt at panthavaren på ny vik prioritet til fordel for festekontrakten. Det er opp til partane å ta stilling til dette.

Femte ledd. Ei oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan krevjast av grunneigar, eventuelt stat, statsføretak, fylkeskommune eller kommune når grunnen er tileigna til offentleg veg- eller jernbaneformål. Føresegna svarar til § 15 andre ledd om arealoverføring. Det må også liggje føre samtykke frå festaren, jf. tidlegare fjerde ledd.

Sjette ledd. Departementet vil i forskrift gi nærare reglar om endring av grenser for festegrunn og vilkåra for dette.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 12 Særskilt om <i>matrikkelføring</i> av festegrunn	§ 12 Særskilt om matrikulering av festegrunn
(nytt fjerde ledd) Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre <i>matrikkelførast</i> når det ligg føre samtykke frå festaren.	(tidligare § 8 andre ledd) Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre krevjast matrikkelført når det ligg føre samtykke frå festaren.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Nytt *fjerde ledd* fastset at oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, berre kan matrikkelførast når det ligg føre samtykkje frå festaren. Føresegna tilsvarar noverande § 8 andre ledd. Nemninga «matrikulering» i overskrifta til paragrafen er derfor endra til «matrikkelføring».

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 19 og kapittel 18.)

Føresegna set opp særskilde vilkår for å kunne opprette festegrunn som ny matrikkeleining. Føresegna gjeld alle former for festeavtaler som gir høve til feste i meir enn 10 år.

Festegrunn kan ikkje matrikulerast utan at det ligg føre løyve etter plan- og bygningslova, og det er halde oppmålingsforretning. Avtale om feste av grunn kan ikkje tinglysast utan at grunnen er oppretta som matrikkeleining i matrikkelen.

Ved forlenging av umatrikulert festerett (f.eks. når festekontrakten tidlegare berre er tinglyst som hefte på vedkommande grunneigedom, utan at det tidlegare er oppretta

eige matrikkelnummer) må festegrunnen først registrerast i matrikkelen, jf. reglane om matrikulering av umatrikulert grunn i § 13.

Etter plan- og bygningslova § 95 nr. 5⁷ kan kommunen avslå å opprette punkt feste når det er klart at festeretten skal gjelde for eit særskilt avgrensa areal.

Etter definisjonen av festegrunn i § 5 kan festegrunn òg opprettast når det ligg føre ein tilsvarende eksklusiv og langvarig bruksrett til eit areal, men utan at det ligg føre festekontrakt.

Det er berre matrikuleringsrett og -plikt for del av grunneigedom som skal festast bort for meir enn 10 år. Matrikuleringsplikta gjeld òg for tilleggsareal som skal brukast saman med slik eining.

§ 13 Særskilt om matrikulering av umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrunn

Lovleg oppretta umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrunn, kan matrikulerast når eigedoms- eller festeretten kan dokumenterast gjennom avtale eller anna rettsgrunnlag.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 31.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 20, jf. § 10 femte ledd og kapittel 18.4.3, 18.4.5 og 20.)

Føresegna set opp særskilde vilkår for å kunne føre umatrikulert grunneigedom eller umatrikulert festegrunn inn i matrikkelen med eige matrikkelnummer.

Kravet om at eigedoms- eller festeretten blir dokumentert, skal mellom anna hindre at bruksrettar, som ikkje fell inn under definisjonen av festegrunn i § 5, blir matrikulerte. Rettskraftig avgjerd ved domstolane vil normalt kunne godtakast som dokumentasjon. Dersom vedkommande grunneigar eller rettshavar ikkje kan dokumentere at det ligg føre ein «gammal» rett, må det søkjast om å opprette ny eining etter føresegna i § 93 bokstav h⁸ i plan- og bygningslova. Med lovleg oppretta er meint at opprettinga ikkje er i strid med føresegner som gjaldt på det tidspunktet då vedkommande eining faktisk vart danna.

Når det gjeld matrikulering av festegrunn må grunneigar eller festar dokumentere retten sin ved tinglyst hefte på vedkommande grunneigedom, skriftleg avtale med grunneigar inngått på opprettingstidspunktet, kvitteringar for betalt festeavgift eller liknande. Ved matrikulering av festegrunn gjeld vilkåret i § 10 andre ledd.

Føresegna gjeld òg når stat, fylke eller kommune med heimel i § 9 bokstav i har kravd registreringa av den umatrikulerte grunnen, for eksempel i samband med ei gjennomgåande registrering av umatrikulert veggrunn. Kommunen kan òg ha behov for å få matrikulert alle fritidshus som er oppførte på grunnlag av festekontrakt med grunneigaren, mellom anna for innkrevjing av kommunale avgifter. Kommunen må då sjå til at det ikkje dreier seg om festegrunn som tidlegare er matrikulert.

⁷ Ny § 21-4 sjuende ledd

⁸ Ny § 20-1 første ledd bokstav m

§ 14 Registrering av jordsameige

Jordsameige kan registrerast i matrikkelen med eige matrikkelnummer når det er gjort sannsynleg at eininga er eit jordsameige. Jordsameige kan registrerast sjølv om det ikkje er fullstendig avklart kven som har partar i sameiget og kor store partane er. Føresegnene i § 10 fjerde og femte ledd gjeld tilsvarande.

Registrering av jordsameige kan krevjast av nokon som har gjort sannsynleg å ha part i sameiget, eller av staten, fylkeskommune eller kommune.

Departementet kan gi forskrift om registrering av jordsameige.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 32.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(første ledd)	(tidligere ordlyd)
Jordsameige kan registrerast i matrikkelen med eige matrikkelnummer når det er gjort sannsynleg at eininga er eit jordsameige. Jordsameige kan registrerast sjølv om det ikkje er fullstendig avklart kven som har partar i sameiget og kor store partane er. Føresegnene i § 10 fjerde og femte ledd gjeld tilsvarande.	Jordsameige kan registrerast i matrikkelen med eige matrikkelnummer når det er gjort sannsynleg at eininga er eit jordsameige. Jordsameige kan registrerast sjølv om det ikkje er fullstendig avklart kven som har partar i sameiget og kor store partane er. Føresegnene i § 10 fjerde til sjette ledd gjeld tilsvarande.
(tredje ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> registrering av jordsameige.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om registrering av jordsameige.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[*Første ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her

[*Tredje ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Ved lovendring 29. juni 2007 nr. 94 blei tidlegare § 10 femte ledd flytta til §§ 6, 34 og 35 utan at tilvisinga i første ledd blei retta i tråd med dette. Dette blir retta no.

[*Tredje ledd*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 21 første og tredje ledd, jf. § 10 sjette ledd og kapittel 21.)

Føresegna set opp særskilde vilkår for å kunne registrere eksisterande jordsameige med eige matrikkelnummer. Jordsameige er eitt sameige som på alle kantar er avgrensa av eigedomsgrenser, og der partane er fast knytte til andre matrikkeleiningar, og slik at sameigepartane inngår i andre grunneigedommar. Part i jordsameige vil eventuelt vere pantsett saman med den grunneigedommen som har parten, og parten kan ikkje delast frå grunneigedommen. Det er berre jordsameige der sjøve grunnen ligg i sameige som kan først inn under eige nummer i matrikkelen. Vilkåret i første punktum inneber at det også må gjerast sannsynleg at opprettinga ikkje får verknad for einingar som ikkje er knytte til sameiget. I dei fleste tilfelle vil dette vere klart, men i område utan tidlegare oppmåling, gjerne i kombinasjon med ulike festeforhold, kan det vere nødvendig å undersøke dette meir inngåande.

Jordsameige er ein spesiell type realsameige. Mange andre typar realsameige er alt matrikulerte med eige bruksnummer, som sjølvstendig matrikulerte grunneigedommar. Desse andre realsameiga skal heller ikkje i framtida matrikulerast som jordsameige.

Dokumentasjonen etter § 8 skal omfatte ei fråsegn som stadfester kva for eigedommar som har part i jordsameiget og storleiken på partane, og at ingen har sett seg imot at jordsameiget blir registrert. Registrering av jordsameige i matrikkelen inneber ikkje at det er endeleg fastsett kven som har part eller kor store partane er. Registreringa inneber heller ikkje at det er endeleg avgjort at eininga faktisk er jordsameige, eller kvar grensene går. Registreringa i matrikkelen må endrast dersom det ved ny oppmålingsforretning, sak for jordskifteretten eller på annan måte kjem fram at forholda ikkje er slik registreringa viser.

Det blir ikkje kravd løyve etter plan- og bygningslova for å registrere eksisterande uregistrert jordsameige.

§ 15 Arealoverføring

Areal kan overførast mellom tilgrensande matrikkeleiningar utan at arealet blir oppretta som eiga matrikkeleining. Før slik arealoverføring kan matrikkelførast, må det vere gitt løyve som for oppretting av ny matrikkeleining. Det må dessutan liggje føre nødvendige fråsegner om overdraging av eigedomsrett, og om pantefråfall og konsesjonar for det aktuelle arealet.

Arealoverføring kan krevjast av dei som er nemnde i § 9 første ledd bokstav a og f. Arealoverføring som omfattar umatrikulerte einingar, kan berre skje i sak som er kravd etter § 9 første ledd bokstav f, og berre samtidig med at einingane blir matrikulerte.

Departementet kan gi forskrift om arealoverføring.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 33.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Tredje ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> arealoverføring.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om arealoverføring.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

andre ledd	(tidligere ordlyd)
Arealoverføring kan krevjast av dei som er nemnde i § 9 <i>første ledd</i> bokstav a og f. Arealoverføring som omfattar umatrikulerte einingar, kan berre skje i sak som er kravd etter § 9 <i>første ledd</i> bokstav f, og berre samtidig med at einingane blir matrikulerte.	Arealoverføring kan krevjast av dei som er nemnde i § 9 bokstav a og f. Arealoverføring som omfattar umatrikulerte einingar, kan berre skje i sak som er kravd etter § 9 bokstav f, og berre samtidig med at einingane blir matrikulerte.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Endringa er ei redaksjonell presisering.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 22.4. *Første ledd* jf. lovutkastet § 12, jf. § 10 fjerde ledd. *Andre ledd* jf. lovutkastet § 9 andre ledd.)

Føresegna set opp særskilde vilkår for å kunne matrikkelføre arealoverføring.

Første ledd. Arealoverføring er eit søknadspliktig tiltak i høve til plan- og bygningslova § 93 bokstav h⁹. Arealoverføring skil seg frå oppretting av matrikkeleining og etterfølgjande overskøyting og samanslåing berre ved at det aktuelle arealet blir lagt direkte inn i den tilstøytande eigedommen. Det må derfor om nødvendig òg innhentast konsesjon for overdraging av arealet og løyve etter jordlova. Arealoverføring skal tinglysast, og det skal eventuelt betalast dokumentavgift. Følgjande dokumentasjon, som dessutan skal liggje til grunn for tinglysing av arealoverføringa, må liggje føre før matrikkelføringa:

- Fråsegn om eigedomsoverdraging av det arealet som blir overført. Fråsegna skal innehalde opplysningar om kjøpesum eller verdi som blir kravd for utrekning av dokumentavgift.
- Nødvendige fråsegner frå panthavarar om pantefråfall.

Partane i ei arealoverføring har sjølve ansvaret for det økonomiske oppgjeret for areal som inngår i arealoverføringa. Dette bør gå fram av fråsegna om eigedomsoverdraginga. Landmålarføretaket har ikkje eit spesielt ansvar med å sikre det

⁹ Ny § 20-1 første ledd bokstav m

økonomiske oppgjøret mellom partane. Partane kan bruke advokat, eigedomsmeklar eller annan mellommann for å sikre det økonomiske oppgjøret mellom seljar og kjøpar, under dette også landmålarføretaket om dette tek på seg slike oppgåver. Ved bruk av annan mellommann må landmålarføretaket samarbeide med mellommannen slik at arealoverføringa ikkje blir sendt til matrikkelføring og tinglysing før kjøpesummen er betalt til mellommannen sin klientkonto. Avhendingslova vil gjelde tilsvarande for eigedomsoverdraging ved arealoverføring, og eigedomsmeklingslova vil gjelde dersom partane nyttar slik mellommann.

Det kan gjennomførast arealoverføring mellom tilgrensande feste. Dei respektive festekontraktane må då om nødvendig endrast tilsvarande.

Andre ledd fastset kven som kan krevje arealoverføring. Krav om matrikkelføring av arealoverføring må vere basert på fullført oppmålingsforretning og fremjast av landmålarføretaket som har utført forretninga, jf. § 8. Arealoverføring kan berre skje mellom tidlegare matrikulerte einingar, jf. første ledd. Det er likevel slik at sak som er kravd etter § 9 bokstav f når det gjeld tileigning av grunn til offentleg veg- eller jernbaneformål, òg kan omfatte arealoverføring. Landmålarføretaket må ha samtykke frå heimelshavarane til alle eigedommane som blir endra av arealoverføringa.

Dersom arealoverføringa gjeld ei matrikkeleining som ligg i sameige, må landmålarføretaket ha samtykke frå alle som har heimel til sameiget. At det ligg føre slikt samtykke må gå fram av kravet om matrikkelføring. Det er likevel ikkje eit krav at alle sameigarar tek del i sjølve oppdragskontrakten med landmålarføretaket.

Føresegna inneber ikkje noko forbod mot å nytte sakstypen arealoverføring i saker som involverer anleggseigedom (overføring av «volum»), men departementet legg til grunn at dette må regulerast nærare i forskrift.

§ 16 Grensejustering

Grense mellom matrikkeleiningar kan justerast utan at det blir innhenta fråsegn om pantefråfall. Grense kan ikkje justerast i strid med føresegner gitt i eller i medhald av anna lovgiving.

Ved justering kan berre mindre areal overførast mellom dei aktuelle einingane. Einsidig overføring av mindre areal kan utførast som grensejustering.

Panterett følgjer dei nye grensene slik dei blir fastlagt ved grensejustering.

Føresegna om panterett gjeld tilsvarande for andre rettar så langt det passar.

Grensejustering kan krevjast av dei som er nemnde i § 9. Grensejustering av umatrikulert eining kan berre skje samstundes med at eininga blir matrikulert.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om grensejustering, under dette setje areal- og verdigrenser for areal som blir overført mellom einingane.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 34.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

§ 16 Grensejustering	(tidligere ordlyd)
----------------------	--------------------

<i>Ei grense mellom matrikkeleiningar kan justerast utan at det blir henta inn fråsegn om pantefråfall. Dette gjeld tilsvarande for justering av ei grense mellom ein festegrunn og grunneigedommen eller jordsameiget som festegrunden er ein del av. Grensa kan ikkje justerast i strid med føresegner gitt i eller i medhald av anna lovgiving.</i>	Grense mellom matrikkeleiningar kan justerast utan at det blir innhenta fråsegn om pantefråfall. Grense kan ikkje justerast i strid med føresegner gitt i eller i medhald av anna lovgiving.
Ved justering kan berre mindre areal overførast mellom dei aktuelle einingane. Einsidig overføring av mindre areal kan utførast som grensejustering.	Ved justering kan berre mindre areal overførast mellom dei aktuelle einingane. Einsidig overføring av mindre areal kan utførast som grensejustering.
Panterett og festerett følgjer dei nye grensene slik dei blir fastlagde ved grensejustering.	Panterett følgjer dei nye grensene slik dei blir fastlagt ved grensejustering.
Føresegna om panterett gjeld tilsvarande for andre rettar så langt det passar.	Føresegna om panterett gjeld tilsvarande for andre rettar så langt det passar.
Grensejustering kan krevjast av dei som er nemnde i § 9. <i>Endra grenser for festerett kan berre matrikkelførast når det ligg føre samtykke frå festaren.</i> Grensejustering av ei umatrikulert eining kan berre skje samstundes med at eininga blir matrikulert.	Grensejustering kan krevjast av dei som er nemnde i § 9. Grensejustering av umatrikulert eining kan berre skje samstundes med at eininga blir matrikulert.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om grensejustering, under dette setje areal- og verdigrenser for areal som blir overført mellom einingane.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om grensejustering, under dette setje areal- og verdigrenser for areal som blir overført mellom einingane.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Første ledd. Nytt *andre* punktum presiserer at grensejustering også kan nyttast ved endring av festegrunn – når vilkåra for slik justering elles er til stades. Departementet vil i forskrift gi nærare reglar om justering av festegrunn og vilkåra for dette. Endringa i *første og tredje punktum* er av rein språkleg art.

Etter gjeldande *tredje ledd* følgjer ein eventuell panterett dei nye grensene slik dei blir fastlagde ved grensejusteringa. Det blir presisert at tilsvarande også gjeld ein eventuell festerett.

Femte ledd. Ei grensejustering som gjeld festegrunn eller heil grunneigedom som er festa bort, kan berre matrikkelførast når det ligg føre samtykke frå festaren. Endringa i *andre punktum* er av rein språkleg art.

Andre og fjerde ledd er uendra. Endringa i *sjette ledd* er av språkleg art.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 22.4. *Første til fjerde ledd* jf. lovutkastet § 13, jf. § 10 tredje ledd. *Femte ledd* jf. lovutkastet § 9 andre ledd.)

Føresegna set opp særskilde vilkår for å kunne matrikkelføre grensejustering.

Første ledd. Grensejustering må ikkje skape forhold som kjem i strid med jordlova § 12, vedteken tomteinndeling, løyve eller rettsleg bindande planar etter plan- og bygningslova, under dette føresegna i plan- og bygningslova § 63¹⁰ om at det ikkje må skapast tomter som etter kommunen sitt skjønn er mindre vel skikka til utbygging på grunn av storleik eller form. Vidare gjeld dei allmenne vilkåra om konsesjon for overdraging av fast eigedom, også for overdraging av areal ved grensejustering, jf. forslag til tilføyning i konsesjonslova § 15.

Grensejustering er ikkje søknadspliktig tiltak som krev løyve etter plan- og bygningslova § 93¹¹.

Andre ledd slår fast at berre mindre areal kan overførast mellom einingane.

Grensejustering må ikkje i urimeleg grad ramme panthavarar eller andre rettshavarar. Kva som skal reknast som mindre areal blir fastsett i forskrift med utgangspunkt i dei areal- og verdigrensene som utvalet gjorde framlegg om i utkastet § 13, jf. kapittel 22.4. Dokumentasjon som skal liggje til grunn for matrikkelføringa skal mellom anna omfatte:

- Fråsegn underteikna av heimelshavarane, eller andre med tilsvarende fullmakt, om at dei har godteke dei nye grensene. Også festar må skrive under dersom grensejusteringa vedkjem festerett.
- Fråsegn frå landmålarføretaket om at grensejusteringa ikkje er i strid med gjeldande arealplan, og ikkje krev offentlege løyve.

Vilkåra i første og andre ledd er kumulative. Det vil for eksempel ikkje vere høve til å justere ei grense i strid med konsesjonslova, sjølv om justeringa er under fastsette areal- og verdigrenser.

Ved vurdering av verdien på areal som blir overført ved grensejustering må det leggjast vekt på kva verknad grensejusteringa har for prisen ved eit eventuelt tvangssal av heile eigedommen som gir frå seg areal på den tida oppmålingsforretninga blir halden.

Tredje og fjerde ledd omhandlar rettsforholda. Panterett følgjer dei nye eigedomsgrensene. Det same vil gjelde for andre rettar som ikkje er eksplisitt knytte til ein bestemt lokalitet som etter justeringa blir liggjande på ei anna matrikkeleining. Landmålarføretaket må derfor undersøkje rettsforholda og syte for at tredjepart med rettar knytte til arealet blir informert, og om nødvendig at tinglyste rettsforhold blir overførte. Dersom dette ikkje let seg gjere, må saka gå som arealoverføring etter § 15. Grensejustering blir ikkje tinglyst, men blir ført berre i matrikkelen.

Femte ledd fastset kven som kan krevje grensejustering. Grensejustering kan krevjast som eiga sak mellom matrikulerte einingar, eller samstundes som ei eller fleire av matrikkeleiningane blir matrikulerte. Krav om matrikulering av grensejustering må

¹⁰Ny § 26-1

¹¹ Ny § 20-1

vere basert på fullført oppmålingsforretning og fremjast av landmålarføretaket som har utført forretninga, jf. § 8. Landmålarføretaket må ha samtykke frå heimelshavarane til alle eigedommane som blir endra ved justeringa.

Dersom grensejusteringa gjeld ei matrikkeleining som ligg i sameige, må landmålarføretaket ha samtykke frå alle heimelshavarane til sameiget. At det ligg føre slikt samtykke må gå fram av kravet om matrikkelføring. Det er likevel ikkje eit krav at alle sameigarar tek del i sjølve oppdragskontrakten med landmålarføretaket.

Føresegna inneber ikkje forbod mot å nytte sakstypen grensejustering i saker som involverer anleggseigedom (overføring av «volum»). Departementet legg til grunn at dette må regulerast nærare i forskrift.

§ 17 Klarlegging av eksisterande grense

Følgjande kan krevje klarlegging av eksisterande grenser utført som særskilt forretning:

- a) nokon som har grunnboksheimel som eigar eller festar til den aktuelle matrikkeleininga, eller
- b) staten, statsføretak, fylkeskommune eller kommune.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klarlegging av eksisterande grense og om kven som kan krevje dette, under dette frita frå krav om oppmålingsforretning.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 27 og § 36.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

§ 17 Klarlegging av eksisterande grense, <i>punktfeste og stadbundne rettar</i>	§ 17 Klarlegging av eksisterande grense
<i>Matrikkelføring av klarlegging av eksisterande grenser, punktfeste og stadbundne rettar, utført som særskild forretning, kan krevjast av:</i>	Følgjande kan krevje klarlegging av eksisterande grenser utført som særskilt forretning:
a) nokon som har grunnboksheimel som eigar eller festar til den aktuelle matrikkeleininga, eller b) staten, statsføretak, fylkeskommune eller kommune.	a) nokon som har grunnboksheimel som eigar eller festar til den aktuelle matrikkeleininga, eller b) staten, statsføretak, fylkeskommune eller kommune.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om klarlegging av eksisterande grense, <i>punktfeste, stadbundne rettar</i> , om kven som kan krevje dette, <i>og om fritak</i> frå krav om oppmålingsforretning.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klarlegging av eksisterande grense og om kven som kan krevje dette, under dette frita frå krav om oppmålingsforretning.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna reknar opp kven som kan krevje klarlegging av eksisterande grenser for ei matrikkeleining. Nærare reglar om klarlegging av eksisterande grenser blir gitt i forskrift. I tillegg kjem dei grunnleggande reglane om oppmålingsforretninga, jf. § 33.

Det blir no presisert at føresegna også gjeld klarlegging av eksisterande punkt feste. Føresegna gjeld ikkje omgjerding av punkt feste til ordinær festegrund med grenser. Dersom punkt festet ikkje er matrikulert, må ein bruke reglane i § 13 om matrikulering av umatrikulert festegrund.

Det blir vidare presisert at føresegna også gjeld klarlegging av stadbundne rettar i den aktuelle matrikkeleininga. Oppmålingsforretninga kan klarleggje alle typar stadbundne rettar, inkludert allmenn bruksrett eller særlege råderettar (servitutt), men det er berre geografiske opplysningar om rettar som gjeld ein del av ein grunneigedom, ein anleggseigedom, eit jordsameige, ein festegrund eller eit uteareal til ein eigarseksjon, som kan førast i matrikkelen. Registreringa av sjølve retten må eventuelt skje ved tinglysing. Geografiske opplysningar om ein rett som ikkje kan bli tinglyst, kan i utgangspunktet ikkje registrerast. Klarlegging av rettar kan i prinsippet gjelde både eksisterande og nystifta rettar. Eventuell stifting av nye rettar kan ikkje vere i strid med offentlege vilkår, til dømes vilkår etter konsesjonslova.

Rekvisisjon av oppmålingsforretning fell bort, jf. § 8. I staden skal det setjast fram krav om matrikkelføring av forretninga.

Departementet vil i forskrift gi nærare reglar om suppleringar og tekniske forbetringar som skal kunne skje utan oppmålingsforretning, inkludert behandling av saker i offentlig regi som gjeld meir generell forbetring av eigedomskartet på stader med mykje manglande eller lite pålitelege opplysningar. Det kan også vere aktuelt å utvide retten til å krevje klarlegging for andre rettshavarar i enkelte situasjonar, til dømes ved tvangssal.

Endret ved lov 16. desember 2016 nr. 101

I kraft 1. januar 2017

§ 17 første ledd bokstav b	(tidligere ordlyd)
b) staten, statsforetak, fylkeskommune eller kommune.	b) staten, fylkeskommune eller kommune.
§ 17 andre ledd	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klarlegging av eksisterande grense og om kven som kan krevje dette, under dette frita frå krav om oppmålingsforretning.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klarlegging av eksisterande grense, under dette frita frå krav om oppmålingsforretning.

Fra Prop. 143 L (2015-2016) kap. 5.4

Jernbaneverket nyttar seg i dag av føresegna i § 17 til å klarleggje eigedomsgrenser for areal som skal bli erverva, kor kommunen sine matrikkeldata er utilstrekkeleg. Jernbaneverket får ved gjennomført oppmålingsforretning gjort det klart kven av grunneigarane dei skal vende seg til. Dette medfører ei forenkling og effektivisering av prosessen med erverv av grunn.

Infrastrukturforetaket vil etter ordlyden i føresegna ikkje kunne krevje slik klarlegging. [Samferdselsd]epartementet vurderer det som viktig at infrastrukturforetaket får høve til å krevje oppmålingsforretning for å klarleggje eigedomsgrenser. Dette er eit viktig reiskap i arbeidet med grunnkjøp. ... Samferdselsdepartementet er samd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet i at det bør vere høve til å regulere nærare i forskrift kven som kan krevje klarlegging av eksisterande grenser utført som særskilt forretning, jf. matrikkellova § 17. Departementet sluttar seg til Kommunal- og moderniseringsdepartementet sitt forslag om å endre matrikkellova § 17 annet ledd. Såleis kan føresegna verte avgrensa mot statsforetak som ikkje har same behov for lovheimelen som til dømes infrastrukturforetaket.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 17	(tidligere ordlyd)
Følgjande kan <i>krevje klarlegging</i> av eksisterande grenser utført som særskilt forretning: ...	Følgjande kan krevje matrikkelføring av klarlegging av eksisterande grenser utført som særskilt forretning: ...
<i>Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klarlegging av eksisterande grense, under dette frita frå krav om oppmålingsforretning.</i>	(ny)

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Proposisjonen inneber at det ikkje skal setjast fram eit særskilt krav om matrikkelføring etter at oppmålingsforretninga er fullført, jf. merknad til § 3. Tilvisinga til eit slikt krav i første ledd fell derfor bort.

Nytt *andre ledd* gir heimel for forskrifter om klarlegging av eksisterande grense. Når kommunen etter proposisjonen skal stå ansvarleg for oppmålingsdelen, kan det under dette vere aktuelt å vidareføre tilsvarande reglar om fritak frå krav om oppmålingsforretning som etter gjeldande forskrift 19. oktober 1979 nr. 4 til delingslova kap. 21 om utsetjing og påvising av grenser ut frå utferda målebrev.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 9 tredje ledd og delingslova § 2-1 tredje ledd.)

Føresegna reknar opp dei som kan krevje matrikkelført oppmålingsforretning som berre klarlegg eksisterande grenser. Kravet må vere basert på fullført oppmålingsforretning og fremjast av landmålarforetaket som har utført forretninga, jf. § 8. Klarlegging av grense i eiga sak kan omfatte ei eller fleire grenser. Vedkommande

som krev klarlegging, avgjer òg i kva grad rettsforhold skal avklarast. Dersom nokon av grensene til vedkommande matrikkeleining ikkje er klarlagde eller er omstridde, skal dette gå fram av kravet om matrikkelføring.

Bokstav a inneber at eigar må skaffe orden i grunnboksheimelen sin før han kan krevje klarlegging av grense som eiga sak. Dersom kravet om matrikkelføring gjeld klarlegging av eksisterande grense for eit sameige, er det nok med fullmakt frå éin av dei som har part i sameiget. Dei andre sameigarane blir partar i saka. Vidare kan nokon som åleine eller saman med andre har grunnboksheimel som festar, krevje matrikkelført klarlegging av eksisterande grenser for festegrunden sin. Dersom oppmålingsforretninga gjeld klarlegging av grense for festegrund, må det gå fram av protokollen for forretninga at både festaren og eigaren av grunneigedommen har akseptert resultatet.

Bokstav b gir staten og kommunane høve til å krevje matrikkelføring av klarlagde grenser. Det kan f.eks. vere aktuelt for å gjennomføre bestemte prosjekt for kvalitetsheving. Kostnader knytte til krav etter bokstav b må dekkjast av det offentlege organet som set fram kravet.

§ 18 Samanslåing av eksisterande matrikkeleiningar

Matrikkeleiningar som ligg i same kommune og har same heimelshavar, kan slåast saman. Festeleiningar kan slåast saman dersom dei ligg til eller er utskilt frå same grunneigedom, og festekontraktane har same innhald og gjeld mellom same partar. Samanslåing kan ikkje skje i strid med føresegner gitt i eller i medhald av anna lovgiving.

Samanslåing kan krevjast av den som har grunnboksheimel som eigar til vedkommande matrikkeleiningar.

Departementet kan gi forskrift om samanslåing, under dette innskrenke og utvide høvet til samanslåing.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 43.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Tredje ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om samanslåing, under dette innskrenke og utvide høvet til samanslåing.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om samanslåing, under dette innskrenke og utvide høvet til samanslåing.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 18	(tidligere ordlyd)
Matrikkeleiningar som ligg i same kommune og har same heimelshavar, kan slåast saman. Festeeiningar kan slåast saman dersom dei ligg til eller er utskilt frå same grunneigedom, og festekontraktane har same innhald og gjeld mellom same partar. <i>Samanslåing kan ikkje skje i strid med føresegner gitt i eller i medhald av anna lovgiving.</i>	Matrikkeleiningar som ligg i same kommune og har same heimelshavar, kan slåast saman. Festeeiningar kan slåast saman dersom dei ligg til eller er utskilt frå same grunneigedom, og festekontraktane har same innhald og gjeld mellom same partar.
<i>Samanslåing</i> kan krevjast av den som har grunnboksheimel som eigar til vedkommande matrikkeleiningar.	Matrikkelføring av samanslåing kan krevjast av den som har grunnboksheimel som eigar til vedkommande matrikkeleiningar.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om samanslåing, <i>under dette innskrenke og utvide høvet til samanslåing.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om samanslåing.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Det blir i *første ledd* nytt tredje punktum presisert at samanslåing ikkje må skape forhold som kjem i strid med anna lovgiving, under dette rettsleg bindande planar etter plan- og bygningslova, jf. § 16 første ledd andre punktum om grensejustering.

Endringa i *andre ledd* er ei språkleg forenkling. Endringa er ein språkleg parallell til den endra ordlyden i § 17.

Lova legg opp til at reglar om samanslåing først og fremst blir gitt i forskrift, jf. merknadane til § 18 i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005). I *tredje ledd* om heimelen til å gi forskrift, blir det presisert at det kan vere aktuelt å gi reglar som innskrenkar eller utvidar høvet til samanslåing.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 15 og § 9 fjerde ledd, og kapittel 15.5.)

Kommunen må kontrollere at det er same heimelshavar til dei aktuelle matrikkeleiningane, og at festekontraktane er likelydande dersom samanslåinga gjeld festeeiningar, slik at det ikkje blir oversendt krav til tinglysingsstyresmakta som klart ikkje kan gjennomførast. Dette fritek ikkje tinglysingsstyresmakta frå å kontrollere dei same forholda. Festar kan ikkje krevje samanslåing.

Det er ikkje forbod mot å slå saman to matrikkeleiningar av ulike typar, under føresetnad av at den eininga som er samanslått innfrir krava for vedkommande eining i lova, under dette forbodet mot kombinerte einingar, jf. § 5.

For samanslåing av eigarseksjonar gjeld føresegnene om reseksjonering i eigarseksjonslova.

Krav om samanslåing skal rettast til kommunen som sender kravet over til tinglygingsstyresmakta med påteikning om at vilkåra i første ledd er oppfylte. Skjer samanslåing i samband med jordskifte, kan slik påteikning givast av jordskiftedommaren. Kommunen bestemmer kva for matrikkelnummer eininga som er slått saman skal ha.

Når tinglygingsstyresmakta finn at vilkåra er oppfylte, blir samanslåinga gjennomført i grunnboka. Tinglygingsstyresmakta gir så melding til kommunen som fullfører matrikkelføringa.

Meir detaljerte reglar om samanslåing blir gitt i forskrift med utgangspunkt i at:

- ei samanslått matrikkeleining som hovudregel skal bli eitt samanhengande areal, dvs. at matrikkeleiningane som skal slåast saman, som hovudregel skal grense til kvarandre.
- samanslåing ikkje kan gjennomførast dersom det fører til prioritetskollisjon mellom panthavarar. Tinglygingsstyresmakta kan krevje at det blir tinglyst avtale om prioritert rekkjefølgje for andre rettar, så sant det må reknast med at dette har noko å seie ved eventuelt tvangssal.
- kommunen kan nekte samanslåing dersom det blir skapt tomter som er i strid med bindande arealplan. Føresegna skal sikre at samanslåing ikkje kjem i strid med vedteken tomtestorleik eller arrondering av tomter. Kommunen kan likevel ikkje nekte samanslåing med den grunngeving at einingane er regulerte til ulike formål, då det ikkje er noko krav om at avgrensing av tillaten arealbruk skal følgje eigedomsgrenser. Avgrensing av ulike reguleringsformål ligg fast sjølv om eigedomsgrensene blir endra.

§ 19 Avtale om eksisterande grense

Kommunen kan ta inn i matrikkelen referansar til avtaler om eksisterande grense som ikkje tidlegare er fastlagt i oppmålingsforretning eller i tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving.

Slik avtale kan berre tinglyst dersom avtala har referanse i matrikkelen.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om avtaler om eksisterande grense som kan få referanse i matrikkelen, under dette innskrenke og utvide kva for avtaler som kan få slik referanse.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 44.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

§ 19 Referanse til avtale om grenser m.m.	§ 19 Avtale om eksisterande grense
---	------------------------------------

<p>Kommunen kan ta inn i matrikkelen referansar til avtalar om eksisterande grenser for ei matrikkeleining dersom grensa ikkje er tidlegare fastlagd i ei oppmålingsforretning eller i ei tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lov. Det same gjeld for avtalar om lokalisering av eksisterande og ikkje fastlagde punktbeste og om stadfesting av varige stadbundne rettar som ikkje er omfatta av § 6, og som gjeld ein del av ein eksisterande grunneigedom, anleggseigedom eller festegrunn eller av eit eksisterande jordsameige eller eit uteareal til ein eigarseksjon.</p>	<p>Kommunen kan ta inn i matrikkelen referansar til avtaler om eksisterande grense som ikkje tidlegare er fastlagt i oppmålingsforretning eller i tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving.</p>
<p>Departementet kan gi forskrift om at ein slik avtale berre kan tinglysast dersom avtalen har referanse i matrikkelen.</p>	<p>Slik avtale kan berre tinglysast dersom avtala har referanse i matrikkelen.</p>
<p>Departementet kan gi forskrift om avtalar som kan få referanse i matrikkelen.</p>	<p>Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om avtaler om eksisterande grense som kan få referanse i matrikkelen, under dette innskrenke og utvide kva for avtaler som kan få slik referanse.</p>

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Det materielle innhaldet i forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her, men tilpassa gjeldande organisering der det er kommunen som fører referanse til avtale om grenser i matrikkelen.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Den gjeldande føresegna opnar for etter nærare vilkår å føre inn referanse i matrikkelen til ein privat avtale om eksisterande grense til ei matrikkeleining. Det blir presisert at dette ikkje berre gjeld grenser for matrikkeleiningar i snever forstand, men også geografiske opplysningar om punktbeste og stadbundne rettar. Matrikkelstyresmakta behandlar kravet og fører referansen i matrikkelen. Oppgåva og myndet kan overførast til den aktuelle kommunen, jf. § 5 a.

Første ledd første punktum svarar til gjeldande første ledd. *Andre punktum* presiserer for det første at føresegna også gjeld eksisterande punktbeste som ikkje tidlegare er fastlagd i ei oppmålingsforretning eller i ei tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lov. Dersom punktfestet ikkje er matrikulert, må ein bruke reglane i § 13 om matrikulering av umatrikulert festegrunn. Føresegna opnar vidare for å føre geografiske opplysningar om rettar som gjeld del av grunneigedom, anleggseigedom, jordsameige, festegrunn eller uteareal til eigarseksjon. Føresegna gir ikkje heimel for å få matrikkelført referanse til avtale som krev oppmålingsforretning etter § 6, til dømes

avtale om uteareal til eigarseksjon eller leige av grunn som krev oppretting av festegrund. Avtalen kan gjelde alle typar stadbundne rettar, medrekna allmenn bruksrett eller særlege råderettar (servitut), men det er berre dei geografiske opplysningane som lokaliserer retten, som kan få referanse i matrikkelen. Registrering av sjølvne retten må eventuelt skje ved tinglysing. Geografiske opplysningar om ein rett som ikkje kan bli tinglyst, kan i utgangspunktet ikkje registrerast. Referanse til rettar kan i prinsippet gjelde både eksisterande og nystifta rettar. Eventuell stifting av nye rettar kan ikkje vere i strid med offentlege vilkår, til dømes vilkår etter konsesjonslova. *Andre og tredje ledd.* Nærare reglar om kva for dokument som kan få referanse i matrikkelen, og krav til slike dokument, blir gitt i forskrift. Det skal framleis vere krav om at ein avtale om eksisterande grenser som nemnt i første ledd bokstav a berre kan tinglysast dersom avtalen har referanse i matrikkelen.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 19	(tidligere ordlyd)
<i>Kommunen kan ta inn i matrikkelen referansar til avtaler om eksisterande grense som ikkje tidlegare er fastlagt i oppmålingsforretning eller i tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving.</i>	Dei som har heimel til eigedommar som grensar til kvarandre, kan krevje at avtale om eksisterande grense, som ikkje tidlegare er fastlagt i oppmålingsforretning eller i tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, får ein referanse i matrikkelen.
(opphevet)	Kommunen kan avvise å referere til slik avtale dersom det ikkje er tilfredsstillande godtgjort at avtala gjeld eksisterande grense.
Slik avtale kan berre tinglysast dersom avtala har referanse i matrikkelen.	Slik avtale kan berre tinglysast dersom avtala har referanse i matrikkelen.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om avtaler om eksisterande grense som <i>kan</i> få referanse i matrikkelen, <i>under dette innskrenke og utvide kva for avtaler som kan få slik referanse.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om avtaler om eksisterande grense som skal få referanse i matrikkelen.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

I utgangspunktet bør alle avtaler om eksisterande grenser kunne få ein referanse i matrikkelen, men departementet kan ikkje sjå bort frå at nokre dokument vil kunne vere av ei slik art at det vil vere i strid med formålet med matrikkelen å ta inn ein referanse til dokumentet. Kommunen bør derfor kunne avgjere på matrikkelfagleg grunnlag at dokumentet ikkje skal refererast. Kommunen skal etter proposisjonen ha tilgang til både oppmålingsteknisk og matrikkelfagleg kompetanse, og vil såleis ha eit godt fagleg grunnlag for å kunne avgjere kva for opplysningar som bør takast inn i matrikkelen. Kommunen bør ikkje referere til ei avtale dersom det ikkje er

tilfredsstillande godtgjort at avtala gjeld eksisterande grense. Det at ein referanse blir teken inn i matrikkelen medfører likevel inga form for kommunal «godkjenning» av avtala. Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om slike avtaler, under dette nærare reglar om kva for avtaler som kan få slik referanse, og om krav til form og innhald i avtala.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 40 og kapittel 23.3.)

Avtala skal refererast i matrikkelen når det er formålstenleg. Referansen i matrikkelen kan vere alt frå ei kort verbal tilvising med arkivkode, til det å faktisk leggje grenselinjene inn på matrikkelkartet. Det må eventuelt gå fram av matrikkelen om grenser er oppgitte på grunnlag av opplysningar frå privat grenseoppgang. Avtale som gjeld grense som er fastlagt i tidlegare oppmålingsforretning eller anna tilsvarande forretning, kan ikkje refererast i matrikkelen. Kva som kjem inn under «tilsvarande forretning» er omtalt i merknadene til § 7. Avtala må ikkje merkjast med merke som kan forvekslast med merke frå ei oppmålingsforretning.

Kommunen kan krevje at det blir dokumentert at avtala beskriv ei eksisterande grense og ikkje er ei løynd eigedomsoverdraging eller flytting av eksisterande grense. Det at ein referanse blir teken inn i matrikkelen medfører på den andre sida inga form for kommunal «godkjenning» av avtala. Klarlegging av eksisterande grense kan berre skje gjennom oppmålingsforretning, jf. § 6.

Punktbeste har pr. definisjon inga grenser, og eventuell semje mellom grunneigar og festar om grenser for punktbeste kan derfor ikkje refererast. Dersom det blir prøvd å få slik avtale tinglyst, skal dette avvisast.

§ 20 Fastsetjing av samla fast eigedom

Kommunen kan fastsetje at to eller fleire matrikkeleiningar som har same eigar og som blir nytta under eitt, og som i økonomisk samanheng står fram som éin eigedom, skal registrerast i matrikkelen som ein samla fast eigedom. Eigar kan krevje slik registrering når vilkåra er til stades.

Finn kommunen at vilkåra er endra, kan kommunen endre eller oppheve registreringa.

Eigar skal varslast om registreringa på ein etter tilhøva formålstenleg og etterviseleg måte.

Departementet kan gi forskrift om fastsetjing av samla fast eigedom, under dette innskrenke og utvide høvet til å fastsetje samla fast eigedom.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 45.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Tredje og fjerde ledd	(tidligere ordlyd)
-----------------------	--------------------

Eigar skal varslast om <i>registreringa</i> på ein etter tilhøva formålstenleg og etterviseleg måte.	Eigar skal varslast om vedtaket på ein etter tilhøva formålstenleg og etterviseleg måte.
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> fastsetjing av samla fast eigedom, under dette innskrenke og utvide høvet til å fastsetje samla fast eigedom.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om fastsetjing av samla fast eigedom, under dette innskrenke og utvide høvet til å fastsetje samla fast eigedom.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[Tredje ledd] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

[Fjerde ledd] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Ei registrering av samla fast eigedom vil ikkje utan vidare vere eit enkeltvedtak. Ordlyden i tredje ledd er derfor endra.

[Fjerde ledd] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

fjerde ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om fastsetjing av samla fast eigedom, <i>under dette innskrenke og utvide høvet til å fastsetje samla fast eigedom.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om fastsetjing av samla fast eigedom.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Departementet har i fjerde ledd presisert at forskrifter òg kan omfatte reglar som innskrenkar eller utvidar høvet til å fastsetje samla fast eigedom.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 7.5.3.)

Departementet meiner tilgang til opplysning om samla fast eigedom gjennom matrikkelen vil vere til hjelp for privat og offentleg saksbehandling.

I dei fleste tilfelle vil det vere openbert kva for matrikkeleiningar som inngår i det ein til vanleg oppfattar som éin (samla) fast eigedom. Til vanleg vil matrikkeleiningar som blir brukte under eitt og som normalt vil bli omsette, pantsette eller skattlagt under eitt, kunne reknast som samla fast eigedom. I enkelte tilfelle vil tinglyst klausul om at

bestemte matrikkeleiningar skal omsetjast under eitt gi støtte til kommunen sitt vedtak, men slike klausular er ikkje nødvendigvis samanfallande med kva som elles bør reknast til éin samla fast eigedom. Dei aktuelle matrikkeleiningane vil i mange tilfelle grense til kvarandre og kvalifisere for samanslåing, men dette er ikkje noko vilkår for å knyte matrikkeleiningar saman til samla fast eigedom.

Opplysning i matrikkelen om samla fast eigedom vil ikkje ha sjølvstendig rettsleg verknad i høve til § 12 i jordlova, slik at landbruksstyresmaktene alltid må gjere ei konkret vurdering av kva for einingar som kan reknast som ei driftseining.

Dei aktuelle matrikkeleiningane skal ha same reelle eigar. Som oftast vil dette seie at dei har same heimelshavar, men det kan tenkjast tilfelle der einingane er tinglyste med ulike heimelshavarar, f.eks. om ei av dei aktuelle matrikkeleiningane er gløymt ved formell overskøyting. Kommunen skal ta stilling til om det er tilfredsstillande godtgjort at dei aktuelle einingane har same eigar. Kommunen kan krevje at dette blir gjort ved at eigaren ordnar opp i heimelsopplysningane i grunnboka.

I enkeltsaker eller når registrering av samla fast eigedom gjeld få eigarar, bør desse skrivast til individuelt. Dersom kommunen registrerer samla fast eigedom for heile eller delar av kommunen eller for bestemte eigedomstypar, kan eigarane bli varsla gjennom ein generell annonse i éi eller fleire aviser, med vising til utlagt liste i kommunen.

Kapittel 4 Adresser til eigedommar og bygningar

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

<i>Kapittel 4 Adresser til eigedommar og bygningar</i>	(ny)
--	------

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Reglar om fastsetjing av offisiell adresse for eigedommar og bygningar går fram av § 21, og er av ein noko annan karakter enn dei føregåande føresegnene. Redaksjonelt passar derfor § 21 betre under eiga kapitteloverskrift.

§ 21 Fastsetjing av offisiell adresse

Kommunen fastset offisiell adresse. Før kommunen tek ei endeleg avgjerd, skal dei som avgjerda får verknad for, få høve til å uttale seg.

Departementet kan gi forskrift om utforming, tildeling, endring og skilting av offisiell adresse, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften kapittel 12.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Første og andre ledd	(tidligere ordlyd)
----------------------	--------------------

Kommunen fastset offisiell adresse. Før kommunen <i>tek ei endeleg avgjerd</i> , skal dei som <i>avgjerda</i> får verknad for, få høve til å uttale seg.	Kommunen fastset offisiell adresse. Før kommunen gjer endeleg vedtak om offisiell adresse, skal dei som vedtaket får verknad for, få høve til å uttale seg.
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> utforming, tildeling, endring og skilting av offisiell adresse, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om utforming, tildeling, endring og skilting av offisiell adresse, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[*Første ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

[*Andre ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Fastsetjing av offisiell adresse vil ikkje utan vidare vere eit enkeltvedtak. Ordlyden er derfor endra.

[*Andre ledd*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

andre ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om utforming, tildeling, <i>endring og skilting</i> av offisiell adresse, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om utforming, tildeling og endring av offisiell adresse, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Det blir presisert at departementet òg kan gi reglar om skilting av offisiell adresse, jf. delingslova § 4-1 femte ledd. Departementet kan delegere til kommunane å gi utfyllande reglar, under dette om plassering og utforming av nummerskilt.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 41 og kapittel 16.)

Kommunen fastset offisiell adresse. Kommunen må ta omsyn til at adresser både praktisk og kulturelt har mykje å seie både for den enkelte og for omverda.

Utvalet gjorde framlegg om ei relativt detaljert føresegn om adresser. Departementet foreslår at det i staden blir gitt utfyllande føresegner i forskrift. Offisiell adresse er samansett av gate-, veg-, gangveg- eller områdenamn, pluss hus- eller

oppgangsnummer, eventuelt også ein bokstav, f.eks. «Bakkevegen 29B». I tillegg har kvar enkelt bustad i bygningar med fleire bustader eige bustadnummer. Offisiell adresse vil i område som ikkje har fått tildelt gate-, veg-, gangveg- eller områdenamn, ha matrikkelnummeret som adresseidentifikasjon. Departementet føreset at bruk av matrikkelnummerforma etter kvart går ut, og at gateadresseforma blir innført som felles form for heile landet.

I tillegg til dette skal adressa også kunne omfatte eit adressenamn i følgjande to tilfelle:

1. Eigaren kan krevje at adressa skal omfatte bruksnamn som språkleg og geografisk fell saman med nedarva stadnamn, jf. lov om stadnamn.
2. Etter oppmoding frå eigaren kan kommunen tildele adressenamn til spesielle institusjonsbygg eller andre særleg kjende bygningar når det etter kommunen si vurdering vil vere spesielt nyttig for omverda at adressa omfattar eit slikt namn, f.eks. «Rådhuset».

Kommunen må i begge tilfella avgjere kva for husnummer som skal liggje til vedkommande adressenamn. For eit gardsbruk med fleire bygningar rundt same tun, kan det vere naturleg at alle bygningane får same adressenamn sjølv om dei har ulikt husnummer. For ein institusjonsbygning med fleire oppgangsnummer kan det vere naturleg å nytte vedkommande adressenamn berre for hovudinngangen. Kommunen må i begge tilfella på fritt grunnlag vurdere eit eventuelt framlegg frå eigar om å endre eller slette adressenamn opp mot omsyn som talar mot ei slik endring.

Eigedom og bygningar får tildelt adresse til den vegen eller gata som eigedommen eller bygningen har hovudtilkomst frå. Skrivemåten på namn som inngår i ei adresse, blir fastsett etter reglane i lov om stadnamn.

Kapittel 5 Føring av matrikkelen

§ 22 Generelt om føring av matrikkelen

Kommunen skal behandle krav om matrikkelføring utan unødig opphald. Krav om matrikkelføring som ikkje tilfredsstiller vilkåra etter denne lova, skal avvisast. Avvisinga skal vere skriftleg og grunngitt. Dersom kravet har mindre manglar, kan kommunen likevel utføre matrikkelføring. Kommunen skal setje ein frist for å rette mangelen.

Kommunen skal også føre inn opplysningar frå saker for dei ordinære domstolane, jordskifteretten eller tilsvarende særdomstol. Føresegnene i første ledd gjeld så langt dei passar også for matrikkelføring av slike opplysningar.

Offentlege organ skal føre opplysningar i matrikkelen når det er bestemt i lov eller forskrift. Offentlege organ kan føre opplysningar i matrikkelen etter avtale med sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt kan få utlevert frå Folkeregisteret og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen, uten hinder av teieplikt. Kommunen og sentral matrikkelstyresmakt kan utan hinder av teieplikt innhente opplysningar frå Folkeregisteret når det er nødvendig for å løyse oppgåver etter lova her.

Føring av opplysningar i matrikkelen kan berre utførast av person som er godkjend av sentral matrikkelstyresmakt.

Personopplysningslova § 19 og § 20 og kapittel VI gjeld ikkje for føring av matrikkelen.

Opplysningar som er graderte etter tryggingslova, skal førast i gradert register.

Departementet kan gi forskrift om føring av matrikkelen og organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver, til dømes om informasjon til heimelshavarar eller andre saka vedkjem, om tidsfristar, rapportering, kvalitetssikring og oppbevaring av matrikkelopplysningar, og om godkjenning av personar som skal føre opplysningar i matrikkelen.

I kraft 9. februar 2007.

Jf. matrikkelforskriften §§ 4, 5, 6, 19, 46, 47, 48 og 61.

Endret ved lov 22. juni 2018 nr. 66

I kraft 22. juni 2018.

(tredje ledd)	(tidligere ordlyd)
Offentlege organ skal føre opplysningar i matrikkelen når det er bestemt i lov eller forskrift. Offentlege organ kan føre opplysningar i matrikkelen etter avtale med sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt kan få utlevert frå Folkeregisteret og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen. <i>Kommunen og sentral matrikkelstyresmakt kan utan hinder av teieplikt innhente opplysningar frå Folkeregisteret når det er nødvendig for å løyse oppgåver etter lova her.</i>	Offentlege organ skal føre opplysningar i matrikkelen når det er bestemt i lov eller forskrift. Offentlege organ kan føre opplysningar i matrikkelen etter avtale med sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt kan få utlevert frå folkeregisteret og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen.

Fra Prop. 86 LS (2017–2018)

Endringane inneber å leggje til eit nytt § 13 fjerde ledd i eierseksjonsloven og å leggje til eit nytt § 22 tredje ledd fjerde punktum i matrikkellova.

Endringane sikrar at kommunen framleis kan innhente opplysningar frå Folkeregisteret utan hinder av teieplikt i saker etter eierseksjonsloven og matrikkellova. Det same gjeld for Kartverket som sentral matrikkelstyresmakt. Opplysningar som er underlagt teieplikt, skal berre hentast inn når det er naudsynt for å løyse dei lovpålagte oppgåvene etter eierseksjonsloven og matrikkellova med tilhøyrande forskrifter.

Endret ved lov 15. juni 2018 nr. 38

Ikke i kraft.

(femte ledd)	(tidligere ordlyd)
<i>Personvernforordninga artikkel 13 og 14 gjeld ikkje for føring av matrikkelen.</i>	Personopplysningslova § 19 og § 20 og kapittel VI gjeld ikkje for føring av matrikkelen.

Fra Prop. 56 LS (2017-2018)

Henvisningene til personopplysningslovens regler om informasjon erstattes med henvisninger til de tilsvarende bestemmelsene i forordningen. Henvisningen til reglene om melde- og konsesjonsplikt tas ut av bestemmelsen som følge av at melde- og konsesjonsplikten ikke videreføres.

Jf. punkt 10.1

De enkelte rettighetene følger av artikkel 13 til 22, jf. oversikten under. Rettighetene følger direkte av forordningen og åpner i liten grad for særlige tilpasninger i nasjonal rett. Ved siden av de presiseringer og unntak som forordningen oppstiller i de enkelte rettighetsbestemmelsene, gir artikkel 23 på nærmere vilkår adgang til å fastsette unntak fra rettighetene i nasjonal rett. ...

Etter artikkel 23 nr. 2 skal lovgivning som begrenser den registrertes rettigheter, «når det er relevant, minst inneholde særlige bestemmelser» om formålene med behandlingen eller kategorier av behandling, kategoriene av personopplysninger, omfanget av begrensningene som er innført, garantiene for å unngå misbruk eller ulovlig tilgang eller overføring, spesifisering av den behandlingsansvarlige eller kategoriene av behandlingsansvarlige, lagringsperioder og gjeldende garantier, risikoene for de registrertes rettigheter og friheter og de registrertes rett til å bli underrettet om begrensningen.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(sjuende ledd)	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om føring av matrikkelen og <i>organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver, til dømes</i> om informasjon til <i>heimelshavarar</i> eller andre saka vedkjem, om tidsfristar, rapportering, kvalitetssikring og oppbevaring av matrikelopplysningar, og om godkjenning av <i>personar</i> som skal føre opplysningar i matrikkelen.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om føring av matrikkelen, under dette om informasjon til heimelshavar eller andre saka vedkjem, om tidsfristar, rapportering, kvalitetssikring og oppbevaring av matrikelopplysningar, og om godkjenning av person som skal føre opplysningar i matrikkelen.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Første til fjerde ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Sjuande ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) var motivert ut i frå organisasjonsspørsmålet, men er like relevant med gjeldande organisering. Forslaget er teke med her. Det er såleis føyd til ei presisering om at departementet kan gi nærare reglar om kva for offentleg organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver, og korleis slik føring skal gå føre seg. Det kan også vere reglar for sentral matrikelstyresmakt og kommunane når dei fører opplysningar i matrikkelen. Det er på same måte også teke inn to språklege endringar i opprekninga til slutt i føresegna.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Sjuande ledd. Det blir føyd til ein presisering om at departementet kan gi nærare reglar om kva for offentleg organ som kan utføre matrikkelføringsoppgåver, og korleis slik føring skal gå føre seg. Det kan også vere reglar for matrikkelstyresmakta og kommunane når dei fører opplysningar i matrikkelen. Det er teke inn to språklege endringar i opprekninga til slutt i føresegna.

Endret ved lov 9. desember 2016 nr. 88

I kraft 1. oktober 2017.

(tredje ledd tredje punktum)	(tidligere ordlyd)
Sentral matrikkelstyresmakt kan få utlevert frå <i>Folkeregisteret</i> og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen, <i>uten hinder av teieplikt.</i>	Sentral matrikkelstyresmakt kan få utlevert frå folkeregisteret og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen.

Fra Prop. 164 L (2015-2016)

I § 22 tredje ledd siste punktum tilføyes «uten hinder av teieplikt».

Fra punkt 18.4.3

Departementet foreslår at ikke-taushetsbelagte opplysninger i utgangspunktet skal kunne utleveres til enhver som kan identifisere personen(e) det etterspørres opplysninger om. ...

Offentlige myndigheter og virksomheter må, når det er nødvendig for å ivareta myndighetsutøving eller offentlig virksomhet, kunne få utlevert opplysninger uten at det stilles krav om at personene det skal hentes opplysninger om, på forhånd kan identifiseres. Det samme bør gjelde når private virksomheter plikter å utføre lovpålagte oppgaver, som for eksempel innberetning av skatteopplysninger, eller utfører oppgaver på vegne av det offentlige.

Disse aktørene vil dermed kunne få tilgang til folkeregisteropplysninger via lister som omtalt foran. Det vil også kunne utleveres opplysninger om en nærmere angitt gruppe personer, eller trefflistes over personer med like eller lignende navn. Kommuner vil for eksempel kunne få uttrekk fra Folkeregisteret over kommunens bosatte, eller over alle seksåringer i kommunen i forbindelse med skolestart, og Forsvaret vil kunne få oversikt over personer som skal innkalles til verneplikt.

...

Når det gjelder tilgjengeliggjøring av fødselsnummer eller d-nummer til offentlige myndigheter og private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige (ved hendelseslister, jf. omtale foran), legger departementet til grunn at det er i samsvar med personopplysningslovens bestemmelser om bruk av fødselsnummer, fordi det er nødvendig for å oppnå sikker identifisering. ...

Departementet er etter en samlet vurdering kommet til at det i øvrige tilfeller bør knyttes vilkår til adgangen til å få utlevert fødselsnummer fra Folkeregisteret.

Fra punkt 18.4.4

Offentlige myndigheter og virksomheter og private virksomheter som har behov for å få utlevert taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret, må kunne vise til hjemmel i «egen» lov for å få tilgang til slike opplysninger. Den etat eller virksomhet som trenger taushetsbelagt informasjon fra Folkeregisteret, er selv nærmest til å begrunne behovet for det, og bør være ansvarlig for å sikre nødvendig lovhjemmel for det. Departementet viser til at tilsvarende løsning er lagt til grunn i nylig vedtatte endringer i statsborgerloven § 29 og utlendingsloven § 84. Ved å flytte hjemmel for utlevering av taushetsbelagte opplysninger fra folkeregisterloven til det regelverk som omhandler den enkelte etat eller myndighets virksomhet, blir det bedre notoritet og klarhet i hvem som kan få tilgang til registerets taushetsbelagte opplysninger.

Fra punkt 18.4.5

Gjeldende folkeregisterregelverk har egne regler om adresseopplysninger som er gradert i henhold til bestemmelser i beskyttelsesinstruksen, se omtale i punkt 17 (sperrerte opplysninger). Disse kan bare utleveres på særskilte vilkår. Departementet foreslår i utgangspunktet ingen endringer i gjeldende rett på dette punktet.

Opplysninger som er gradert fortrolig, kan utleveres til offentlig myndighet som har hjemmel til å innhente taushetsbelagt informasjon fra Folkeregisteret.

Adresseopplysninger som er gradert strengt fortrolig, kan bare utleveres etter søknad som avgjøres av barneverntjenesten i barnevernsaker og av politiet i øvrige saker.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 22	(tidligere ordlyd)
(flyttet til ny § 5 a første ledd)	Staten ved sentral matrikkelstyresmakt skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen.
(jf. ny § 5 a andre ledd)	Kommunen er lokal matrikkelstyresmakt og fører innholdet i matrikkelen. Kommunen kan etter avtale overlate til annen kommune, til interkommunal styresmakt, eller til sentral matrikkelstyresmakt å føre matrikkelen på sine vegner. Kongen kan pålegge kommunar å samarbeide om føringa av matrikkelen.
(første ledd)	(som tidligere tredje ledd)
Kommunen skal også føre inn opplysningar frå saker for dei ordinære domstolane, jordskifteretten eller tilsvarende særdomstol. Føresegnene i første ledd gjeld så langt dei passar også for matrikkelføring av slike opplysningar.	Kommunen skal også føre inn opplysningar frå saker for dei ordinære domstolane, jordskifteretten eller tilsvarende særdomstol. Føresegnene i tredje ledd gjeld så langt dei passar også for matrikkelføring av slike opplysningar.

(tredje ledd)	(som tidligere femte ledd)
(fjerde ledd)	(som tidligere sjette ledd)
(oppheva)	Ansvarleg landmålar eller tilsette i landmålarføretak som har utført oppmålingsforretning, kan ikkje matrikkelføre opplysningar om vedkommande forretning.
(femte ledd)	(som tidligere åttende ledd)
(sjette ledd)	(som tidligere niende ledd)
(sjuande ledd)	(som tidligere tiende ledd)

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande første ledd om sentral matrikkelstyresmakt er flytta til ny § 5 a første ledd. Noverande andre ledd om lokal matrikkelstyresmakt, blir erstatta av føresegnene i ny § 5 a andre ledd.

Noverande tredje ledd blir nytt *første ledd*. Føresegna fastset reglar for saksbehandling av krav om matrikkelføring. Rekvisisjon av oppmålingsforretning inneber implisitt òg eit krav om matrikkelføring, jf. merknad til § 3. Kommunen skal derfor matrikkelføre slike saker utan at det blir sett fram eit særskilt krav om matrikkelføring, jf. § 35 første ledd. Departementet foreslår likevel å behalde den noverande ordlyden då føresegna òg relaterer seg til saker som ikkje krev oppmålingsforretning. Føresegna presiserer at kommunen skal behandle krav om matrikkelføring utan unødig opphald. Dersom det er vesentlege manglar ved kravet, skal kommunen returnere saka. Den som kan krevje saka matrikkelført, må deretter setje fram nytt krav. Dersom mangelen er uvesentleg, kan kommunen matrikkelføre saka. Mindre vesentlege manglar bør ikkje føre til at det tiltaket som saka skal leggje grunnlag for, f.eks. ei byggjesak, blir unødig seinka. Dersom saka krev at det er fatta bestemte vedtak på førehand, bør kommunen i regelen ikkje matrikkelføre saka før klagefristane for slike vedtak er gått ut og eventuelle klager er avgjort, jf. merknad til § 35.

Noverande sjuande ledd fastset at ansvarleg landmålar ikkje samtidig kan vere matrikkelførar. Føresegna passer ikkje når kommunen står for både oppmåling og registerføring. Departementet foreslår derfor å oppheve føresegna.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Først og andre ledd jf. lovutkastet § 3 første til tredje ledd. Tredje og fjerde ledd jf. lovutkastet § 16 første og andre ledd. Femte ledd jf. lovutkastet § 3 fjerde ledd. Sjette ledd jf. lovutkastet § 27. Sjuande ledd jf. lovutkastet § 16 tredje ledd.)

Første ledd. Statens kartverk er sentral matrikkelstyresmakt, jf. § 3 bokstav g. Ansvaret for den sentrale forvaltninga av matrikkelen omfattar òg ansvar for vedlikehald, utvikling og å gjere matrikkelen tilgjengeleg. Statens kartverk vil vere rettshavar til matrikkelen på vegner av staten. Utføring av konkrete driftsoppgåver blir sett bort til operatørar der dette er rasjonelt. Sentral matrikkelstyresmakt har overordna behandlingsansvar for matrikkelen etter personopplysningslova.

Andre ledd. Kommunen vel sjølv korleis den lokale matrikkelstyresmakta skal organiserast. I mange tilfelle vil det kunne liggje godt til rette for at fleire kommunar inngår avtale om former for felles matrikkelføring. Dette må i så fall organiserast i samsvar med kommunelova § 27, og ikkje som eige selskap. Kongen kan påleggje kommunar å inngå slikt samarbeid der dette er formålstenleg.

Den enkelte kommunen vil vere formelt ansvarleg for føring av matrikkelen for eigedommar i vedkommande kommune. Eventuell klage på matrikkelføringa skal rettast til den kommunen der eigdommen er matrikkelført. Dette er ikkje til hinder for at kommunen let den styresmakta som fører matrikkelen på vegner av kommunen òg stå for klagebehandlinga på vegner av kommunen.

Kommunen kan ikkje late andre enn dei som er nemnde i andre ledd andre punktum utføre oppgåver innan matrikkelføringa. Det er likevel ikkje eit krav at matrikkelførar skal vere fast tilsett i kommunen.

Tredje ledd presiserer at kommunen skal behandle krav om matrikkelføring utan unødig opphald. Dersom det er vesentlege manglar ved kravet, skal kommunen returnere saka til vedkommande landmålarføretak. Landmålarføretaket ved ansvarleg landmålar må deretter setje fram nytt krav. Dersom mangelen er uvesentleg, kan kommunen matrikkelføre forretninga. Mindre vesentlege manglar bør ikkje føre til at det tiltaket som forretninga skal leggje grunnlag for, for eksempel ei byggesak, blir unødig seinka. Kommunen skal føre tilsvarande realitetskontroll også når kommunen sjølv utfører oppmålingsforretningar.

Fjerde ledd. Jordskifterettane skal rapportere på tilsvarande måte som landmålarføretak. Dersom det er feil eller manglar i rapporten, må kommunen returnere saka til jordskifteretten. Om opplysningar frå dei ordinære domstolane, under dette forliksråd, sjå kapittel 24.4.

Femte ledd opnar for at andre offentlege organ kan føre opplysningar i matrikkelen når dette er bestemt i lov eller i forskrift med heimel i lova her eller i anna lov, eller etter avtale. Føringa kan skje ved at organet fører nye eller endra opplysningar direkte inn i matrikkelen, eller ved at organet sender melding eller samlerapport til sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk).

Det må vere klart avgrensa kva for opplysningar dei respektive styresmaktene har ansvaret for. Når ikkje anna er bestemt, er vedkommande organ ansvarleg for sjølv å føre inn og halde ved like dei aktuelle opplysningane. Organet blir med dette ikkje å rekne som matrikkelstyresmakt etter første eller andre ledd.

Matrikkelføringa må teknisk og administrativt vere ordna slik at berre vedkommande organ kan leggje inn eller endre dei data som organet har ansvaret for. Etter avtale med sentral matrikkelstyresmakt kan det vere aktuelt å late andre utføre endringane. Dette kan f.eks. vere aktuelt i samband med bestemte prosjekt for kvalitetsheving, jf. § 27. Folkeregistret er blant dei administrative registra matrikkelstyresmakta treng opplysningar frå. Føresegna gir slik heimel for utlevering av opplysningar frå folkeregisteret som det er sett krav om i folkeregisterlova § 14 første ledd.

Føring av opplysningar på grunnlag av avtale med sentral matrikkelstyresmakt må skje innanfor ramma av kva som er fastsett som innhaldet i matrikkelen, jf. § 4.

Sjette ledd. Sentral matrikkelstyresmakt kan krevje at dei personane kommunen set til å føre opplysningar i matrikkelen har delteke på kurs eller fått anna opplæring som

bestemt av sentral matrikkelstyresmakt. Det same gjeld for personell hos andre organ som fører opplysningar i matrikkelen. For å kunna leggje inn opplysningar i matrikkelen må vedkommande person vere tildelt ein personleg tilgangskode. Brot på denne føresegna i samband med ei konkret matrikkelføring, medfører likevel ikkje at vedkommande matrikkelføring av den grunn ikkje er gjeldande.

Sjuande ledd. Tilsette i landmålarføretak som er engasjerte til å føre matrikkelen for kommunen, kan ikkje føre opplysningar som gjeld forretningar føretaket sjølv har hatt hand om. For ansvarleg landmålar gjeld dette òg ved skifte av arbeidsforhold. Føresegna gjeld ikkje for kommunen når denne utfører oppmålingsforretninga med eineansvar etter § 38 femte ledd eller som kommunal oppgåve etter overgangsordninga § 51 andre ledd.

Åttande ledd. Lov om eigedomsregistrering erstattar reglane i personopplysningslova § 19 og § 20 om informasjon om innsamling av data, og kapittel VI om melde- og konsesjonsplikt, jf. lovforslaget § 24 tredje ledd, § 26 fjerde ledd og § 36. Unnataket gjeld berre matrikkelstyresmaktene og tilsvarande organ, for så vidt som dei fører matrikkelen. I den grada desse behandlar matrikkelopplysningar for andre formål enn lov om eigedomsregistrering, gjeld personopplysningslova § 19 og § 20 og kapittel VI, i den grada unnatak ikkje er gjort etter anna lov. Tilsvarande gjeld for andre offentlege eller private som får utlevert matrikkelopplysningar.

Niande ledd. (Jf. kapittel 8.7.2.) Opplysningar som i seg sjølve er graderte skal i utgangspunktet ikkje først i matrikkelen. Nærare reglar om handtering av graderte opplysningar skal vere i samsvar med dei krava som følgjer av tryggingsslova (lov om forebyggende sikkerhetstjeneste).

Tiande ledd gir heimel for forskrifter om føring av matrikkelen, under dette heimel til å fastsetje føresegner om rapportering, meldingsrutinar og tidsfristar, under dette også om korleis matrikkelopplysningar skal kvalitetssikrast og oppbevarast, og om godkjenning av personar som skal føre opplysningane. Føresegna må sjåast i samanheng med heimelen til å gi forskrifter etter §§ 23 til 27.

Sjå også § 4 siste ledd som heimlar forskrifter om datainnhald i matrikkelen og § 30 om utlevering, bruk og sal.

§ 23 Tildeling av matrikkelnummer

Kommunen tildeler matrikkelnummer ved innføring av matrikkeleining i matrikkelen.

Kommunen kan tildele nytt matrikkelnummer til matrikkeleining som ikkje er nummerert i samsvar med føresegnene i denne lova.

Departementet kan gi forskrift og fatte enkeltvedtak eller avgjerd om tildeling av matrikkelnummer.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 7.

Endret ved lov 21. juni 2017 nr. 97

I kraft 1. juli 2017.

Tredje ledd	(tidligere ordlyd)
-------------	--------------------

Departementet kan <i>gi forskrift og fatte enkeltvedtak eller avgjerd</i> om tildeling av matrikkelnummer.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om tildeling av matrikkelnummer.
--	---

Fra Prop. 110 L (2016-2017)

Gjeldende *tredje ledd* åpner for at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om tildeling av matrikkelnummer. Ordlyden er forenklet. I tillegg presiseres det at departementet også kan tildele matrikkelnummer i konkrete tilfeller. Det vil spesielt kunne være behov for dette ved endringer i gårds- og bruksnummerseriene som følge av endringer i kommuneinndelingen. Departementet tar i de fleste tilfeller sikte på å delegere myndigheten til Statens kartverk.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første ledd jf. lovutkastet § 22 første ledd. Andre ledd jf. lovutkastet § 22 tredje ledd. Tredje ledd jf. lovutkastet § 22 andre ledd.)

Første ledd. Kommunen tildeler matrikkelnummer når ei matrikkeleining blir ført inn i matrikkelen. Det gjeld når ei ny eining blir oppretta første gongen, ved matrikulering av tidlegare umatrikulert eining og registrering av tidlegare uregistrert jordsameige.

Andre ledd er særleg aktuelt i samband med endring av kommunegrenser, men kan også vere aktuelt i andre saker, f.eks. dersom ein eigeendom er matrikulert i ein annan kommune enn der eigedommen faktisk ligg. Kommunen kan likevel ikkje krevje at ein teig som høyrer til ei matrikkeleining i ein annan kommune blir frådelt og tildelt eige matrikkelnummer i samsvar med den geografiske lokaliseringa. Det inneber at matrikkelen for ein kommune i enkelte tilfelle omfattar areal som ligg i ein annan kommune. Det er for eksempel ikkje uvanleg at gardsbruk har ei seter med same matrikkelnummer sjølv om setra ligg i ein annan kommune. Eventuell omnummerering bør så langt råd er skje på ein slik måte at det er lett å sjå sambandet mellom nye og gamle nummer.

Tredje ledd. Nærare reglar om nummerering og omnummerering vil bli fastsette i forskrift. Departementet legg til grunn at nummerering og identifikasjon skal vere eins for landet, lett å forstå, og byggje på gjeldande system for nummerering med gardsnummer, bruksnummer, festenummer og seksjonsnummer. Det skal gå fram av matrikkelen om matrikkeleininga er grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrund. Dette kan gjerast i form av eige kjenneteikn, nummereringsmåte eller reserverte nummerseriar.

§ 24 Tinglysing og utferding av matrikkelbrev m.m.

Så snart oppretting av ny matrikkeleining, samanslåing, endring av festegrund eller eigarseksjon eller arealoverføring er ført i matrikkelen, skal kommunen sende melding om dette til tinglysing. Gjeld saka oppretting eller endring av eigarseksjon, skal kommunen likevel ikkje sende meldinga før eventuelle klager over seksjoneringsvedtaket er avgjort, jf. eigarseksjonslova § 17.

Det skal gå fram av meldinga som blir brukt for å registrere matrikkeleininga i grunnboka, om eininga er grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrund.

Så snart kommunen har fått melding om at tinglysing er utført som føresett, skal kommunen fullføre matrikkelføringa, og stadfeste dette ved å utferde matrikkelbrev. Tidspunktet for endeleg oppretting, samanslåing, endring eller arealoverføring, skal reknast samstundes med tinglysinga. Kommunen skal sende matrikkelbrevet til den som har rekvirert oppmålingsforretninga. Er ei grense mot tilgrensande matrikkeleiningar merkt eller målt inn på nytt, skal kommunen sende relevant utdrag av matrikkelbrev til eigarar og eventuelle festarar av desse einingane. I oversendinga skal det opplysast om høve til å klage og klagefristar.

I sak som gjeld grunn til offentleg veg eller jernbane, skal tinglysing skje berre når det er kravd særskilt. Stat, statsføretak, fylkeskommune og kommune kan i sak som gjeld arealoverføring eller oppretting av ny matrikkeleining, stadfeste eigedomsretten ved eigenfråsegn for grunn som skal brukast til offentleg veg eller jernbane. For bortfall av pant i areal som inngår i grunn til offentleg veg eller jernbane gjeld reglane i pantelova § 1-11 fjerde ledd.

I sak som gjeld matrikulering av umatrikulert grunneigedom eller umatrikulert festegrunn etter § 13, eller registrering av jordsameige etter § 14, skal tinglysing berre skje når det er kravd særskilt.

Departementet kan gi forskrift om melding til tinglysing, utferding av matrikkelbrev m.m. og høve til å stadfeste eigedomsrett ved eigenfråsegn, og kan under dette fastsetje rutinar som sikrar samsvar mellom matrikkelen og grunnboka.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 8 og § 9.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

§ 24 Tinglysing og utferding av matrikkelbrev <i>m.m.</i>	§ 24 Tinglysing og utferding av matrikkelbrev
Så snart oppretting av ny matrikkeleining, samanslåing, endring av <i>festegrunn</i> eller eigarseksjon eller arealoverføring er ført i matrikkelen, skal kommunen sende melding om dette til tinglysing. <i>Gjeld saka oppretting eller endring av eigarseksjon, skal kommunen likevel ikkje sende meldinga før eventuelle klager over seksjoneringsvedtaket er avgjort, jf. eigarseksjonslova § 17.</i>	Så snart oppretting av ny matrikkeleining, samanslåing, endring av eigarseksjon eller arealoverføring er ført i matrikkelen, skal kommunen sende melding om dette til tinglysing.
(tredje ledd fjerde og femte punktum)	
Er <i>ei</i> grense mot tilgrensande matrikkeleiningar merkt eller målt inn på nytt, skal kommunen sende relevant <i>utdrag</i> av matrikkelbrev til eigarar og eventuelle festarar av desse einingane. I	Er grense mot tilgrensande matrikkeleiningar merkt eller målt inn på nytt, skal kommunen sende relevant matrikkelbrev til eigarar og eventuelle festarar av desse einingane. I

oversendinga skal det opplysast om høve til å klage og klagefristar.	oversendinga skal det opplysast om høve til klage og klagefristar.
(sjette ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om melding til tinglysing, utferding av matrikkelbrev <i>m.m.</i> og høve til å stadfeste eigedomsrett ved eigenfråsegn, og kan under dette fastsetje rutinar som sikrar samsvar mellom matrikkelen og grunnboka.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om melding til tinglysing, utferding av matrikkelbrev og høve til å stadfeste eigedomsrett ved eigenfråsegn, og kan under dette fastsetje rutinar som sikrar samsvar mellom matrikkelen og grunnboka.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Overskrifta. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Første ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) bør presiserast. Det bør gå fram av føresegna at endring av festegrunn, som går ut over justeringar som kan behandlast etter § 16, skal sendast til tinglysing. Det bør også gå fram at melding til tinglysing i eigarseksjonssaker først skal skje etter at klagefristen etter eigarseksjonslova har gått ut og det ligg føre et positivt seksjoneringsvedtak, jf. ny eigarseksjonslov § 17.

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) om kven som skal sende meldinga, er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Tredje ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut. Forslaget i *fjerde punktum* om at orienteringa skal skje i form av eit relevant utdrag av matrikkelbrevet, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her. Slik orientering er ikkje nødvendig når kommunen har halde seg til eksisterande grensemerke og nøyaktige måledata for grensepunkta (koordinatmålte punkt) utan å gjere endringar med omsyn til merka eller koordinatverdiane. Forslaget i femte punktum er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

Nærare reglar om utforming av og innhaldet i eit slikt relevant utdrag kan bli gitt av departementet i forskrift. Forslag om dette, jf. *sjette ledd*, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Matrikkelstyresmakta skal dessutan orientere heimelshavarar til naboeigedommar som saka vedkjem, om resultatet når grensene har blitt målte inn eller merkte på nytt.

Orienteringa skal skje i form av eit relevant utdrag av det endra matrikkelbrevet for dei aktuelle matrikkeleiningane. ... Nærare reglar om utforming av og innhaldet i eit slikt relevant utdrag kan bli gitt av departementet i forskrift, eventuelt av Statens kartverk i form av utfyllande tekniske føresegner. Ordlyden i overskrifta til paragrafen og i sjette ledd om forskrifter, er utvida til også å gjelde slike relevant utdrag.

Klagefristen for ein part startar når orienteringa har komme fram til vedkommande. ... Når naboen er eit sameige med eit styre som representerer sameiget, kan naboen bli orientert ved at styret får eit relevant utdrag av matrikkelbrevet. Heimelshavarar kan alltid krevje eige matrikkelbrev om dei ønskjer dette, jf. § 29 andre ledd.

Endret ved lov 16. desember 2016 nr. 101

I kraft 1. januar 2017

§ 24 fjerde ledd andre punktum	(tidligere ordlyd)
Stat, statsføretak, fylkeskommune og kommune kan i sak som gjeld arealoverføring eller oppretting av ny matrikkeleining, stadfeste eigedomsretten ved eigenfråsegn for grunn som skal brukast til offentleg veg eller jernbane.	Stat, fylkeskommune og kommune kan i sak som gjeld arealoverføring eller oppretting av ny matrikkeleining, stadfeste eigedomsretten ved eigenfråsegn for grunn som skal brukast til offentleg veg eller jernbane.
§ 24 sjette ledd	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om melding til <i>tinglysing, utferding</i> av matrikkelbrev og høve til å stadfeste eigedomsrett ved eigenfråsegn, og kan under dette fastsetje rutinar som sikrar samsvar mellom matrikkelen og grunnboka.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om melding til tinglysing og utferding av matrikkelbrev, og kan under dette fastsetje rutinar som sikrar samsvar mellom matrikkelen og grunnboka.

Fra Prop. 143 L (2015-2016) kap.5.4

Samferdselsdepartementet er samd med Jernbaneverket i at matrikkellova § 24 fjerde ledd vert endra til også å omfatte statsføretak. Etter departementet si oppfatning er det føremålstenleg at føreseigna i matrikkellova som omhandlar areal til offentleg veg og jernbane vert utforma på same vis, fordi også statsføretak vert gitt rettar og pliktar på same måte som statlege rettssubjekt som Jernbaneverket. Dette gjeld sjølv om føresegnene ikkje har like stor praktisk betydning for Jernbaneverket i dag. Desse lovføresegnene har gjerne ein samanheng med kvarandre. Departementet meiner det bør vere høve til å regulere nærare i forskrift kven som kan stadfeste eigedomsretten ved eigenfråsegn for grunn som skal brukast til offentleg veg eller jernbane, og foreslår difor å endre forskriftsheimelen i matrikkellova § 24 sjette ledd.

Endret ved lov 21. juni 2013 nr. 100

I kraft 1. januar 2016.

§ 24 sjette ledd	(tidligere ordlyd)
(oppheves)	For tinglysing i samband med matrikkelføring av sak for jordskifteretten gjeld føresegnene i jordskiftelova.

Fra Prop. 101 L (2012-2013)

Fører sak for jordskifteretten til endringar i matrikkelen skal jordskifteretten etter lovforslaget § 6-30 rapportere til matrikkelmyndigheita om resultatet av saka. Nærare reglar om rapporteringa, mellom anna om rutinar for utferding av matrikkelbrev og for melding mellom matrikkel og grunnbok, givast i forskrift etter matrikkellova § 24 nytt

sjette ledd. Endringar i forskrifta og føringsinstruks for matrikkelen må ta høgde for at jordskifteretten er ein domstol der disposisjonsprinsippet gjeld.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 24	(tidligere ordlyd)
Så snart oppretting av ny matrikkeleining, <i>samanslåing, endring av eigarseksjon eller arealoverføring</i> er ført i matrikkelen, skal kommunen sende melding om dette til tinglysing.	Så snart oppretting av ny matrikkeleining og arealoverføring er ført i matrikkelen, skal kommunen sende melding om dette til tinglysing.
Det skal gå fram av meldinga som blir brukt for å registrere matrikkeleininga i <i>grunnboka</i> , om eininga er grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrunn.	Det skal gå fram av meldinga som blir brukt for å registrere matrikkeleininga i grunnboka om eininga er grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrunn.
Så snart kommunen har fått melding om at tinglysing er utført som føresett, skal kommunen fullføre matrikkelføringa, og stadfeste dette ved å utferde matrikkelbrev. <i>Tidspunktet for endeleg oppretting, samanslåing, endring eller arealoverføring, skal reknast samstundes med tinglysinga.</i> Kommunen skal sende matrikkelbrevet til <i>den som har rekvirert oppmålingsforretninga.</i> Er grense mot tilgrensande matrikkeleiningar merkt eller målt inn på nytt, skal kommunen sende <i>relevant matrikkelbrev</i> til eigarar og eventuelle festarar av desse <i>einingane.</i> I oversendinga skal det opplysast om høve til klage og klagefristar.	Så snart kommunen har fått melding om at tinglysing er utført som føresett, skal kommunen fullføre matrikkelføringa, og stadfeste dette ved å utferde matrikkelbrev. Kommunen skal sende matrikkelbrevet til landmålarføretaket. Er grense mot tilgrensande matrikkeleiningar merkt eller målt inn på nytt, skal kommunen sende kopi av matrikkelbrevet, eller eit relevant utdrag av det, til eigarar og eventuelle festarar av desse. I oversendinga skal det opplysast om høve til klage og klagefristar.
(sjuende ledd)	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om melding til tinglysing og utferding av matrikkelbrev, <i>og kan under dette fastsetje rutinar som sikrar samsvar mellom matrikkelen og grunnboka.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om melding til tinglysing og utferding av matrikkelbrev.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

I *første ledd* er «samanslåing» og «endring av eigarseksjon» føyd til i opprekninga av saker kommunen skal sende til tinglysing. Endringa er ei presisering av redaksjonell art.

I *andre ledd* er eit komma føyd til etter «grunnboka». Endringa er av språkleg art.

Tredje ledd første punktum presiserer at saker som krev tinglysing, ikkje er fullført før kommunen har fått melding om at tinglysinga er utført som føresett, og kommunen har stadfesta dette ved å utferde matrikkelbrev . For å sikre best samsvar mellom matrikkelen og grunnboka, foreslår departementet å presisere i nytt andre punktum at det formelle gjennomføringstidspunktet i slike saker er lik tinglysingstidspunktet. Sjå òg omtale i motiva kapittel 3 andre avsnitt. Dette endrar ikkje at ei matrikkeleining må reknast som oppretta i matrikkelen, når eininga blir ført inn i matrikkelen og får eige matrikkelnummer, jf. § 5 andre ledd og § 23 første ledd. Departementet understrekar at nytt andre punktum berre gjeld saker der tinglysing er obligatorisk. I saker som ikkje krev tinglysing, men der tinglysing er kravd særskilt, jf. § 24 fjerde og femte ledd, blir matrikuleringstidspunktet såleis lik tidspunktet for opprettinga av eininga i matrikkelen.

Nytt tredje punktum (noverande andre punktum) fastset at kommunen skal sende det ferdige matrikkelbrevet til landmålarføretaket. I staden må kommunen no sende brevet direkte til rekvirenten, jf. merknad til § 35. Når heimelsforholda inneber at fleire står bak rekvisisjonen, må kommunen sende matrikkelbrevet til alle desse.

I fjerde punktum (noverande tredje punktum) om utferding av matrikkelbrev til naboeigedommar blir det presisert at kommunen i slike tilfelle skal utferdige relevant matrikkelbrev for vedkommande einingar.

Fjerde til sjette ledd er uendra.

Sjuande ledd gir heimel til å fastsetje forskrifter. Det kan bl.a. vere aktuelt å fastsetje rutinar som sikrar nødvendig samsvar mellom matrikkelen og grunnboka for andre typar matrikkelføringar enn dei som er nemnt i første ledd. Det kan under dette vere aktuelt å gi forskrifter om utferding av matrikkelbrev i saker som ikkje krev oppmålingsforretning og kven kommunen då skal sende matrikkelbrevet til.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første ledd jf. lovutkastet § 23 første ledd. *Andre ledd* jf. lovutkastet § 21 andre ledd. *Tredje ledd* jf. lovutkastet § 24 andre ledd. *Fjerde ledd* jf. lovutkastet § 14. *Femte og sjette ledd* jf. lovutkastet § 23 andre og tredje ledd.)

Første ledd. Så snart ei oppmålingsforretning som gjeld oppretting av ny matrikkeleining eller arealoverføring, er ført i matrikkelen skal kommunen sende melding om dette til tinglysing. Gjeldande tinglysingsordning føreset at melding om matrikkelføring skjer i form av eit dokument, men det burde liggje til rette for at melding om matrikkelføring og stadfesting av at grunnboksblad er oppretta, etter kvart kan skje elektronisk.

Kommunen må syte for at dokument som har lege til grunn for matrikkelføringa og som er føresett skal tinglysast, blir sendt til tinglysing saman med melding om matrikkelføring. Dette kan etter avtale gjerast av landmålarføretaket.

Tinglysingsstyresmakta kontrollerer heimelsforholda for dei som kan krevje eller må samtykke i matrikkelføringa på tidspunktet for tinglysing. Har nokre av desse heimelsforholda endra seg i løpet av saka, må landmålarføretaket syte for samtykke frå nye heimelshavarar for at saka ikkje skal avvisast. Kommunen kan ikkje samle opplysningar frå fleire oppmålingsforretningar i eitt felles dokument for tinglysing, men må sende særskild melding for kvar einskild forretning.

For tinglysing i samband med oppretting av eigarseksjonar gjeld eigarseksjonslova.

Andre ledd skal medverke til å sikre samsvar mellom matrikkel og grunnbok, og at det ikkje skjer rettslege disposisjonar som er i strid med dei spesielle rettslege forholda som gjeld for vedkommande type matrikkeleining, f.eks. disposisjonar i jordsameige som er i strid med dei spesielle rettslege forholda som gjeld for slike sameige, under dette særleg avgrensingar i retten til omsetjing og pantsetjing.

Tredje ledd presiserer at matrikulering av ny matrikkeleining ikkje er fullført før kommunen har fått stadfest at grunnboksblad for den nye eininga er oppretta som føresett. Kommunen skal deretter fullføre saksbehandlinga og utferde nytt matrikkelbrev. Rutinar for meldingar frå grunnboka, under dette eventuell nekting av oppretting av grunnboksblad, må fastsetjast nærare i forskrift til tinglysingslova.

Ved oppretting av anleggseigedom må kommunen kontrollere at tinglysing har skjedd som føresett i § 11. Kontrollen er nødvendig for å sikre samsvar mellom matrikkel og grunnbok.

Matrikkelbrev som kommunen utferdar på grunnlag av halden oppmålingsforretning, skal sendast til det landmålarføretaket som har kravd matrikkelføring. Kommunen skal dessutan orientere andre partar som saka vedkjem, men avgrensa til eigarar og festarar til matrikkeleiningar der grensene har blitt målte inn eller merkte på nytt. Der landmålarføretaket har halde seg til eksisterande grensemerke og nøyaktige måldata for grensepunkta (koordinatmålte punkt) utan å gjere endringar med omsyn til merka eller koordinatverdiane, har ikkje kommunen plikt til å orientere naboane. I samband med sak for jordskifteretten vil retten orientere partane.

Fjerde og femte ledd. Areal til offentleg veg og jernbane skal i utgangspunktet berre registrerast i matrikkelen, jf. kapittel 19.3. Kommunen skal i slike saker sende forretninga til tinglysing berre når vedkommande styresmakt krev det. Oppretting av eige grunnboksblad for arealet, eller tinglysing av avståing av grunn på grunnboksblada til dei eigedommane som gir frå seg areal, skal berre skje når vedkommande styresmakt krev det. Vedkommande styresmakt har ansvaret for å ordne opp i forholdet til panthavarar.

Tilsvarande gjeld i samband med registrering av eksisterande umatrikulerte eller uregistrerte einingar etter § 13 og § 14. Desse kan ikkje givast eige blad i grunnboka utan at heimelsforholda er klarlagde.

Sjette ledd viser til reglane i jordskiftelova om tinglysing av saker for jordskifteretten.

Sjuande ledd. Forskriftene vil m.a. gi nærare reglar om korleis eventuelle feil eller manglar som blir oppdaga etter at matrikkeleininga er oppretta i matrikkelen, men før matrikkelbrevet er skrive ut, skal rettast opp, jf. § 26. Reglane må sikre samsvar mellom matrikkelen og grunnboka. Forskrifta må også gi reglar om form og innhald for matrikkelbrevet. Forskrifter og instruksar om meldingar som skal sendast til tinglysing, må tilpassast til reglane for tinglysing.

§ 25 Matrikkelføring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar, kommunale pålegg o.a.

Kommunen skal tildele bygningsnummer og registrere nye bygningar i matrikkelen samtidig med at det blir gitt byggjeløyve. Fullstendige opplysningar om bygningar og bustader skal seinast vere førde inn når bygningen lovleg kan takast i

bruk. Matrikkelen skal dessutan oppdaterast når ei byggjesak medfører at opplysningar i matrikkelen må endrast, eller når kommunen på annan måte får kjennskap til at opplysningane om ein bygning ikkje er i samsvar med dei reelle forholda.

Offisiell adresse med tilhøyrande opplysningar skal førast i matrikkelen straks adressa er tildelt. Tilsvarende gjeld ved endring av offisiell adresse eller tilhøyrande opplysningar.

Kommunen skal føre nye eigarseksjonar inn i matrikkelen når kommunen har gitt løyve til seksjonering, ~~og klagefristen etter eigarseksjonslova er gått ut~~. For eigarseksjon med eige uteareal skal det vere halde oppmålingsforretning, jf. § 6.

Pålegg frå kommunen som gjeld bruk av grunn og bygningar, skal førast i matrikkelen straks pålegget er vedteke, endra eller oppheva.

Kommunen skal elles føre inn opplysningar på grunnlag av anna kommunal saksbehandling når det i lov eller forskrift er fastsett at vedkommande opplysningar skal førast i matrikkelen.

Departementet kan gi forskrift om rapportering og føring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar og andre opplysningar kommunen skal føre i matrikkelen, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 60 og 62.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(sjette ledd)	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om rapportering og føring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar og andre opplysningar kommunen skal føre i matrikkelen, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rapportering og føring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar og andre opplysningar kommunen skal føre i matrikkelen, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Ei språkleg endring i *sjette ledd* om forskrifter er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

[*Til § 11 a*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er redaksjonelt knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut. Det materielle innhaldet er dekt av gjeldande § 25 tredje ledd.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna omfattar saker som kommunen skal føre i alle tilfelle. Føring av eigarseksjonar skal skje i regi av matrikkelstyresmakta når oppgåva ikkje er overført til den aktuelle kommunen, jf. § 5 a. Gjeldande tredje ledd er derfor flytta til ny § 11 a, og overskrifta er endra i tråd med dette. ...

Sjette ledd om forskrifter svarar til gjeldande sjette ledd med ei språkleg og redaksjonell tilpassing til dei andre endringane.

Endret ved lov 16. juni 2017 nr. 65

I kraft 1. januar 2018.

§ 25 tredje ledd første punktum	(tidligere ordlyd)
Kommunen skal føre nye eigarseksjonar inn i matrikkelen når kommunen har gitt løyve til <i>seksjonering</i> .	Kommunen skal føre nye eigarseksjonar inn i matrikkelen når kommunen har gitt løyve til seksjonering, og klagefristen etter eigarseksjonslova er gått ut.

Fra Prop. 39 L (2016-2017)

Departementet foreslår at kommunen skal føre nye eierseksjoner i matrikkelen straks seksjoneringsvedtaket foreligger, det vil si før klagefristen er løpt ut. Dette fremgår ved å fjerne ordene «og klagefristen etter eigarseksjonslova er gått ut». Endringen er nødvendig for at det ikke skal oppstå motstrid mellom matrikkellova § 25 tredje ledd og reglene i kapittel III i dette lovforslaget. Det skal foreligge oppmålingsforretning over uteareal som ligger til seksjon som tilleggsdel. Det gjelder også nytt eller endret uteareal til eksisterende eierseksjon, jf. matrikkellova § 6 første ledd bokstav e. Sammenslåing eller deling av seksjon krever også føring i matrikkelen, jf. merknadene til §§ 20 og 21 i dette lovforslaget.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 25 fjerde og sjette ledd	(tidligere ordlyd)
Pålegg frå kommunen som gjeld bruk av grunn og <i>bygningar</i> , skal førast i matrikkelen straks pålegget er vedteke, endra eller oppheva.	Pålegg frå kommunen som gjeld bruk av grunn og bygningar skal førast i matrikkelen straks pålegget er vedteke, endra eller oppheva.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rapportering og føring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar og andre opplysningar kommunen skal føre i matrikkelen, <i>og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rapportering og føring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar og andre opplysningar kommunen skal føre i matrikkelen.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

I *fjerde ledd* er eit komma føyd til etter «bygningar». Endringa er av språkleg art. Matrikkelsystemet er lagt opp slik at den einskilde kommunen ut frå lokale behov i noko monn kan vedta å føre egne kommunale opplysningar i matrikkelen. Det kan f.eks. vere aktuelt for kommunar å føre fleire typar kommunale pålegg enn det som det frå starten blir lagt opp til frå sentralt hald. Departementet foreslår å føye til ei presisering om dette i *sjette ledd*.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Første og andre ledd jf. lovutkastet § 25 første og andre ledd. Tredje ledd jf. lovutkastet § 25 tredje ledd, jf. § 9 sjette ledd. Fjerde ledd jf. lovutkastet § 25 fjerde ledd.)

Føresegna regulerer føring av opplysningar frå kommunen si eiga saksbehandling i tilknytning til ulikt lovverk, under dette adressetildeling, seksjonering og byggjesaksbehandling. Med fullstendige opplysningar i første ledd er meint fullt datasett som fastsett for innhaldet i matrikkelen. Tredje punktum omfattar også opplysningar om tiltak som ikkje krev byggjeløyve. Fullstendige opplysningar skal først inn så snart dei er klare, seinast når det blir gitt mellombels bruksløyve, eventuelt ferdigattest når mellombels bruksløyve ikkje blir nytta.

Kommunen skal føre ny eigarseksjon som ikkje omfattar eige uteareal inn i matrikkelen så snart løyvet til seksjonering er gitt og klagefristen er gått ut, jf. eigarseksjonslova § 11 første ledd. I slike saker skal det ikkje setjast fram særskilt krav om matrikkelføring. Vilkåra for matrikkelføringa går fram av eigarseksjonslova. For eigarseksjon med eige uteareal gjeld regelen i § 6 om at det skal vere halde oppmålingsforretning. Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretninga blir fremja etter § 8. Dette kravet blir sett fram saman med søknad om seksjonering, jf. eigarseksjonslova § 7 andre ledd.

Kommunen skal føre opplysningar om pålegg som gjeld bruk av grunn og bygningar i matrikkelen straks pålegget er vedteke. Opplysningane skal oppdaterast straks pålegget blir endra eller oppheva. Kommunen skal elles føre inn andre opplysningar når det i lov eller forskrift er fastsett at vedkommande opplysningar skal først i matrikkelen.

Departementet legg til grunn at forskriftene vil gi nærare reglar for registrering av pålegg om bruk av grunn eller bygningar, kva for bygningsopplysningar som skal registrerast i samband med at det blir gitt byggjeløyve, kva for data som skal leggjast inn i samband med at det blir gitt bruksløyve, o.a.

§ 26 Retting av opplysningar i matrikkelen og sletting av matrikkeleining

Kommunen kan rette, endre og leggje til opplysningar som kommunen fører i matrikkelen, når det kan gjerast utan å halde oppmålingsforretning. Andre organ som fører opplysningar i matrikkelen, kan tilsvarende rette, endre og leggje til vedkommande opplysningar.

Kommunen kan slette matrikkeleining frå matrikkelen dersom eininga er urett oppretta. Det same gjeld for matrikkeleining som fysisk ikkje lenger eksisterer. Dersom eininga er ført inn i grunnboka, kan ho berre slettast i matrikkelen dersom ho samtidig blir sletta i grunnboka.

Ein part kan krevje at matrikkelen blir retta når det blir dokumentert at opplysningane er urette eller ufullstendige, eller at grunnlaget for registreringa er falle bort. Dersom det er behandla opplysningar som er urette, ufullstendige eller som det ikkje er høve til å behandle, skal det organet, som har lagt inn opplysningane, av eige tiltak rette opplysningane. Opplysningar om grenser som er fastlagde i oppmålingsforretning eller i tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, kan berre rettast på grunnlag av ny oppmålingsforretning eller rettskraftig avgjerd ved domstolane.

Part som retting, endring eller tilføyning har noko å seie for, skal underrettast.

Denne paragrafen går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rettingar, endringar og tilføyningar til matrikkelen, og om sletting av matrikkeleining, under dette om underretting og når underretting kan sløyfast.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 10.

Endret ved lov 15. juni 2018 nr. 38

Ikke i kraft.

(femte ledd)	(tidligere ordlyd)
Denne paragrafen går framom <i>personvernforordninga artikkel 16 om retting av personopplysningar.</i>	Denne paragrafen går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.

Fra Prop. 56 LS (2017-2018)

Henvisningen til personopplysningslovens regler om retting av mangelfulle opplysninger erstattes av en henvisning til personvernforordningen artikkel 16 om retting av uriktige opplysninger.

Jf. punkt 10.3.2

Artikkel 16 gir rett til retting av uriktige personopplysninger og mangelfulle personopplysninger. Bestemmelsen viderefører i det vesentlige gjeldende rett etter personopplysningsloven § 27. I motsetning til personopplysningsloven har forordningen ingen nærmere regulering av hvordan rettingen skal skje.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke i kraft.

§ 26 Retting av opplysningar i matrikkelen og sletting av matrikkeleining	(tidligere ordlyd)
	Kommunen kan rette, endre og leggje til opplysningar som kommunen fører i matrikkelen, når det kan gjerast utan å halde oppmålingsforretning. Andre organ som fører opplysningar i matrikkelen, kan tilsvarende rette, endre og leggje til vedkommande opplysningar.
Kommunen kan slette <i>ei</i> matrikkeleining frå matrikkelen dersom <i>det ikkje låg føre grunnlag for å opprette eininga</i> . Det same gjeld for <i>matrikkeleiningar</i> som fysisk ikkje lenger eksisterer. Dersom eininga er ført inn i grunnboka, kan ho berre slettast	Kommunen kan slette matrikkeleining frå matrikkelen dersom eininga er urett oppretta. Det same gjeld for matrikkeleining som fysisk ikkje lenger eksisterer. Dersom eininga er ført inn i grunnboka, kan ho berre slettast i

frå matrikkelen dersom ho samtidig blir sletta i grunnboka.	matrikkelen dersom ho samtidig blir sletta i grunnboka.
<i>Eigarseksjonar som blir sletta i grunnboka etter vedtak med heimel i eigarseksjonslova § 22 andre ledd, skal slettast frå matrikkelen. Kommunen fullfører slettinga ved å utferde matrikkelbrev i samsvar med § 24 tredje ledd.</i>	
<i>Opplysningar om grenser og geografiske opplysningar om punkt feste og stadbundne rettar kan berre supplerast eller endrast på grunnlag av ny oppmålingsforretning, jf. § 17, rettskraftig avgjerd ved domstolane, jf. § 22 andre ledd, eller avtale mellom partane når vilkåra for dette er til stades, jf. § 19. Kommunen kan likevel rette slike opplysningar når det blir dokumentert at opplysningane er feil, og dette kjem av feil i registreringa eller i vedlikehaldet av matrikkelen. Andre opplysningar kan rettast av organet som fører opplysningane, dersom dei er feil, ufullstendige, grunnlaget for registreringa har falle bort, eller det ikkje er høve til å behandle dei i matrikkelen. Organet skal rette opplysningane når ein part set fram krav om det og kan dokumentere at det er grunnlag for å rette opplysningane. Kommunen eller sentral matrikkelstyresmakt kan av eige tiltak rette opplysningane når dette har noko vesentleg å seie for matrikkelen som eit einsarta og påliteleg register.</i>	Ein part kan krevje at matrikkelen blir retta når det blir dokumentert at opplysningane er urette eller ufullstendige, eller at grunnlaget for registreringa er falle bort. Dersom det er behandla opplysningar som er urette, ufullstendige eller som det ikkje er høve til å behandle, skal det organet, som har lagt inn opplysningane, av eige tiltak rette opplysningane. Opplysningar om grenser som er fastlagde i oppmålingsforretning eller i tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, kan berre rettast på grunnlag av ny oppmålingsforretning eller rettskraftig avgjerd ved domstolane.
<i>Partar som retting, endring eller tilføyning har noko å seie for, skal underrettast.</i>	Part som retting, endring eller tilføyning har noko å seie for, skal underrettast.
Denne paragrafen går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.	Denne paragrafen går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om rettingar, endringar og tilføyningar til matrikkelen og om sletting av matrikkeleining, <i>til dømes</i> om underretting og når underretting kan sløyfast.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rettingar, endringar og tilføyningar til matrikkelen, og om sletting av matrikkeleining, under dette om underretting og når underretting kan sløyfast.

Fra Stortingets referat møte torsdag den 15. mars 2018 sak 3

I forslaget til § 26 fjerde ledd siste punktum står det «sentral matrikkelstyresmakta» – med en a til slutt. Rett norsk skal være «sentral matrikkelstyresmakt» – uten en a til slutt. Dette har ingen materiell eller innholdsmessig betydning for øvrig, så jeg foreslår bare at vedtaket blir i tråd med dette.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er i hovudsak uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Disse elementa er ført vidare her. Forslaget er endra i Prop. 33 L (2017-2018). Denne delen av forslaget er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er ført vidare her.

Gjeldande første ledd blir oppheva. Føresegna blir dekt av nytt tredje og fjerde ledd. Det er med det ikkje meint å endre at retting etter forholda både kan skje i form av å endre eller leggje til opplysningar.

Gjeldande andre ledd om sletting av matrikkeleining som ikkje eksisterar eller er urett oppretta, blir med ei språkleg endring nytt *første ledd*.

Andre ledd gjeld sletting av seksjonering som kommunen vedtek med heimel i ny eigarseksjonslov § 22 andre ledd. Kommunen sender melding om vedtaket om sletting til tinglysinga, som slettar seksjoneringa frå grunnboka. Tinglysinga sender melding om slettinga til kommunen, som slettar seksjoneringa frå matrikkelen, og fullfører slettinga ved å utferde matrikelbrev for den aktuelle grunneigedommen, anleggseigedommen eller festegrunnen. Nærare reglar om meldingsgangen blir gitt i forskrift.

[Tredje] ledd. Opplysningar om grenser for matrikkeleiningar, medrekna geografiske opplysningar om punkt feste og stadbundne rettar, kan berre supplerast eller endrast på grunnlag av ny oppmålingsforretning, jf. § 17, rettskraftig avgjerd ved domstolane, jf. § 22 andre ledd, eller med referanse til avtale når vilkåra for dette er til stades etter § 19. Tekniske suppleringar eller endringar vil kunne skje etter enklare reglar med heimel i § 17. Suppleringar eller endringar etter §§ 17, 19 eller 22 andre ledd er ikkje å rekne som «retting» etter § 26. Kommunen kan likevel rette slike opplysningar når det blir dokumentert at opplysningane er urette og dette kjem av feil i registreringa eller i vedlikehaldet av matrikkelen. Feilen kan til dømes ha oppstått når data har blitt overførte frå oppmålingsprotokollen til krav om matrikkelføring eller ved digitaliseringa av økonomisk kartverk eller målebrev. Rettinga kan skje på initiativ frå kommunen, sentral matrikkelstyresmakt eller etter krav frå ein av partane. Ein part som rettinga har noko å seie for, skal underrettast, jf. fjerde ledd. Det er ikkje noko vilkår at alle partane samtykkjer for å kunne gjere slike rettingar. Dersom partane ikkje er einige om kva som er dei rette opplysningane, kan kommunen måtte nøye seg med å markere opplysningane heilt eller delvis som utgått, og notere opplysningar om at partane er ueinige.

Fjerde ledd. Andre opplysningar enn dei som blir førte på grunnlag av oppmålingsforretning, kan rettast av det organet som har ansvaret for å føre opplysningane. Organet kan rette av eige tiltak eller etter krav frå ein part. Grunnlaget for rettinga skal dokumenterast. Kommunen og eventuelt sentral matrikkelstyresmakt[] kan i alle høve rette opplysningar når dette har vesentleg å seie

for matrikkelen som eit einsarta og påliteleg register. Det kan vere større tekniske endringar, til dømes nødvendig omnummerering ved kommuneendringar, eller enkeltstående endringar, til dømes sletting av opplysningar som det ikkje er høve til å behandle i matrikkelen. Dersom opplysningane ordinært blir førte av kommunen eller eit anna organ, kan det etter omstenda vere nødvendig for sentral matrikkelstyresmakt å avklare slik retting med det aktuelle organet.

Gjeldande fjerde til sjette ledd er uendra ført vidare som *femte til sjuande ledd* sett bort frå nokre språklege endringar.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

nytt femte og sjette ledd	tidligere femte ledd
Denne <i>paragrafen</i> går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.	Denne føresegna går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rettingar, endringar og tilføyningar til matrikkelen, og om sletting av matrikkeleining, <i>under dette om underretting og når underretting kan sløyfast.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rettingar, endringar og tilføyningar til matrikkelen, og om sletting av matrikkeleining.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Endringa i *femte ledd* er av redaksjonell art. Departementet meiner likevel det kan vere behov for å knytte nokre utdjupande merknadar til føresegna. Paragrafen gir føresegner om retting av opplysningar i matrikkelen, under dette sletting av matrikkeleining som er urett oppretta eller som fysisk ikkje lengre eksisterer. For slik retting gjeld òg føresegnene i arkivlova, jf. arkivlova § 9 bokstav d om at arkivmateriale ikkje må rettast på ein slik måte at tidlegare urette eller ufullstendige opplysningar blir sletta. Ved sletting av matrikkeleining må derfor dei registrerte opplysningane takast vare på i systemet, men det blir markert at den aktuelle matrikkeleininga ikkje lenger inngår som ei eining i registeret.

Dei atterhalda i arkivlova og personopplysningslova som gjeld retting av personopplysningar, gjeld òg for matrikkelen. Det inneber bl.a. at Datatilsynet i ei konkret sak kan vedta at retting skal skje ved å slette eller sperre opplysningar i matrikkelen dersom tungtvegande personvernomsyn tilseier dette, jf. personopplysningslova § 27 tredje ledd. Når femte ledd fastset at reglane om retting i lov om eigedomsregistrering går framom personopplysningslova § 27, er dette først og fremst knytt til at ein part ikkje einseitig kan krevje retting av opplysningar som òg kan gjelde andre partar, og at retting av opplysningar i matrikkelen bl.a. må følgje dei saksbehandlingsreglane som lov om eigedomsregistrering set opp, f.eks. krav om oppmålingsforretning, jf. Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) kap. 25.4.3 s. 135.

I *sjette ledd* om forskrifter blir det presisert at departementet òg kan gi nærare reglar om korleis underretting om retting skal skje. Når det gjeld rettingar av meir

registerteknisk karakter, f.eks. retting av bygningskoordinatar, kan det vere aktuelt å sløyfe kravet om særskilt underretting.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 25.4.3. *Første ledd* jf. lovutkastet § 26 første ledd første punktum, jf. § 25 femte ledd. *Andre ledd* jf. lovutkastet § 26 andre ledd. *Tredje ledd* jf. lovutkastet § 30. *Fjerde ledd* jf. § 26 første ledd andre punktum.)

Første ledd slår fast at kommunen i matrikkelen på eige initiativ kan rette, endre og leggje til opplysningar som kommunen har ansvaret for når det kan gjerast utan at dette krev oppmålingsforretning. Tilsvarande gjeld andre organ som fører opplysningar i matrikkelen, jf. § 22 femte ledd.

Retting, endring eller tilføyning kan utførast utan omsyn til når opplysningane blei førte inn i matrikkelen, når det er dokumentert at eksisterande opplysningar er feil.

Grunnlaget for retting vil oftast vere kommunal saksbehandling, alminneleg kartlegging, reovering av registeret og liknande.

Kravet til dokumentasjon for å rette matrikkelen vil vere ulikt avhengig av kva slag opplysningar som er registrerte og korleis opplysningane som står i matrikkelen opphavleg er henta inn. Opplysningane i matrikkelen kjem frå ulike kjelder og har varierende kvalitet. Grensene er for eksempel i stor grad overførte frå økonomisk kartverk utan at grensene nokon gong er nøyaktig kartfesta på linje med forretning etter denne lova. Retting kan for eksempel òg gå ut på å endre signaturen for ei grensestrekning med omsyn til kvalitet på data.

Andre ledd om sletting av matrikkeleining vil mellom anna komme i bruk dersom det ved tinglysing viser seg at den som har kravd matrikkelføring likevel ikkje hadde lovleg grunnlag for å krevje eininga ført inn i matrikkelen. Det kan òg tenkjast at matrikkeleininga er gitt feil nummer, og det blir nødvendig å slette eininga samtidig som eininga blir oppretta med nytt nummer. Det kan òg vere aktuelt å slette matrikkeleining som faktisk ikkje lenger eksisterer i marka, for eksempel fordi alt areal er delt frå. Sletting i matrikkelen kan då ikkje gjerast utan at eininga samtidig blir sletta i grunnboka. Sletting frå grunnboka føreset at eventuelle tinglyste hefte er sletta.

Tredje ledd slår fast at grenser som er fastlagde i oppmålingsforretning eller tilsvarande forretning ikkje kan endrast, men berre kan rettast på grunnlag av ny oppmålingsforretning eller rettskraftig avgjerd ved domstolane. Det same gjeld andre opplysningar som berre kan skaffast ved å halde ny oppmålingsforretning. Det er likevel ikkje noko i vegen for at kommunen, åleine eller i samarbeid med staten, kan gjere matrikkelen betre i samband med alminneleg nykartlegging eller tilsvarande arbeid. I merknadene til § 7 går det fram kva som blir meint med «tilsvarande forretning».

Formuleringa «at grunnlaget for registreringa er falle bort» i første punktum siktar særleg til kommunale pålegg som er registrerte i matrikkelen. Når det forholdet som pålegget gjeld er brakt i orden, kan vedkommande part¹² krevje at opplysningane om pålegget blir sletta i matrikkelen. Kravet kan rettast mot kommunen, sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk) eller vedkommande organ som står bak

¹² Jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e: «part, person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder». Se også merknadene til § 46.

grunnlaget for dei aktuelle opplysningane. Sjølv rettninga må utførast av det organet som står bak grunnlaget for opplysningane, jf. merknadene til § 22 femte ledd. Organ som fører opplysningar i matrikkelen, har eit sjølvstendig ansvar for å rette opplysningar som er feil, så langt dette kan skje utan å halde oppmålingsforretning eller, for opplysningar som blir ført etter § 25, anna nødvendig saksbehandling. Andre punktum svarer til personopplysningslova § 27 første ledd første punktum, men gjeld alle typar opplysningar, ikkje berre personopplysningar.

Fjerde ledd. Vedkommande organ som utfører retting, endring eller tilføyning etter første til fjerde ledd, skal underrette partar som rettinga, endringa eller tilføyninga direkte gjeld. Reglane i forvaltningslova om at partar saka vedkjem skal få uttale seg før det blir gjort vedtak som vedkjem deira rettar og plikter, kan etter forholda då komme i bruk.

§ 27 Komplettering av opplysningane i matrikkelen

Sentral matrikkelstyresmakt eller kommunen kan påleggje eigar, rettshavar eller leigar til eigedom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysningar om eksisterande matrikkeleiningar, bygningar, bustader og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal innehalde slike opplysningar.

Departementet kan gi forskrift om slik komplettering, under dette bestemme kva for organ som skal føre opplysningane i matrikkelen, og offentlege organ si plikt til å rapportere slike opplysningar.

I kraft 1. januar 2010.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Andre ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> slik komplettering, under dette bestemme kva for organ som skal føre opplysningane i matrikkelen, og offentlege organ si plikt til å rapportere slike opplysningar.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om slik komplettering, under dette bestemme kva for organ som skal føre opplysningane i matrikkelen, og offentlege organ si plikt til å rapportere slike opplysningar.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[*Første ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

[*Andre ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 20. januar 2012 nr. 7

Ikke i kraft.

§ 27 første ledd	(tidligere ordlyd)
Sentral matrikkelstyresmakt eller kommunen kan pålegge eigar, rettshavar eller leigar til eigedom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysningar om eksisterande matrikkeleiningar, bygningar, bustader og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal innehalde slike opplysningar. <i>Dersom eigar eller rettshavar til fast eigedom har plikt til å gi slike opplysningar til skattestyresmakta, kan skattestyresmakta rapportere opplysningane vidare til sentral matrikkelstyresmakt etter reglar fastsett av departementet i forskrift. Skattestyresmakta kan utføre slik rapportering utan hinder av teieplikta etter ligningsloven.</i>	Sentral matrikkelstyresmakt eller kommunen kan pålegge eigar, rettshavar eller leigar til eigedom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysningar om eksisterande matrikkeleiningar, bygningar, bustader og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal innehalde slike opplysningar.

Fra Prop. 118 L (2010-2011)

Gjeldende bestemmelse åpner for å komplettere manglende, ufullstendige eller misvisende opplysninger i matrikkelen med sikte på å bedre kvaliteten og påliteligheten til registeret. Gjeldende første ledd fastsetter i den forbindelse at sentral matrikkelstyresmakt eller kommunen kan pålegge eier, rettighetshaver eller leier til eiendom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysninger om eksisterende matrikkelenheter, bygninger, boliger og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal inneholde slike opplysninger.

Endringen innebærer at slik komplettering også kan skje på bakgrunn av opplysninger som eier eller rettighetshaver innrapporterer til skattemyndigheten i forbindelse med selvangivelsen. I tråd med det vedtatte skatteopplegget omfatter dette for boligeiendom, de tre opplysningene: bygningstype, byggeår og areal. For næringsseiendom omfatter det også opplysninger om eiendomstype. Departementet vil presisere dette i forskrift.

Skattemyndighetene skal på bakgrunn av den foreslåtte bestemmelsen, kunne vidererapportere disse opplysningene til Statens kartverk uten hinder av taushetsplikten, jf. ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav h.

Nærmere regler om overføringsordninger mv. kan fastsettes i forskrift. Det legges til grunn at skattemyndighetene og sentral matrikelmyndighet finner fram til og avtaler praktiske ordninger for dataoverføring, valg av overføringstidspunkt ol.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 17 og kapittel 8.4.3.)

Føresegna gjeld opplysningar som manglar heilt i matrikkelen og i høve til betring av kvaliteten på opplysningar som er matrikkelførte tidlegare. Føresegna vil òg gjelde dersom det i andre lover blir teke inn føresegner om at opplysningar skal registrerast i matrikkelen.

Føresegna gir kommunane, eventuelt sentral matrikkelstyresmakt, generell rett til å gjennomføre kompletteringsarbeid i eigen regi. Etter avtale med sentral matrikkelstyresmakt eller med heimel i særskilt forskrift, kan slike arbeid involvere fleire offentlege organ. Større arbeid vil normalt krevje at saka har vore lagt fram for Stortinget.

§ 28 Tilsyn med matrikkelføringa

Sentral matrikkelstyresmakt skal føre tilsyn med at matrikkelen blir ført i samsvar med lov og forskrift, og kan gi pålegg om retting av opplysningar eller andre tiltak for å rette opp manglar ved måten føringa skjer på.

I kraft 9. februar 2007.

Endret ved lov 22. juni 2018 nr. 83

Ikke i kraft.

§ 28 Tilsyn med matrikkelføringa	§ 28 Tilsyn med matrikkelføringa
Sentral matrikkelstyresmakt skal føre tilsyn med at matrikkelen blir ført i samsvar med lov og forskrift, og kan gi pålegg om retting av opplysningar eller andre tiltak for å rette opp manglar ved måten føringa skjer på. <i>Reglane i kommunelova kapittel 30 gjeld for tilsyn med kommunane.</i>	Sentral matrikkelstyresmakt skal føre tilsyn med at matrikkelen blir ført i samsvar med lov og forskrift, og kan gi pålegg om retting av opplysningar eller andre tiltak for å rette opp manglar ved måten føringa skjer på.

Fra Prop. 46 L (2017-2018)

Der det føres tilsyn med kommunenes etterlevelse av lovpålagte plikter etter matrikkeloven skal tilsynet skje i samsvar med reglene i kommuneloven kapittel 30.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 28.)

Føresegna siktar mot feil eller manglar ved dei rutinane som blir nytta ved den alminnelege føringa av matrikkelen, for eksempel at det går urimeleg lang tid før krav om matrikkelføring blir behandla eller det blir brukt feil kode osv. Klage på føringa i ei enkelt sak som gjeld ein bestemt eigedom eller bygning, er regulert i § 46.

Fra NOU 1999: 1 Kap. 17.7 Tilsyn med matrikkelføringen

Utvalget har kommet til at det er nødvendig for å opprettholde en tilfredsstillende datakvalitet over hele landet, at staten har tilsyn med at matrikkelen føres riktig. Det

gjelder føring i kommunene og i andre myndigheter. Tilsynsmyndigheten må kunne gi nødvendige pålegg om å rette opp mangler ved føringen. Etter utvalgets syn bør tilsynet utføres av Statens kartverk. Lovutvalget foreslår en egen bestemmelse om tilsyn tatt inn som § 28.

Kartverket skal ikke kontrollere eller gi pålegg i tilknytning til føringen av den enkelte sak, men gripe inn dersom matrikkelføringen ligger langt etter i tid, det brukes feil føringsrutiner, gale koder osv. Tilsynet vil ofte kunne utføres i tilknytning til veiledning og opplæring. Det er særlig viktig å utføre tilsyn når det er gitt dispensasjon etter § 16 siste ledd for at kommunens landmåler også utfører kommunens myndighetsoppgaver.

Kapittel 6 Innsyn og bruk av matrikelopplysninger

§ 29 Innsyn i matrikkelen

Alle har rett til innsyn i matrikkelen. Sentral matrikelstyresmakt og kommunane skal syte for at informasjon om matrikkelen er tilgjengelig på førespurnad.

Kommunen skal utferde matrikelbrev når nokon som er nemnde i § 9 krev det.

Departementet kan gi forskrift om innsyn i matrikkelen.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 11.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Tredje ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> innsyn i matrikkelen.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innsyn i matrikkelen.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[*Første og andre ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

[*Tredje ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

[*Tredje ledd*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 29 andre til tredje ledd	(tidligere andre til fjerde ledd)
(opphevet)	Kommunen skal utlevere utskrift av matrikkelen med opplysningar om ei

	bestemt matrikkeleining når nokon krev det.
(andre til tredje ledd)	(som tidligere tredje til fjerde ledd)

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande andre ledd slår fast at kommunen skal utlevere utskrift av matrikkelen med opplysningar om ei bestemt matrikkeleining når nokon krev det. Departementet ønskjer å presisere at ulevering av slik utskrift skal behandlast etter reglane om utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30. Dette er i tråd med Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) som la til grunn at reglane om innsyn i det som er registrert om framande eigedommar skulle sjåast i samanheng med føresegnene om utlevering, jf. merknadane til § 29. Departementet foreslår derfor å oppheve noverande andre ledd. Endringa innskrenkar ikkje retten til innsyn i opplysningar om egne eigedommar.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 44 første ledd og § 24 tredje ledd, og kapittel 30.3.4.)

Føresegna strekar under at matrikkelen er eit ope, offentleg register som alle har rett til innsyn i. Matrikkelstyresmaktene skal på førespurnad gi informasjon om alle relevante sider ved matrikkelen, under dette om innhald, drift, føring, bruk, lovgrunnlag og kven som er ansvarleg for behandlinga. Ansvaret ligg både på kommunen og på sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk), men kommunen kan vise vidare til sentral matrikkelstyresmakt som overordna ansvarleg for behandlinga, når nokon har bruk for særleg utførleg informasjon.

Retten etter denne føresegna gjeld også innsyn i det som er registrert om ein bestemt eigedom. Denne retten må på den andre sida sjåast i samanheng med føresegna i § 30 om utlevering og behandling av opplysningar frå matrikkelen. Opplysningar om fleire ulike eigedommar blir ikkje rekna som innsyn, men som utlevering av opplysningar etter § 30. Eigedomseiningar som er eller kunne ha vore registrerte som ein samla fast eigedom, blir rekna som ein eigedom. Innsynsretten gjeld ikkje fødselsnummer og eventuelt andre data som kan vere skjerma, f.eks. eigar si bustadadresse når eigar har grunn til å krevje at denne blir halden hemmeleg.

Vedkommande eigar, festar eller tilsvarande rettshavar, jf. § 9, har rett til å få sjå *alle* opplysningane som er registrerte om eigen eigedom. Desse kan eventuelt også krevje at kommunen utferdar matrikkelbrev.

I forskriftene vil det m.a. bli gjort ei nærare avgrensing av innsynsretten opp mot føresegna i § 30 om utlevering og behandling av opplysningar frå matrikkelen.

§ 30 Utlevering og behandling av opplysningar frå matrikkelen

Matrikelopplysningar kan utleverast:

- a) for offentleg planlegging, saksbehandling og administrasjon,
- b) for oppgåver etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova,
- c) ved søknad om offentleg løyve, eller
- d) for å ta hand om andre interesser som gjeld rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei.

Matrikkelinformasjon kan utleverast for andre formål dersom den som får opplysningane utlevert, skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til personvernet for dei registrerte ikkje overstig denne interessa.

Matrikkelinformasjon som ikkje inneheld personopplysningar, eller berre omfattar informasjon som identifiserer, kartfester eller typebestemmer matrikkeleiningar, bygningar eller adresser, kan utleverast i alle høve.

Det kan knytast vilkår til utlevering og behandling av matrikkelopplysningar.

Matrikkelinformasjon skal ikkje utleverast dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette.

Utlevering av fødselsnummer kan berre skje dersom vilkåra i personopplysningslova § 12 er oppfylte.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om behandling, utlevering og sal av opplysningar, og kan under dette frita behandling etter andre ledd frå meldeplikt etter § 31 i personopplysningslova.

I kraft 9. februar 2007.

Jf. matrikkelforskriften §§ 12, 13, 14 og 17.

Endret ved lov 15. juni 2018 nr. 38

Ikke i kraft.

(sjuende ledd)	(tidligere ordlyd)
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om behandling, utlevering og sal av <i>opplysningar</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om behandling, utlevering og sal av opplysningar, og kan under dette frita behandling etter andre ledd frå meldeplikt etter § 31 i personopplysningslova.

Fra Prop. 56 LS (2017-2018)

I *syvende ledd* utgår den delen av bestemmelsen som åpner for å gjøre unntak fra meldeplikten, som følge av at meldeplikten ikke videreføres i ny personopplysningslov.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(første ledd bokstav d)	(tidligere ordlyd)
d) for å ta hand om andre interesser <i>som gjeld</i> rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei.	d) for å ta hand om andre interesser knytte til rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei.
(andre ledd)	
Matrikkelinformasjon kan utleverast for andre formål dersom den som får opplysningane utlevert, skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til	Matrikkelinformasjon kan utleverast for andre formål dersom den som får opplysningane utlevert skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til

personvernet for dei registrerte ikkje overstig denne interessa.	personvernet for dei registrerte ikkje overstig denne interessa.
(femte ledd)	
<i>Matrikkelinformasjon</i> skal ikkje <i>utleverast</i> dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette.	Matrikkelstyresmakta skal ikkje utlevere opplysningar dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) om å endre nemningane «opplysningar frå matrikkelen» og «matrikkelinformasjon» til «matrikkelinformasjon og andre opplysningar om eigedomsoppmåling», bl.a. i overskrifta, er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Endringa i *første ledd bokstav d* er av språkleg art. Det er også retta eitt komma i andre ledd.

Matrikkelstyresmaktene skal etter gjeldande *femte ledd* ikkje levere ut opplysningar dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette. Dette gjeld som oftast når nokon har hemmeleg bustadadresse. I nokre situasjonar vil brukarar av matrikkelopplysningar allereie kunne sitje på slike opplysningar, til dømes når nokon nettopp har fått hemmeleg bustadadresse. Eit anna døme er opplysningar om skjerma bygningstypar. Det blir presisert at teieplikta gjeld alle som behandlar opplysningar frå matrikkelen.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 30.3.2, 30.3.3 og 30.3.5.)

Første ledd reknar opp dei formåla matrikkelinformasjon alltid kan nyttast til:

Bokstav a gjeld offentleg planlegging, saksbehandling og administrasjon i regi av eller på oppdrag av offentleg styresmakt.

Bokstav b gjeld oppgåver etter denne lova, plan- og bygningslova og eigarseksjonslova. Det kan f.eks. vere opplysningar eit landmålarforetak treng i arbeidet med oppmålingsforretningar eller opplysningar ein entreprenør treng for å utarbeide reguleringsplan eller sende nabovarsel.

Bokstav c gjeld søknad om offentleg løyve. Det kan f.eks. gjelde ein søknad om å endre avkøyring til offentleg veg.

Bokstav d gjeld behovet private har for opplysningar for å hevde interesser knytte til bruk av eller råderett over grunn og bygningar. Det kan vere naboar saka vedkjem, eller det kan vere i samband med kjøp eller pantsetjing av eigedom. Føresegna dekkjer også det meir allmenne behovet som eigedomsmeklarar og inkasso- og kredittverksemdar har for opplysningar frå matrikkelen.

Andre ledd presiserer at matrikkelopplysningar også kan utleverast for andre formål dersom mottakaren skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til personvernet ikkje overstig denne interessa. Mottakaren må vurdere konkret i kvart tilfelle om vilkåra for slik behandling er til stades. Vurderinga avheng av formålet med handlinga og kva slag opplysningar det dreier seg om.

Behov for å komme i kontakt med einskildpersonar, f.eks. for direkte reklame, eller for å føre oversikt over kor folk bur, blir ikkje rekna som rettkommen interesse etter andre ledd. Oversikter over heimelshavarar eller tiltakshavarar med tilhøyrande bustadadresse, kan normalt ikkje utleverast etter andre ledd.

Derimot kan behovet for å kjenne namn til eigarar eller festarar vere rettkommen interesse, også for næringsformål. Det inneber at f.eks. ei oversikt som viser eigedomsadresser saman med namnet på eigaren kan utleverast etter omstenda. Mottakaren ber ansvaret for å behandle opplysningane i samsvar med personopplysningslova, også når det gjeld formålet med utleveringa. Det inneber f.eks. at ei oversikt over eigedomsadresser og namnet på eigaren ikkje kan nyttast til direkte reklame sjølv om mange eigedomsadresser i praksis samsvarer med eigar si bustadadresse. Det vil heller ikkje vere høve til å realisere produkt eller tenester som i praksis gjer oversikter over eigarnamn fritt tilgjengelege, f.eks. ved sal på den opne marknaden av eigedomskart som også viser namnet på eigaren.

Tredje ledd presiserer at alle opplysningar som ikkje inneheld personopplysningar, kan utleverast for bruk eller behandling uavhengig av formålet. Det same gjeld opplysningar som identifiserer, kartfester eller typebestemmer matrikkeleining, bygning eller adresse, dvs. den typen opplysningar som tradisjonelt har vore gitt på tekniske og økonomiske kart. Opplysningar som inneheld personnamn vil alltid falle utanfor denne føresegna.

Femte ledd gjeld særleg omsynet til nasjonal tryggleik. Føresegna kan også gjelde m.a. i høve til personar som har grunn til å krevje at opphaldsstaten deira blir halden hemmeleg.

Sjette ledd viser til reglane i personopplysningslova § 12 der det heiter at fødselsnummer kan nyttast i behandlinga når det er sakleg behov for sikker identifisering.

Sjuande ledd. Departementet legg til grunn at det blir utarbeidd forskrifter for behandling, utlevering og sal av matrikkelopplysningar, inkludert reglar for utlegging av visse matrikkelopplysningar på Internett. Det vil vere aktuelt å gjere unnatak frå meldeplikta etter personopplysningslova for innhenting og behandling av eit avgrensa tal opplysningar, f.eks. i samband med elektronisk byggjesaksbehandling.

§ 31 Bruk av matrikkelnemningar i offentleg saksbehandling, bruk av kart saman med matrikkelen, o.a.

Offentleg saksbehandling som knyter opplysningar til matrikkeleiningar, bygningar, bustader eller offisielle adresser, skal nytte dei nemningane som er registrerte i matrikkelen.

Ved innsyn i matrikkelen, og til bruk i oppmålingsforretningar etter denne lova, skal det saman med opplysningar frå matrikkelen vere tilgjengeleg kart som viser tekniske og topografiske forhold på og i nærleiken av den aktuelle matrikkeleininga. Kommunen skal stille til rådvelde for sentral matrikkelstyresmakt dei opplysningane frå kommunen sitt kartverk som er nødvendige for å framstille slike kart.

Departementet kan gi forskrift om bruk av matrikkelnemningar i andre offentlege register og bruk av kart saman med matrikkelen, under dette reglar om overføring av opplysningar frå kommunen sitt kartverk til bruk i slike kartutsnitt.

I kraft 9. februar 2007.

Jf. matrikkelforskriften § 15.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Andre ledd første punktum	(tidligere ordlyd)
Ved innsyn i matrikkelen, og til bruk i oppmålingsforretningar etter denne lova, skal det saman med opplysningar frå matrikkelen vere tilgjengeleg kart som viser tekniske og topografiske forhold på og i nærleiken av <i>den aktuelle matrikkeleininga</i> .	Ved innsyn i matrikkelen, og til bruk i oppmålingsforretningar etter denne lova, skal det saman med opplysningar frå matrikkelen vere tilgjengeleg kart som viser tekniske og topografiske forhold på og i nærleiken av vedkommande matrikkeleining.
(tredje ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> bruk av matrikkelnemningar i andre offentlege register og bruk av kart saman med matrikkelen, under dette reglar om overføring av opplysningar frå kommunen sitt kartverk til bruk i slike kartutsnitt.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om bruk av matrikkelnemningar i andre offentlege register og bruk av kart saman med matrikkelen, under dette reglar om overføring av opplysningar frå kommunen sitt kartverk til bruk i slike kartutsnitt.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Andre ledd. Endringa i første punktum er av språkleg art.

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) om å endre andre punktum er knytt til organisasjonsspørsmålet, og er teke ut.

[*Tredje ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

[*Tredje ledd*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

Første ledd (jf. lovutkastet § 42) presiserer at offentlege etatar skal nytte dei nemningane som er registrerte i matrikkelen i si saksbehandling. Det er særleg viktig at alle offentlege register bruker desse nemningane. Med offentlege register er meint både databasar og manuelt førte register i kommunale, fylkeskommunale og statlege verksemder.

Sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk) vil ha eit ansvar for å følgje opp føresegna. Dette følgjer av det alminnelege ansvaret Kartverket har som det statlege fagorganet for kart og geodata.

Andre ledd. (Jf. kapittel 14.3.2.) I dei fleste tilfelle vil det vere nødvendig å kunne sjå korleis grensene går i høve til bygningar, vasskontur, vegar og andre tekniske og topografiske forhold. Matrikkelen må derfor vere teknisk og organisatorisk ordna slik at slike forhold kan visast saman med matrikelopplysningane, ved at ein kopi av det offentlege kartverket (jf. plan- og bygningslova § 5 første ledd¹³) eller eit tilsvarande ortofotokart (flybiletkart) kan visast saman med matrikkelen.

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar

Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Den styresmakta som tildelar landmålarbrev, kan ta gebyr for dette. Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader styresmakta har med slikt arbeid. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eierseksjonsloven § 15.

Det kan krevjast betaling for utlevering av opplysningar frå matrikkelen. Det kan ikkje takast betaling for innsyn i matrikkelen ved personleg frammøte hos kommunen eller sentral matrikelstyresmakt.

Departementet kan gi forskrift om gebyr og om betaling for opplysningar frå matrikkelen.

Andre og tredje ledd i kraft 9. februar 2007.

Første ledd i kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 16 og § 17.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar	(tidligere ordlyd)
Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. <i>Den styresmakta som tildelar landmålarbrev, kan ta gebyr for dette.</i> Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader styresmakta har med slikt arbeid. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i <i>eierseksjonsloven § 15.</i>	Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.
Det kan krevjast betaling for <i>utlevering av opplysningar</i> frå matrikkelen. Det kan ikkje <i>takast betaling</i> for innsyn i matrikkelen ved personleg frammøte hos	Det kan krevjast betaling for opplysningar frå matrikkelen. Det kan ikkje takast gebyr eller anna betaling for innsyn i

¹³ Ny § 2-1 første ledd

<i>kommunen</i> eller sentral matrikkelstyresmakt.	matrikkelen ved personleg frammøte hos lokal eller sentral matrikkelstyresmakt.
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> gebyr og om betaling for opplysningar frå <i>matrikkelen</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om gebyr og om betaling for opplysningar frå matrikkelen, under dette reglar om fordeling av slike inntekter mellom kommunen og staten.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er delvis knytt til organisasjonsspørsmålet og er av den grunn endra.

Overskrifta er i samsvar med gjeldande føresegn.

Første ledd første punktum er i samsvar med gjeldande lov. Nytt *andre punktum* tar høgde for innføring av krav om autorisasjon av eigedomslandmålarar. *Tredje punktum* svarar til gjeldande andre punktum, men gjeld tilsvarende for den styresmakta som står for autorisasjonen av eigedomslandmålarar. Tilvisinga i *fjerde punktum* svarar til gjeldande tredje punktum, men er tilpassa ny eigarseksjonslov.

Ordlyden i *andre ledd* er forenkla i samsvar med dei redaksjonelle endringane i forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) utan at dette er meint å endre meiningsinnhaldet i gjeldande føresegn.

Tredje ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna er endra Ordlyden er i tillegg forenkla utan at dette er meint å endre meiningsinnhaldet. ...

Departementet legg til grunn at heimelen for å ta gebyr for matrikulering av eigarseksjonar blir teken inn i ny eigarseksjonslov § 15 andre ledd, jf. motiva punkt 10.6.4. Gebyrsatsane vil gå fram av forskrift til føresegna her.

Departementet kan i forskrift gi reglar om gratis utlevering.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

første ledd	(tidligere ordlyd, jf. også tidligere § 10 femte ledd andre punktum.)
Kommunen kan ta gebyr for <i>oppmålingsforretning</i> , matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova her <i>etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv</i> . Gebyra kan <i>i sum</i> ikkje vere høgare enn <i>nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid</i> . For matrikulering av eigarseksjon kan det	Kommunen kan ta gebyr for matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova her. Gebyra kan ikkje vere høgare enn bestemt av departementet i forskrift, oppgitt som eit tal rettsgebyr. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.

ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.	
--	--

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Departementet foreslår å endre *første ledd* om gebyr. Proposisjonen inneber at oppmålingsforretning vil inngå som eit integrert ledd i matrikkelføring av saker som krev slik forretning. Departementet foreslår derfor at kommunen i slike saker skal fastsetje eit samla gebyr for heile saka. Omfanget av ei oppmålingsforretning kan variere mykje. Departementet vil derfor ikkje lengre ha eit tilstrekkeleg sikkert grunnlag for å kunne setje brukande maksimalsatsar i slike saker. Gebyra bør i utgangspunktet fastsetjast på bakgrunn av kostnadene i den enkelte saka, men det er ikkje noko krav om eksakte berekningar. Kommunen kan til ein viss grad la enkelte typar saker subsidiere andre typar saker.

Høgsterett tok 26. oktober 2004 stilling til kva som kan reknast som ugyldig oppmålingsgebyr etter delingslova, jf. Rt-2004 s. 1603. Saka gjaldt eit stort utbyggingsareal på ca. 356 dekar. Kommunen hadde brukt ca. 200 timer på arbeidet. Basert på ei timesats på kr. 940 ville dette gitt eit gebyr på i underkant av kr. 200.000. Kommunen berekna i staden eit gebyr basert på storleiken av arealet, og kom til ca. 1,1 mill. kr.

Eit fleirtal på tre dommarar meinte at eit slikt gebyr var ugyldig. Fleirtalet aksepterte at kommunen baserte gebyrberekinga på arealet, men meinte at kommunen i så fall måtte bruke satsar som tok større omsyn til dei gjennomsnittlege kostnadene slik at gebyret kom nærare dei faktiske kostnadene òg for så store areal. Mindretalet på to dommarar viste til at dei samla kostnadene til kommunen med kart- og delingsforretningane oversteig dei samla gebyrinntektene. Mindretalet meinte at delingslova gir kommunen stor fridom til å basere gebyrregulativet på ulike berekningsmåtar så lenge dei samla gebyrinntektene ikkje overstig dei samla kostnadene, og at gebyret i den konkrete saka derfor ikkje kunne dømmast for ugyldig.

Departementet foreslår å vidareføre dei rammene som fleirtalet i Høgsterett her kom fram til, òg etter lov om eigedomsregistrering. Kommunane skal, innafor desse rammene, likevel ha stor fridom til korleis dei vil byggje opp eigne gebyrregulativ. Det må såleis liggje føre ein vesentleg beløpsdifferanse i forhold til dei faktiske kostnadene før eit gebyr skal reknast som ugyldig. Departementet oppfordrar Kommunanes sentralforbund til å vidareføre arbeidet med rettleiande gebyrnormalar. Det vil i så fall vere naturleg at kommunane i regelen følgjer denne rettleiinga.

Departementet vil i forskrift fastsetje nærare reglar om når gebyret skal vere betalt, og om reduserte gebyr når kommunen ikkje held tidsfristar. Det kan òg vere aktuelt at departementet i forskrift fastset maksimalsatsar for enkelte reine føringssaker som ikkje omfattar oppmålingsforretning og som er av standardisert karakter landet sett under eitt. Det kan under dette vere aktuelt at enkelte slike saker skal vere gebyrfrie når gebyr kan ha uheldige avsilingseffektar.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(*Første ledd* jf. lovutkastet § 43 første og andre ledd. Andre ledd jf. lovutkastet § 43 fjerde ledd og § 44 andre ledd. Se også kapittel 10.2.4.)

Første ledd. Kommunen kan ta gebyr for matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova. Gebyra bør i gjennomsnitt svare til kommunen sine faktiske kostnader med å behandle dei ulike sakstypene. Gebyr for matrikkelføring skal òg dekkje kommunen sine kostnader med å ekspedere landmålarføretak med dei grunnlagsdata som krevst for å gjennomføre forretningane. I den grad kommunane etter andre reglar kan krevje betaling for kopiar av dokument og kart, for digitale kartdata og for data om fastmerke, vil dei kunne krevje at landmålarføretak betaler særskilt for dette.

Det skal ikkje betalast særskilt gebyr for matrikkelføring av eigarseksjon, jf. forslag til eigarseksjonslova § 7 femte ledd.

Kommunen kan inngå avtale om at Statens kartverk heilt eller delvis fører matrikkelen på vegner av kommunen. Kommunen og Kartverket må då bli samde om korleis gebyret skal delast.

Andre ledd. Matrikkelstyresmaktene kan krevje betaling for elektronisk oppslag i matrikkelen, utskrift eller anna utlevering eller bruk av opplysningar frå matrikkelen. Betaling for matrikelopplysningar som blir formidla til brukarane gjennom distributørar, kan innkrevjast gjennom vedkommande distributør. Nærare reglar om betaling blir fastsett i forskrift. Utforming av detaljerte betalingsvilkår vil bli delegert til matrikkelstyresmaktene og eventuelt deira distributørar. Andre punktum presiserer at det ikkje kan takast gebyr for innsyn i matrikkelen ved personleg frammøte hos lokal eller sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk). Kommunen og sentral matrikkelstyresmakt kan likevel ta betaling for utskrifter, med unntak for utskrift som eigar, festar eller annan rettshavar ber om for eigen eigeidom, jf. retten til innsyn etter personopplysningslova. Det skal alltid betalast gebyr for matrikkelbrev.

Tredje ledd. Departementet fastset øvre tak for gebyr og betaling i forskrift. Det kan fastsetjast ulike tak avhengig av sakstype. Det kan særleg vere aktuelt å setje lågare tak (eller heilt frita frå gebyr) for føring som gjeld matrikulering av umatrikulert grunneigedom, registrering av uregistrert jordsameige, samanslåing, eller referering av avtale om eksisterande grense. Departementet kan fastsetje reglar om redusert gebyr eller betaling når matrikkelstyresmaktane ikkje held fastsette tidsfristar.

Offentlege og private skal betale gebyr og vederlag etter sams reglar og satsar. Føresegnene om gebyr og betaling etter lov om eigedomsregistrering gjeld framfor eventuelle andre lover om betaling mellom offentlege institusjonar, for eksempel statistikklova.

Gebyr for matrikkelføring av opplysningar frå jordskifterettane bør tilsvare gebyr for å matrikkelføre tilsvarende opplysningar frå ordinær oppmålingsforretning.

Departementet føreset at gebyrføresegnene etter jordskiftelova og lov om eigedomsregistrering blir samordna i dette høvet, og at gebyrkostnadene i slike saker blir lagt til dei sakskostnadene som blir pålagde partane i sak for jordskifteretten.

Kapittel 7 Oppmålingsforretning, krav til landmålar o.a.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(ny ordlyd)	(tidligere ordlyd)
-------------	--------------------

Kapittel 7 Oppmålingsforretning, <i>krav til landmålar o.a.</i>	Kapittel 7 Oppmålingsforretning
---	---------------------------------

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Kapittelet omfattar krav til og autorisasjon av eigedomslandmålar og anna. Overskrifta er endra i samsvar med dette.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

Kapittel 7 <i>Oppmålingsforretning</i>	Kapittel 7 Oppmålingsforretning og godkjenning av landmålarføretak
--	--

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande kapittel 7 omfattar reglar om både oppmålingsforretning og godkjenning av landmålarføretak. Proposisjonen inneber at godkjenningsordninga for landmålarføretak fell bort. Endringa av ordlyden i overskrifta til kapittel 7 er ein redaksjonell konsekvens av dette.

§ 33 Oppmålingsforretning

Ei oppmålingsforretning går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med påstandane til partane og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. Den som utfører oppmålingsforretninga, skal ta vare på interessene til alle partar og utføre forretninga i samsvar med god landmålarsskikk.

Oppstår det under forretninga tvil eller tvist om ei eksisterande grense og det ikkje blir oppnådd semje, skal dette markerast i kravet om matrikkelføring.

I ei forretning som gjeld oppretting av ei ny matrikkeleining eller ei arealoverføring, skal dei nye grensene merkjast i marka i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningsloven. Nye grenser for uteareal til eigarseksjon skal merkjast i samsvar med vedtaket om dette etter eierseksjonsloven. Den som utfører forretninga kan samtykkje i mindre avvik, for å kunne få ei gagnleg grense ut frå tilhøva i terrenget.

Partane og den som utfører forretninga, har tilgang til privat og offentleg eigedom i samsvar med § 41.

Oppmålingsforretning over areal som inngår i sak for jordskifteretten, blir utført av jordskifteretten etter reglane i jordskiftelova med mindre jordskifteretten bestemmer noko anna.

Departementet kan gi forskrift om varsling og proklama, og om utføring og dokumentasjon av oppmålingsforretning.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 og 39.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(første ledd)	(tidligere ordlyd)
<i>Ei oppmålingsforretning går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med påstandane til partane og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. Den som utfører oppmålingsforretninga, skal ta vare på interessene til alle partar og utføre forretninga i samsvar med god landmålerskikk.</i>	Oppmålingsforretning går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med partane sine påstandar og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. Den som utfører oppmålingsforretninga, skal ta vare på alle partar sine interesser og utføre forretninga i samsvar med god landmålerskikk.
(tredje ledd)	
I ei forretning som gjeld oppretting av ei ny matrikkeleining eller ei arealoverføring, skal dei nye grensene merkjast i marka i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningsloven. Nye grenser for uteareal til eigarseksjon skal merkjast i samsvar med vedtaket om dette etter eierseksjonsloven. Den som utfører forretninga kan samtykkje i mindre avvik, for å kunne få ei gagnleg grense ut frå tilhøva i terrenget.	I forretning som gjeld oppretting av ny matrikkeleining eller arealoverføring, skal dei nye grensene merkjast i marka i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova. Den som utfører forretninga kan samtykkje i mindre avvik, for å kunne få ei gagnleg grense ut frå tilhøva i terrenget.
(sjette ledd)	
Departementet kan gi forskrift om varsling og proklama, og om utføring og dokumentasjon av oppmålingsforretning.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling og proklama, og om utføring og dokumentasjon av oppmålingsforretning.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Første ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art og er i prinsippet uavhengig av organisasjonsspørsmålet.

Eigedomsoppmåling er etter forslaget ei styresmaktoppgåve som etter gjeldande rett. Landmålararen som utfører forretninga på kommunen sine vegner, kan ikkje merkje eller måle grenser eller andre forhold som den aktuelle rettshavaren seier seg ueinig i. Landmålararen skal klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med påstandane til partane og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. Partane sjølve har i utgangspunktet ansvaret for å avklare og dokumentere rettsforholda. Samtidig skal landmålararen aktivt vere med på å rydde opp i rettsforholda. Undersøkingssplikta til landmålararen vil likevel vere avgrensa. Nærare reglar blir gitt i forskrift om dokumentasjon av krav om matrikkelføring.

Landmålararen skal prøve å få partane einige. Dersom dette ikkje er mogleg, kan han velje å avslutte forretninga og markere den aktuelle grensestrekinga som omtvista, sjå § 10 fjerde ledd bokstav a.

Det skal opplysast i matrikkelen at det aktuelle grensepunktet eller den aktuelle grensa ikkje er merkt og målt. Dersom partane har avvikande påstandar for korleis grensene går, kan det opplysast om desse i matrikkelen.

Landmålararen og eventuelle hjelparar må halde seg til forvaltningslova, og kan ikkje opptre som rådgivar for ein part meir enn andre. Utføringa av sjølve oppmålingsforretninga reknast på same måte som etter gjeldande lov, likevel ikkje som noko enkeltvedtak. Utføringa vil i stor grad vere fastlagd gjennom tekniske standardar og faglege krav, det som i sum blir kalla god landmålararskikk.

Tredje ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er delvis knytt til organisasjonsspørsmålet og er av den grunn endra. Endringa i *første punktum* er av språkleg art. Nye grenser skal setjast ut i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova. Nye grenser mellom uteareal til eigarseksjonar blir fastlagt i vedtak om seksjonering eller reseksjonering etter eigarseksjonslova. Det er teke inn ei presisering om dette som nytt *andre punktum*. *Tredje punktum* svarer til gjeldande andre punktum og gir høve til å gjere «mindre» avvik frå løyvet (eventuelt seksjoneringsvedtaket) dersom det under forretninga kjem opp forhold som gjer dette tenleg. Kva som skal reknast som tenleg, vil primært vere opp til heimelshavaren å avgjere, men landmålararen må på vegner av kommunen ta sjølvstendig stilling til kva som er ei gagnleg grense. Avviket kan ikkje gå ut over skrankane for grensejustering, jf. § 16, eller vere i strid med vedteken arealplan eller eventuell dispensasjon etter plan- og bygningslova. Kommunen kan i arealplanen eller i frådelingsløyvet presisere nærare kor store eller kva slags tilpassingar som kan gjerast innanfor løyvet, kor store eller kva slags avvik frå løyvet kommunen kan godta for å kunne få ei gagnleg grense ut frå forholda i terrenget, og eventuelt kva for endringar som krev ny søknad eller dispensasjon. Desse rammene kan klarleggjast i ein eventuell førehandskonferanse. I tillegg til den typen avvik som krev godkjenning etter tredje punktum, eller større endringar som krev ny søknad og nytt løyve etter plan- og bygningslova, kan det alltid gjerast tilpassingar i samsvar med løyvet (eventuelt seksjoneringsvedtaket etter eigarseksjonslova). Det krev at løyvet eller vedtaket er utforma på ein måte som opnar for slike tilpassingar.

Fjerde ledd. Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

Sjette ledd. Endringa er av språkleg art og i samsvar med tilsvarende endringar i dei andre føresegnene om forskrifter. Dei delane i forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) som er knytt til organisasjonsspørsmålet, er teke ut.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Første ledd. Innhaldet i oppmålingsforretninga blir ikkje endra med reforma. Endringane er av språkleg art. Landmålararen skal som etter den gjeldande lova, klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med påstandane til partane og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. Den som utfører forretninga, kan ikkje merkje eller måle grenser eller andre forhold som den aktuelle rettshavaren seier seg ueinig i. Etter at oppmålingsforretninga er gjennomført, må det setjast fram krav om

matrikkelføring. Kravet med tilhøyrande dokumentasjon er dermed alltid ein del av oppdraget. Blir ikkje forretninga matrikkelført og det dermed ikkje blir utferdta noko matrikkelbrev, er forretninga i praksis ein nullitet. Kva for følgjer dette får for pliktene til landmålarføretaket overfor oppdragsgivaren, vil vere avhengig av oppdragsavtalen og grunnane til at forretninga blei underkjend.

Partane sjølve har i utgangspunktet ansvaret for å avklare og dokumentere rettsforholda. Samtidig skal den ansvarlege landmålararen aktivt vere med på å rydde opp i rettsforholda. Undersøkningsplikta til den ansvarlege landmålararen vil likevel vere avgrensa. Nærare reglar blir gitt i forskrift om dokumentasjon av krav om matrikkelføring.

Landmålararen som utfører forretninga, skal prøve å få partane einige. Dersom dette ikkje er mogleg, kan han velje å avslutte forretninga. Oppdraget til føretaket er likevel å sjå på som fullført i høve til partane og offentlege styresmakter når det i kravet om matrikkelføring er markert at den aktuelle grensestrekinga er omtvista, sjå § 10 fjerde ledd bokstav a.

Det skal opplysast i matrikkelen at det aktuelle grensepunktet eller den aktuelle grensa ikkje er merkt og målt. Dersom partane har avvikande påstandar for korleis grensene går, kan det opplysast om desse i matrikkelen.

Tredje ledd. Nye grenser skal setjast ut i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova. Nye grenser mellom uteareal til eigarseksjonar blir fastlagt i vedtak om seksjonering eller reseksjonering etter eigarseksjonslova. Det er teke inn ei presisering om dette som nytt andre punktum. ...

Sjette ledd. Oppmålingsforretning går føre seg i marka, slik at partane ved sjølvsyn kan ta stilling til korleis grenser og rettar ligg i terrenget. I nokre tilfelle kan forretninga likevel bli halden på annan måte, såkalla kontorforretning, jf. matrikkelforskrifta § 40.

...

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 33	(tidligere ordlyd)
<i>Oppmålingsforretning går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med partane sine påstandar og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. Den som utfører oppmålingsforretninga, skal ta vare på alle partar sine interesser og utføre forretninga i samsvar med god landmålararskikk.</i>	Landmålarføretaket skal i oppmålingsforretning klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med partane sine påstandar og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuelt tinglysing. (§ 36 første ledd:) Landmålarføretaket skal ta vare på alle partar sine interesser og utføre oppdraget i samsvar med god landmålararskikk.
Oppstår det under forretninga tvil eller tvist om ei eksisterande grense og det	Oppstår det under forretninga tvil eller tvist om ei eksisterande grense og det

ikkje blir oppnådd semje, skal dette markerast i kravet om matrikkelføring.	ikkje blir oppnådd semje, skal dette markerast i kravet om matrikkelføring.
I forretning som gjeld oppretting av ny matrikkeleining eller arealoverføring, skal dei nye grensene merkjast i marka i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova. <i>Den som utfører forretninga kan samtykkje i mindre avvik, for å kunne få ei gagnleg grense ut frå tilhøva i terrenget.</i>	I forretning som gjeld oppretting av ny matrikkeleining eller arealoverføring, skal dei nye grensene merkjast i marka i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova. Dersom det under forretninga kjem opp forhold som gjer det nødvendig eller formålstenleg å avvike frå kommunalt løyve, må avviket leggjast fram for kommunen til godkjenning.
<i>Partane og den som utfører forretninga, har tilgang til privat og offentleg eigedom i samsvar med § 41.</i>	Landmålarføretaket og partane har tilgang til privat og offentleg eigedom i samsvar med § 41. Ved ferdsel på nabogrunn skal representanten for landmålarføretaket på oppmoding vise fram avtale om oppdrag.
Oppmålingsforretning over areal som inngår i sak for jordskifteretten, blir utført av jordskifteretten etter reglane i jordskiftelova med mindre jordskifteretten bestemmer noko anna.	Oppmålingsforretning over areal som inngår i sak for jordskifteretten, blir utført av jordskifteretten etter reglane i jordskiftelova med mindre jordskifteretten bestemmer noko anna.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling og proklama, <i>og om utføring og dokumentasjon av oppmålingsforretning.</i>	(§ 36 fjerde ledd:) Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling og om proklama. (Jf. også tidligere § 8 tredje ledd:) Saman med krav om <i>matrikkelføring av oppmålingsforretning</i> , skal det leggjast ved dokumentasjon som er nødvendig for føring av matrikkelen og grunnboka.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Føresegnene i § 33 *Oppmålingsforretning* og § 36 *Utføringa av oppdraget, varsling, o.a.* er slått saman.

Første ledd. Første punktum om kva oppmålingsforretninga går ut på, tilsvarar noverande § 33 første ledd. Andre punktum om korleis oppmålingsforretninga skal utførast, tilsvarar noverande § 36 første ledd. Ordlyden er endra i samsvar med at kommunen etter proposisjonen blir ansvarleg for utføringa av oppmålingsforretninga. Kommunen kan etter avtale overlata til andre å utføre oppmålingsforretningar på sine vegner, jf. § 5 a andre ledd. Det vil framleis vere jordskifteretten som er ansvarleg for forretninga når jordskifteretten utfører oppmålingsforretning etter jordskiftelova, jf. femte ledd og jordskiftelova § 86.

Oppmålingsforretninga blir etter proposisjonen meir ei offentleg styresmaktoppgåve enn ei teneste. Det får følgjer for rolla til den som utfører forretninga, både leiaren av forretninga og eventuelle assistentar. Vedkommande må halde seg til forvaltningslova,

og kan ikkje opptre som rådgivar for ein part meir enn andre. Utføringa av sjølve oppmålingsforretninga reknast likevel ikkje som noko enkeltvedtak. Utføringa vil i stor grad vere fastlagd gjennom tekniske standardar og faglege krav, det som i sum blir kalla god landmålararskikk.

Det treng etter omstenda ikkje vere noko i vegen for at ein kommunalt tilsett landmålar utfører ei forretning over kommunal grunn. Det er likevel viktig at partane straks får opplysning om forhold som kan svekkje tilliten til den som utfører forretninga. Når kommunen er part i saka, bør kommunen vere representert som part med ein annan person enn den som utfører forretninga.

Kravet til utføring og dokumentasjon av oppmålingsforretning blir ikkje endra. Kommunen må syte for at oppmålingsforretningane kan utførast med nødvendige krav til kvalitet, tryggleik og tillit, jf. Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) kapittel 11.

Andre ledd er uendra.

Noverande *tredje ledd* andre punktum er endra. Føresegna vidarefører reglane i delingslova § 3-2 første ledd om utføring av delingsforretning. Hovudregelen er at ny grense skal merkjast i samsvar med løyvet til kommunen. Dersom tilhøva i terrenget talar for det, kan den som utfører forretninga, etter ønske frå rekvirenten, likevel gjere mindre avvik. Etter omstenda kan dette òg krevje samtykke frå eventuelle andre partar, f.eks. kjøpar av ei involvert eining. Kva som er meint med mindre avvik vil vere avhengig av korleis delingsløyvet er utforma, dei gjeldande arealplanføresegnene, og storleiken på og lovleg arealbruk for dei involverte einingane. Departementet legg til grunn at mindre avvik etter denne føresegna som regel vil omfatte mindre areal enn det som kan overførast etter § 16 om grensejustering, og aldri kan gå ut over skrankane for grensejustering.

Fjerde ledd. Ordlyden i første punktum om tilgang til grunn er endra slik at den viser direkte til den som utfører forretninga. Noverande andre punktum om legitimering blir stroke. Føresegna blir i staden dekt av generelle reglar for korleis representantar for kommunen skal legitimere seg.

Femte ledd er uendra.

Nytt sjette ledd gir heimel for forskrifter om oppmålingsforretning, under dette tilsvarende heimel som etter noverande § 8 om nødvendig dokumentasjon for føring av matrikkel og grunnbok, § 36 om varsling og proklama, og § 38 femte ledd om utføring av kommunale oppmålingsforretningar. Sjølv om det ikkje skal setjast fram eit særskilt krav om matrikkelføring av oppmålingsforretninga, ligg det til rette for at kommunen organiserer oppmåling og matrikkelføring slik at det kan gjennomførast ein sjølvstendig kontroll av oppmålingsforretninga før den blir matrikkelført. Departementet vil i forskrift gi tilsvarende føresegner som noverande § 36 andre ledd om varsling av oppmålingsforretning. Det vil vere kommunen som no blir ansvarleg for å varsle partane. Departementet vil vurdere å forlengje varslingsfristen som i dag er ei veke.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 10.1. *Første ledd* jf. lovutkastet § 7 første ledd, jf. § 10 første ledd bokstav g og h. *Tredje og fjerde ledd* jf. lovutkastet § 7 fjerde og femte ledd. *Femte ledd* jf. lovutkastet § 4 andre ledd, jf. § 7 tredje ledd andre punktum.)

Første og andre ledd. Oppmålingsforretning er tenesteproduksjon og inneheld ikkje utøving av mynde. Landmålarføretaket kan ikkje merkje eller måle grenser eller andre forhold som partane ikkje er samde om.

Partane sjølve har i utgangspunktet ansvaret for å avklare og dokumentere rettsforholda. Samstundes skal landmålarføretaket aktivt medverke til å rydde opp i rettsforholda. Føretaket si undersøkingsplikt vil likevel vere avgrensa. Nærare reglar blir gitt i forskrift til § 8 vedrørande dokumentasjon av krav om matrikkelføring, jf. kapittel 10.1.3.

Representanten for landmålarføretaket skal under forretninga prøve å få partane samde. Dersom dette ikkje er råd, kan føretaket velje å avslutte forretninga. Føretaket sitt oppdrag er likevel å sjå på som fullført i høve til partane og kommunen når det i kravet om matrikkelføring er markert at vedkommande grensestrekning er omtvista, sjå § 10 fjerde ledd bokstav a.

Det skal opplysast i matrikkelen at vedkommande grensepunkt eller grense ikkje er merkt og målt. Dersom partane har avvikande påstandar for korleis grensene går, kan det opplysast om desse i matrikkelen.

Tredje ledd. Nye grenser skal setjast ut i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav h¹⁴, jf. plan- og bygningslova § 63¹⁵ og § 94 nr. 1 tredje ledd¹⁶. Andre punktum gir høve til å avvike frå løyvet dersom det under forretninga kjem opp forhold som gjer dette nødvendig eller formålstenleg. Løyvet vil kunne gi rettleiing om kor stort eit slikt avvik kan vere. Avviket kan ikkje gå ut over skrankane for grensejustering, jf. § 16. Avviket må leggjast fram for kommunen til godkjenning.

Forretninga skal vere varsla etter § 36, men førebuande arbeid kan starte samstundes med at varsel blir gitt. Ferdselsretten i *fjerde ledd* gjeld ikkje motorisert ferdsel, jf. § 41 fjerde ledd. Retten kan også gjelde ferdsel på tredjepart sin eigedom når dette f.eks. er nødvendig for å oppsøkje fastmerke o.l.

Landmålarpersonalet er legitimert for ferdselsrett i kraft av oppdragsavtala.

Femte ledd. Matrikkelføring knytt til jordskiftesak krev ikkje oppmålingsforretning etter denne lova. For klarlegging, beskriving og dokumentasjon av grenser og rettar i samband med jordskiftesak gjeld føresegner i jordskiftelova.¹⁷

§ 34 Merking og måling av grenser

I oppmålingsforretning for ny grunneigedom, ny festegrunn, nytt jordsameige og uteareal til eigarseksjon, skal alle grensene merkjast og målast i marka og oppgivast med koordinatar. Merking og måling er ikkje nødvendig for grenser som er tilfredsstillande merkte og koordinatbestemte i tidlegare forretning eller sak for jordskifteretten, eller når det er løyve til dette etter § 10 fjerde ledd. Koordinatane skal fastsetjast i eit geodetisk grunnlag som er godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.

Anleggseigedom skal kartfestast på tilsvarende måte. For punktfeste skal festepunktet vere merkt og målt.

¹⁴ Ny § 20-1 første ledd bokstav m

¹⁵ Ny § 26-1

¹⁶ Ny § 21-2 sjette ledd

¹⁷ Dette gjelder utførelsen av selve oppmålingsforretningen. Materielle bestemmelser følger av matrikkellova, jf. merknad til jordskifteloven § 87.

For matrikulering av umatrikulert grunneigedom, umatrikulert festegrunn og registrering av jordsameige, er det tilstrekkeleg at grensene blir viste på kart godkjent av kommunen for slik bruk.

Reglane om merking og måling gjeld tilsvarande for arealoverføring, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense.

Departementet kan gi forskrift om merking, måling og kartfesting av matrikkeleiningar, under dette om når grensemerking kan utelatast.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 40, 41 og 42.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(første ledd tredje punktum)	(tidligere ordlyd)
Koordinatane skal fastsetjast i eit geodetisk grunnlag <i>som er</i> godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.	Koordinatane skal fastsetjast i eit geodetisk grunnlag godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.
(femte ledd)	
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> merking, måling og kartfesting av matrikkeleiningar, under dette om når grensemerking kan utelatast.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om merking, måling og kartfesting av matrikkeleiningar, under dette om når grensemerking kan utelatast.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget er av språkleg art. Det blir lagt til grunn at føresegna også gir høve til å gi nærare reglar om førebels merking av grenser. Den delen av forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) som er knytt til organisasjonsspørsmålet, er teke ut.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Endringa er av språkleg art. I tillegg blir «sentral matrikkelstyresmakt» endra til «matrikkelstyresmakta».

Forskriftsheimelen i *femte ledd* er uendra sett bort frå ei språkleg forenkling. Departementet legg til grunn at heimelen også gir høve til å gi nærare reglar om førebels merking av grenser, som i tidlegare § 10 femte ledd, jf. Ot.prp. nr. 57 (2006–2007), merknad til §§ 6 og 10.

Endret ved lov 16. juni 2017 nr. 65

I kraft 1. januar 2018.

Første ledd andre punktum	(tidligere ordlyd)
Merking og måling er ikkje nødvendig for grenser som er tilfredsstillande merkte og koordinatbestemte i tidlegare forretning eller sak for jordskifteretten, <i>når uteareal til eigarseksjon er eintydig fastlagt med</i>	Merking og måling er ikkje nødvendig for grenser som er tilfredsstillande merkte og koordinatbestemte i tidlegare forretning eller sak for jordskifteretten, eller når det er løyve til dette etter § 10 fjerde ledd.

<i>koordinatar</i> , eller når det er løyve til dette etter § 10 fjerde ledd.	
Femte ledd	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om merking, måling og kartfesting av matrikkeleiningar, under dette om når <i>måling og grensemerking</i> kan utelatast.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om merking, måling og kartfesting av matrikkeleiningar, under dette om når grensemerking kan utelatast.

Fra Prop. 39 L (2016-2017)

Departementet foreslår at oppmålingsforretning for utendørs tilleggsdel kan skje i form av såkalt «kontorforretning», det vil si uten oppmøte, oppmåling og merking i terrenget, forutsatt at tilleggsdelen er entydig definert i kartmaterialet ved hjelp av koordinater. Etter gjeldende rett kan denne fremgangsmåten, basert på gitte kartkoordinater, bare benyttes når utearalets avgrensning er synlig i terrenget som entydig forlengelse av sameiets bygninger. Med den foreslåtte endringen vil fremgangsmåten kunne benyttes i alle tilfeller forutsatt at tegningsmaterialet blir utarbeidet med nødvendig kvalitet. Eventuell klarlegging av yttergrenser mot naboeiendom, må i utgangspunktet fortsatt skje med oppmøte, oppmåling og merking i terrenget.

Endret ved lov 3. september 2010 nr. 56

I kraft 3. september 2010.

§ 34 første ledd andre punktum	(tidligere ordlyd)
Merking og måling er ikkje nødvendig for grenser som er tilfredsstillande merkte og koordinatbestemte i tidlegare forretning eller sak for jordskifteretten, eller <i>når det er løyve til dette</i> etter § 10 fjerde ledd.	Merking og måling er ikkje nødvendig for grenser som er tilfredsstillande merkte og koordinatbestemte i tidlegare forretning eller sak for jordskifteretten, eller når kommunen har gitt løyve etter § 10 fjerde ledd.

Fra Prop. 121 L (2009-2010)

Endringen er en språklig retting.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 8 første, fjerde og femte ledd, og kapittel 10.1.6.)

Som hovudregel skal *alle* grensene for den nyoppretta matrikkeleininga merkjast og målast. Unntak gjeld når eksisterande grenselinjer eller grensepunkt er tilfredsstillande merkte og målte frå før. Det gjeld for grenselinjer eller grensepunkt som er merkte og målte etter denne lova. Det same gjeld grenselinjer eller grensepunkt som er merkte og koordinatbestemte etter tilsvarande krav som etter lova her, i sak for jordskifterettane eller forretningar etter tidlegare lovverk. Har slike merke komme bort, skal grensa merkjast på nytt. Kommunen kan etter § 10 fjerde ledd i særskilde høve gi løyve til å utelate merking og måling av eksisterande grenser. Reglar om merking, og om når merking kan utelatast, for eksempel ved yttergrenser mot sjø, må elles regulerast nærare i forskrift. Andre føresegner i lova om gjennomføring av

oppmålingsforretning, under dette om varsling av partar, protokoll etc., gjeld sjølv om grensene ikkje skal merkjast og målast.

Reglane om merking og måling gjeld tilsvarande for arealoverføring, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense. Reglane om merking og måling etter denne føresegna gjeld ikkje for avtale om eksisterande grense etter § 19.

Krava til merking og måling av grensene blir nærare regulerte i forskrift. Føresegna gjeld alle matrikkeleiningar, under dette punkt for punkt feste. For eigarseksjonar er føresegna berre relevant i høve til uteareal. Grensepunkt skal målast inn så nøyaktig som brukeleg er for å føre matrikkelkartet over det aktuelle området, og som elles går fram av standard for grensemåling og kartlegging. Det skal nyttast godkjende grensemerke. Landmålarføretaket må fjerne grensemerke som blir sette ned feil eller i samband med oppmålingsforretning som blir nekta matrikkelført.

§ 35 Rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning

Rekvisisjon av oppmålingsforretning skal setjast fram overfor den kommunen som skal matrikkelføre forretninga. Kommunen skal gjennomføre og matrikkelføre forretninga utan unødig opphald. Kommunen og rekvisenten kan avtale lengre frist etter reglar fastsett av departementet i forskrift.

Kommunen kan avvise rekvisisjon om klarlegging av eksisterande grense etter § 17 første ledd bokstav a, dersom det tidlegare er halde oppmålingsforretning, eller tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, over vedkommande grense.

Fylkesmannen kan fatte vedtak om fullføring og matrikkelføring av oppmålingsforretning som ikkje er fullført eller matrikkelført innan oppgitt frist, for kommunen si rekning.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning, under dette om tidsfristar og avvising av rekvisisjon, og om utføring av oppmålingsforretning og matrikkelføring etter vedtak av fylkesmannen.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 18, 23, 24, 25 og 26.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

(andre til femte ledd)	(tidligere andre til fjerde ledd)
<i>Kommunen skal peike ut ein landmålar for kvar oppmålingsforretning. Landmålararen må ha gyldig landmålarbrev. Landmålararen skal ta vare på interessene til alle partane, undersøke relevante dokument og elles sørge for at forretninga blir utført i samsvar med god landmålararskikk.</i>	
Kommunen kan avvise rekvisisjon om klarlegging av eksisterande grense etter § 17 første ledd bokstav a, dersom det tidlegare er halde oppmålingsforretning,	Kommunen kan avvise rekvisisjon om klarlegging av eksisterande grense etter § 17 første ledd bokstav a, dersom det tidlegare er halde oppmålingsforretning,

eller tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, over vedkommande grense.	eller tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, over vedkommande grense.
Fylkesmannen kan fatte vedtak om fullføring og matrikkelføring av oppmålingsforretning som ikkje er fullført eller matrikkelført innan oppgitt frist, for kommunen si rekning.	Fylkesmannen kan fatte vedtak om fullføring og matrikkelføring av oppmålingsforretning som ikkje er fullført eller matrikkelført innan oppgitt frist, for kommunen si rekning.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning, <i>til dømes</i> om tidsfristar og avvising av rekvisisjon, og om utføring av oppmålingsforretning og matrikkelføring etter vedtak av fylkesmannen.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning, under dette om tidsfristar og avvising av rekvisisjon, og om utføring av oppmålingsforretning og matrikkelføring etter vedtak av fylkesmannen.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut. Kravet om at den som utfører forretninga må vere autorisert landmålar, dvs. inneha landmålarbrev, er teke inn som nytt *andre ledd*. At landmålararen «utfører» forretninga, er ikkje til hinder for at ulike delar av forretninga kan utførast av andre hjelparar, men det må skje under fagleg leiing av ein autorisert landmålar med landmålarbrev. Til vanleg vil det vere god landmålararskikk at den utpeikte landmålararen med landmålarbrev utfører oppmålingsforretninga sjølv, men dette er ikkje eit absolutt krav. Det kan vere forretningar som er av ein slik art at dei heilt eller delvis kan utførast av ein annan landmålar. I tillegg må ein landmålar med godkjend eksamen få høve til å opparbeide nødvendig praksis for å bli tildelt landmålarbrev. Den utpeikte landmålararen har eit sjølvstendig ansvar for at kommunen på ein nøytral måte tek vare på interessene til alle partane saka vedkjem, og at forretninga blir utført i samsvar med god landmålararskikk. Kva som er meint med «god landmålararskikk», blir vidareført som etter gjeldande lov. Kommunen har det endelege ansvaret både for oppmålingsforretninga og matrikkelføringa. Det skal såleis ikkje setjast fram særskilt krav om matrikkelføring. Kommunen skal matrikkelføre oppmålingsforretninga straks forretninga er fullført, jf. § 35 første ledd.

Gjeldande andre til fjerde ledd blir nytt *tredje til femte ledd*. Endringa i *nytt femte ledd* er av språkleg art og i samsvar med tilsvarende endringar i dei andre føresegnene om forskrifter.

Endret ved lov 20. januar 2012 nr. 7

I kraft 18. september 2015.

§ 35 første ledd tredje punktum	(tidligere ordlyd)
Kommunen og rekvirenten kan avtale lengre frist <i>etter reglar fastsett av departementet i forskrift</i> .	Kommunen og rekvirenten kan avtale lengre frist, men ikkje lengre enn to år.

Fra Prop. 118 L (2010-2011)

Kommunen skal gjennomføre og matrikkelføre oppmålingsforretningene uten unødig opphold, jf. matrikkellova § 35 første ledd andre punktum. Departementet vil i forskrift gi regler om tidsfrister, jf. matrikkellova § 35 fjerde ledd. Det kan også være aktuelt å gi mer differensierte regler om utsatt oppmålingsforretning generelt, jf. matrikkellova § 6 andre ledd.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 35 Rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning	§ 35 Bestilling av oppmålingsforretning
<p><i>Rekvisisjon av oppmålingsforretning skal setjast fram overfor den kommunen som skal matrikkelføre forretninga. Kommunen skal gjennomføre og matrikkelføre forretninga utan unødig opphald. Kommunen og rekvirenten kan avtale lengre frist, men ikkje lengre enn to år.</i></p> <p>...</p>	<p>Avtale om oppmålingsforretning skal vere skriftleg, eller i likeverdig digitalt dokument, med innhald som blir fastsett av departementet i forskrift.</p> <p>(Jf. også tidligere § 10 femte ledd andre og tredje punktum: "Kommunen skal [...] setje frist for fullføring av oppmålingsforretninga. Dersom fristen ikkje blir halden, kan kommunen gjere vedtak om å fullføre forretninga for heimelshavar si rekning.")</p>

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Føresegna erstattar noverande § 35 om bestilling av oppmålingsforretning.

Første ledd. Rekvisisjon av oppmålingsforretning skal setjast fram overfor den kommunen som skal matrikkelføre forretninga. Kven som kan rekvirere forretninga, går fram av § 9, § 14, § 15, § 16 og § 17. Kommunen har plikt til å utføre alle oppdrag om oppmålingsforretning sett fram av nokon som har krav på å få oppmålingsforretninga matrikkelført i kommunen. Dette er ei vidareføring av gjeldande rett, jf. delingslova § 1-2. Departementet viser elles til Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) kapittel 10.1.4 andre og tredje avsnitt om kven som er partar i ei oppmålingsforretning.

Rekvisisjon av oppmålingsforretning inneber implisitt òg eit krav om matrikkelføring, jf. merknad til § 3. Krava i § 22 nytt første ledd kjem såleis òg til bruk i forhold til rekvisisjon av oppmålingsforretning. Det betyr at rekvisisjon som ikkje tilfredsstillar vilkåra etter denne lova, skal avvisast og returnerast til rekvirenten. Avvisinga skal vere skriftleg og grunnitt. Dersom rekvisisjonen har mindre manglar, kan kommunen likevel utføre forretninga. Kommunen skal i så fall setje ein frist for å rette mangelen. Kommunen skal gjennomføre og matrikkelføre forretninga utan unødig opphald, jf. [merknad til § 22](#). Det kan vere aktuelt å setje ein øvre frist i forskrift, f.eks. 12 veker, men fristen kan måtte gjerast avhengig av årstida. Kommunen og rekvirenten kan avtale lengre frist, men ikkje lengre enn to år. Forretninga kan godt haldast utan at det er gitt endeleg løyve etter plan- og bygningslova § 93 første ledd bokstav h¹⁸, men

¹⁸ Ny § 20-1 første ledd bokstav m

kommunen kan under ingen omstende matrikkelføre forretninga før løyvet er rettskraftig, jf. § 10 og § 15. Kommunen bør i tillegg vere forsiktig med å matrikkelføre forretninga før klagefristane er gått ut og eventuelle klager er avgjort. Fristen kommunen har for å gjennomføre og matrikkelføre forretninga, blir å rekne frå alle vilkåra er endeleg avklart.

Andre ledd gir kommunen høve til å avvise å ta opp sak som gjeld klarlegging av eksisterande grense på nytt dersom grensa allereie er kartlagt. Føresegna tilsvavar delingslova § 2-1 fjerde ledd. Dersom rekvirenten kan vise til at det er komme nye opplysningar i saka, bør kommunen vere varsam med å avvise eit krav om ny forretning. Partane vil i alle høve kunne bringe saka inn for retten.

Tredje ledd om rolla til fylkesmannen tilsvavar i prinsippet føresegnene i delingslova § 2-6 andre ledd. Nærare reglar om slikt vedtak og gjennomføring av slik forretning kan gis i forskrift.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 37.)

Bestilling av oppmålingsforretning dannar grunnlaget for ein bindande avtale om utføring av oppmålingsforretning. Ved bestilling skal det derfor nyttast standardisert avtaledokument. Avtaledokumentet må mellom anna innehalde føresegner om kor lenge oppdraget varer og vilkår for å seie opp oppdraget, føretaket sine fullmakter til å opptre på vegner av oppdragsgivar, vederlag, klageordningar og teieplikt.

Føresegna gjeld tilsvavarande når kommunar utfører oppmålingsforretninga med eineansvar etter § 38 femte ledd.

§ 36 (Oppheva med lov 29. juni 2007 nr. 94)

Opphevelsen i kraft 29. juni 2007.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut. Kravet om at ein eigedomslandmålar med autorisasjon står fagleg ansvarleg for oppmålingsforretninga, er ført vidare i § 35 nytt andre ledd.

Tidligere ordlyd

<p>§ 36 Utføringa av oppdraget, varsling, o.a.</p>
<p>Landmålarføretaket skal ta vare på alle partar sine interesser og utføre oppdraget i samsvar med god landmålarshikk.</p>
<p>Landmålarføretaket skal melde tid og stad for oppmålingsforretning på etterviseleg måte med minst ei veker varsel. Partane kan godta kortare varsel eller annan varslingsmåte. Innkallinga skal opplyse om kva forretninga går ut på, den vidare saksgangen og om høve til klage.</p>
<p>Om landmålarføretaket eller nokon av dei tilsette i føretaket eller nokon som står nokon av desse nær, har eller får økonomisk eller personleg interesse i det oppmålingsoppdraget gjeld, skal partane straks få opplysning om dette.</p>
<p>Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling og om proklama.</p>

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande første ledd om utføring av oppmålingsforretning er flytta til § 33 første ledd. Departementet foreslår å flytte føresegnene i noverande andre ledd om varsling av oppmålingsforretning til forskrift, jf. merknadane til § 33 sjette ledd.

Føresegnene i noverande tredje ledd om habilitet blir oppheva. Oppmålingsforretninga blir no dekt av dei generelle reglane om habilitet i forvaltningslova.

Forskriftsheimelen i noverande fjerde ledd er flytta til § 33 sjette ledd.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 38 og kapittel [10.1.4](#), 10.1.8 og 11.3.)

Første ledd. Landmålarføretaket skal på ein nøytral måte ta vare på interessene til alle partar saka vedkjem, sjølv om føretaket er engasjert og betalt av éin part. Føretaket må vurdere kven saka vedkjem som partar, mellom anna med utgangspunkt i forvaltningslova § 2 bokstav e. Eigar og festar av eigedom med grenser som vedkjem forretninga vil alltid vere part. Det må vurderast om også andre som har rettar, f.eks. vegrett, kjem bort i saka på ein slik måte at dei må sjåast på som part. Den som eventuelt har kjøpekontrakt på arealet vil normalt ikkje vere part, heller ikkje panthavarar. Ei anna sak er at pant kan vere til hinder for at f.eks. arealoverføring kan gjennomførast utan å innhente pantefråfall eller samtykke frå panthavarar.

Andre ledd opnar for ulike former for varsling. Alle partar har krav på å bli varsla. Dersom grensene er heilt klare, merkte, nøyaktig kartfeste (koordinatbestemde) og ikkje skal endrast gjennom forretninga, kan det bli orientert om dette i innkallinga, slik at desse partane ikkje treng å møte til forretninga i marka.

Innkallinga må opplyse om korleis og til kven eventuell klage skal setjast fram, under dette om klagefristen.

Tredje ledd. Dersom ansvarleg landmålar, eller dei vedkommande er leiar for, eller nokon som står nokon av desse nær, har eller får økonomisk eller personleg interesse i det oppmålingsoppdraget gjeld, skal partane straks få opplysning om dette. Opplysningsplikta gjeld også dersom slike forhold er til stades for andre tilsette i føretaket eller føretaket sjølv.

Fjerde ledd. Departementet vil i forskrift gi reglar om korleis landmålar skal stille seg der saker stansar opp fordi det viser seg nyttelaust å få klarlagt kven som er part eller kvar varsel skal sendast. Ofte er kunngjering av proklama då einaste veg å gå.

§ 37 (Oppheva med lov 29 juni 2007 nr. 94)

Opphevelsen i kraft 29. juni 2007.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut .

Tidligere ordlyd

§ 37 Journalføring og arkivering

Landmålarføretaket pliktar å føre journal over bestilte og gjennomførte oppdrag. Journalen og andre dokument som gjeld oppdraget skal oppbevarast i minst ti år etter at oppdraget er avslutta. Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om journalføring og arkivering.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande føresegner om journalføring og arkivering fell bort. Slike forhold blir no dekte av generelle reglar om offentlege arkiv, jf. lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 39.)

Departementet legg til grunn at det blir utforma standard formular eller standard edb-basert opplegg for journalføring, og at det blir gitt forskrifter om kva for dokument som skal oppbevarast. For matrikkelen og kommunen sine arkiv gjeld dessutan føresegnene om offentlege arkiv, jf. lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv.

§ 38 (Oppheva med lov 29 juni 2007 nr. 94)

Opphevelsen i kraft 29. juni 2007.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

§ 38 Tildeling av landmålarbrev o.a.

Departementet kan etter søknad tildele landmålarbrev til personar som

- a) er myndige og eigna til å drive eigedomsoppmåling
- b) har godkjend utdanning
- c) har minst to års relevant erfaring etter ferdig utdanning, og
- d) har bestått ei godkjent autorisasjonsprøve.

Landmålarbrev kan trekkjast tilbake mellombels eller varig ved brot på føresegner eller løyve gitt i eller i medhald av denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova, ved gjentekne åtvaringar, eller dersom landmålararen ikkje lenger fyller vilkåra for å ha landmålarbrev. Ein landmålar som ikkje lenger tilfredsstiller krava til å ha landmålarbrev, skal sende melding om dette til den som tildelar matrikkelbrev innan 14 dagar.

Departementet kan gi forskrift om vilkår for landmålarbrev, tildeling og tilbaketrekking av slikt brev, krav til etterutdanning og gebyr.

Departementet kan gi forskrift om at eigedomslandmåling kan drivast mellombels av personar som er lovleg etablerte i ein annan EØS-stat med sikte på å drive slik verksemd der, og om praktiseringa av slik verksemd, medrekna unntak frå reglane i lova her.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er dels knytt til organisasjonsspørsmålet, dels til spørsmålet om autorisasjon. Dei delane som er knytt til organisasjonsspørsmålet er teke ut. Reglane om tildeling av landmålarbrev er ført vidare.

For å få autorisasjon (landmålarbrev) må landmålararen ha godkjend utdanning og praksis, og ha greidd ei autorisasjonsprøve. Det vil også vere krav til etterutdanning for å halde autorisasjonen ved lag. Krava skal sikre at den landmålararen kan stå ansvarleg for alle typar oppmålingsforretningar. Nærare krav for å få landmålarbrev blir fastsette i forskrift.

Det same gjeld krav til autorisasjonsprøve, gebyr for å få landmålarbrev, prøve og andre vilkår for å få eller ha landmålarbrev. Det vil også bli gitt nærare føresegner om register over innehavarar av landmålarbrev, personar som har søkt landmålarbrev, eller som har fått slikt brev trekt tilbake.

Føresegna er formulert slik at det er departementet som tildelar landmålarbrev. Departementet vil delegere denne oppgåva til eit eigna statsorgan, mest høveleg Statens kartverk, men også Direktoratet for byggkvalitet kan vere aktuelt.

Det gjeld eigne reglar om fagleg kompetanse og anna for saker som blir utførte av jordskifteretten.

Fjerde ledd opnar for å gi føresegner om mellombels tenesteyting for borgarar i ein medlemsstat innan EØS som ønskjer å utøve eit lovregulert yrke i ein annan medlemsstat, jf. yrkeskvalifikasjonsloven.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Føresegna gjeld krav til føretak, inkludert enkeltpersonføretak, eller offentlege einingar som skal operere som landmålarføretak, og krav til den ansvarlege landmålararen. ...

Det gjeld eigne reglar om fagleg kompetanse og anna for saker som blir utførte av jordskifteretten.

Sjette ledd opnar for å gi føresegner om mellombels tenesteyting, og er teke inn som del av gjennomføringa av direktiv 2005/36/EF (yrkeskvalifikasjonsdirektivet), jf. omtale i punkt 11 ovanfor. Direktivet gjeld borgarar i ein medlemsstat som ønskjer å utøve eit lovregulert yrke i ein annan medlemsstat (vertsstat). Føresegna svarar til eigedomsmeklingslova § 2-1 fjerde ledd. Direktiv 2005/36/EF er endra med direktiv 2013/55/ EU, men endringa er i skrivande stund ikkje teken inn i EØS-avtalen. Gjennomføringa av slike endringar vil bli følgde opp i forskrift.

Tidligere ordlyd

(Oppheva med lov 29. juni 2007 nr. 94)

Opphevelsen i kraft 29. juni 2007.

§ 38 Godkjenning som landmålarføretak og vedtak om kommunal einerett

Verksemd som tek på seg oppgåver som landmålarføretak etter denne lova, skal vere godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.

Landmålarføretaket må ha ansvarleg landmålar på kvar faste kontorstad.

Landmålarføretaket må ha forsikring eller stille anna sikker trygding som

dekkjer det ansvaret landmålarføretaket kan pådra seg i samband med utføringa av oppmålingsforretningar.

Godkjenning kan trekkjast tilbake ved brot på føresegner eller løyve gitt i eller i medhald av denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova, ved gjentekne åtvaringar eller dersom landmålarføretaket ikkje lenger har dei nødvendige kvalifikasjonane. Tilbaketrekking kan skje for eit bestemt tidsrom. Landmålarføretak som ikkje lenger har nødvendige kvalifikasjonar eller på andre måtar ikkje tilfredsstillar krava til godkjenning, skal sende melding om dette til sentral matrikkelstyresmakt innan 14 dagar.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om krav for godkjenning, under dette krav til ansvarleg landmålar, omfang og organisering av drifta, og om gebyr for godkjenning som ikkje kan gå ut over sjølvkost.

Kommunestyret sjølv kan i lokal forskrift bestemme at berre kommunen kan ta på seg oppgåver som landmålarføretak etter lova. Før forskrifta kan tre i kraft eller opphevast, skal fylkesmannen og sentral matrikkelstyresmakt vere orientert. Kommunen har då plikt til å utføre alle oppdrag om oppmålingsforretning sett fram av nokon som har krav på å få oppmålingsforretninga matrikkelført i kommunen. Slik oppmålingsforretning skal utførast etter reglane for landmålarføretak etter lova her med unnatak av § 22 sjuande ledd. Gebyr for slik oppmålingsforretning blir betalt etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Det skal betalast avgift på slik oppmålingsforretning etter meirverdiavgiftslova. Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om slike oppmålingsforretningar, under dette om tidsfristar og gebyr.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande føresegner om godkjenning av landmålarføretak, og om kommunal einerett etter særskilt vedtak, fell bort.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 9.2.3 og 11. *Første til fjerde ledd* jf. lovutkastet § 3 femte ledd og § 4 første ledd, §§ 31 til 36, og § 43 tredje ledd. Femte ledd jf. mindretalet sitt forslag til § 4 andre ledd.)

Første til fjerde ledd gjeld godkjenning av landmålarføretak. Verksemd som tek på seg å utføre oppmålingsforretningar, må på førehand vere godkjent av sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk). Etter definisjonen i § 3 bokstav i kan dette vere privat føretak eller kommunal eller statleg eining. Godkjenning gjeld for heile det geografiske verkeområdet for lova og for alle typar oppmålingsforretningar. I motsetnad til godkjenningsordninga etter plan- og bygningslova, er det ikkje nødvendig med særskilt godkjenning i kvar enkelt sak. Landmålarføretak som skal utføre arbeid som krev godkjenning for ansvarsrett etter plan- og bygningslova, f.eks. plassering av bygning, må søkje om slik godkjenning etter reglane i plan- og bygningslova.

Landmålarføretaket må ha fast forretningsstad, og ikkje vere insolvent.

Landmålarføretaket må ha organisert stilling som ansvarleg landmålar (fagleg leiar).

Berre ansvarleg landmålar kan underskrive krav om matrikkelføring, jf. § 8.

Krava for å få godkjenning blir fastsette i forskrift. Krava skal sikre at landmålarføretaket har evne til å tilfredsstillе dei krava lova stiller til å gjennomføre alle typar oppmålingsforretningar og fremje krav om matrikkelføring på vegner av oppdragsgivar. Krava kan m.a. gjelde registrering, organisering, rutinar for kvalitetssikring, kompetanse, økonomisk tryggleik, arkivering o.a. Krava til kompetanse skal vere baserte på utdanning og praksis.

Det gjeld egne reglar om kompetanse o.a. for saker som blir utførte av jordskifteretten.

Femte ledd gjeld vedtak om kommunal einerett. (Jf. forslaget frå mindretalet § 4 andre ledd, og kapittel 9.2.3.) Kommunen kan vedta at også oppmålingsforretninga skal vere ei offentlig oppgåve i vedkommande kommune. Slikt vedtak må gjerast av kommunestyret sjølv i form av lokal forskrift. Ordninga medfører at berre kommunen kan utføre oppmålingsforretningar i vedkommande kommune. Kommunen får samtidig plikt til å utføre alle oppmålingsforretningar som det er behov for i kommunen. Kommunen treng då ikkje godkjenning etter første til fjerde ledd. Det er ein føresetnad at kommunen er i stand til å gi eit like godt eller betre tilbod til alle som har behov for oppmålingsforretningar i kommunen, som etter den ordinære ordninga med fritt landmålarval og krav om godkjenning etter første til fjerde ledd.

Oppmålingsforretningar etter dette leddet er tenesteproduksjon utan utøving av avgjerdsrett, og kjem i same stilling som andre oppmålingsforretningar, med same krav til dokumentasjon og utføring. Ordninga inneber likevel at kommunen vil stå for oppmåling og matrikkelføring i same sak, og dette inneber eit unnatak frå § 22 sjuande ledd. Kommunen kan organisere tenesta med egne tilsette, eller få tenesta utført av andre på sine vegne, under dette som interkommunalt samarbeid.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar, under dette om tidsfristar og gebyr. Departementet kan fastsetje reglar om reduserte gebyr når kommunen ikkje held tidsfristar. Det er ein føresetnad at gebyrinntektene til kommunen ikkje går ut over kostnadene med å oppretthalde tenesta. Gebyrregulativet må spegle kostnadene med ulike typar forretningar. Det kan vere aktuelt å setje krav om at kommunen bruker godkjent landmålarføretak i den grada kommunen ikkje utfører arbeidet med egne tilsette. Det vil vere aktuelt å setje krav til overgangsordningar for kommunar som vedtek eller opphevar ordninga etter dette leddet.

Kapittel 8 Om geodetisk grunnlag, oppmålingsarbeid o.a.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(ny ordlyd)	(tidligere ordlyd)
Kapittel 8 Om geodetisk grunnlag, oppmålingsarbeid o.a.	Kapittel 8 Om geodetisk grunnlag

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art og er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Kapittel 8 tek ikkje berre opp føresegner om geodetisk grunnlag, men også føresegner om oppmålingsarbeid meir generelt, krav om fjerning av merke og signal og anna.

§ 39 Geodetisk grunnlag

Staten sitt geodetiske fagorgan skal bestemme og gjere tilgjengeleg eit geodetisk grunnlag for heile landet, slik at kart- og oppmålingsarbeid og annan bruk av geodetisk relaterte koordinatar kan skje innan ei felles, eintydig referanseramme.

Kommunen skal bestemme ytterlegare geodetiske data når kommunale oppgåver etter lova her eller plan- og bygningsloven krev det og gjere dei tilgjengelege for brukarane av slike data.

Departementet kan gi forskrift om distribusjon av geodetiske data, og om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag for kart- og oppmålingsarbeid.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 63.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Andre og tredje ledd	(tidligere ordlyd)
Kommunen skal bestemme ytterlegare geodetiske data når <i>kommunale</i> oppgåver etter lova her <i>eller plan- og bygningsloven</i> krev det og gjere dei tilgjengelege for brukarane av slike data.	Kommunen skal bestemme ytterlegare geodetiske data når oppgåver etter lova her krev det, og gjere dei tilgjengelege for brukarane av slike data.
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> distribusjon av geodetiske data, og om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag for kart- og oppmålingsarbeid.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om distribusjon av geodetiske data, og om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag for kart- og oppmålingsarbeid.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[*Andre ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) om at kommunen skal kunne supplere nasjonale data med egne data i samband med arbeidet med det offentlege kartgrunnlaget, jf. plan- og bygningslova § 2-1, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er teke med her.

[*Tredje ledd*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Andre ledd. Kommunen vil framleis kunne ha behov for å supplere nasjonale data med egne data i arbeidet med adresser og bygningsopplysningar. Det er praktisk å sjå dette arbeidet i samband med arbeidet med det offentlege kartgrunnlaget, jf. plan- og bygningslova § 2-1.

[Tredje ledd] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 39 <i>Geodetisk grunnlag</i>	§ 39 Nasjonalt geodetisk grunnlag
Staten sitt geodetiske fagorgan skal bestemme og gjere tilgjengeleg eit geodetisk grunnlag for heile landet, slik at kart- og oppmålingsarbeid og annan bruk av geodetisk relaterte koordinatar kan skje innan ei felles, eintydig referanseramme.	Staten sitt geodetiske fagorgan skal bestemme og gjere tilgjengeleg eit geodetisk grunnlag for heile landet, slik at kart- og oppmålingsarbeid og annan bruk av geodetisk relaterte koordinatar kan skje innan ei felles, eintydig referanseramme.
<i>Kommunen skal bestemme ytterlegare geodetiske data når oppgåver etter lova her krev det, og gjere dei tilgjengelege for brukarane av slike data.</i>	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om distribusjon av geodetiske data, og om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag for kart- og oppmålingsarbeid.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om distribusjon av geodetiske data, og om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag for kart- og oppmålingsarbeid.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande § 40 pålegg kommunen å føre eit register over alle fastmerka i kommunen. Når kommunen får det fulle ansvaret for oppmålingsforretningane, vil det vere mindre behov for å regulere etablering og drift av kommunale fastmerkeregister i form av lov. I tillegg fører den tekniske utviklinga til at kommunane i større grad kan nytte data frå det nasjonale grunnlaget direkte i eiga verksemd, under dette overvakingsdata om globale og regionale endringar i jordkloten. Fastmerkeregister vil i hovudsak vere eit internt hjelpemiddel for kommunen. Departementet foreslår derfor å oppheve § 40, og i staden ta inn eit nytt andre ledd i § 39 som på eit meir generelt grunnlag slår fast plikta kommunen har for geodetiske data i den grad nasjonale data ikkje dekkjer behovet til kommunen. Kommunen må under dette vedlikehalde eksisterande kommunale grunnlag, og utarbeide transformasjonsformlar der dette er nødvendig. Overskrifta til § 39 er endra tilsvarande.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

Jf. oppmålingslovutkastet § 8 første ledd og kapittel 12.3.2.)

Første ledd. Statens kartverk er staten sitt geodetiske fagorgan. Det nasjonale geodetiske grunnlaget bind landet saman, dokumenterer og sikrar våre territoriale grenser og medverkar til det internasjonale geodetiske samarbeidet.

Statens kartverk fører register over det nasjonale grunnlaget. Data om det nasjonale grunnlaget skal òg vere tilgjengelege via kommunen sitt fastmerkeregister, jf. § 40.

Andre ledd. Krav om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag er i utgangspunktet meint å rette seg mot lovregulerte oppmålingsarbeid og oppmålingsarbeid på vegner av offentlege organ, men kan òg vere aktuelt i andre samanhengar når samfunnsomsyn taler for dette.

§ 40 (Oppheva med lov 29 juni 2007 nr. 94)

Opphevelsen i kraft 29. juni 2007.

Tidligere ordlyd

<p>§ 40 Fastmerkeregister</p> <p>Kommunen skal syte for eit register over alle fastmerke bestemt i nasjonalt geodetisk grunnlag som finst i kommunen. Nyttar kommunen eige geodetisk grunnlag, skal registeret også innehalde desse fastmerka, og opplysningar om korleis desse kan rek-nast om til nasjonalt geodetisk grunnlag. Data frå registeret skal vere tilgjengeleg for statens geodetiske fagorgan for etablering, vedlikehald og kontroll av nasjonalt geodetisk grunnlag. Kongen kan påleggje kommunar å samarbeide om felles fastmerkeregister.</p> <p>Brukarar av fastmerke har krav på informasjon om registrerte fastmerke. Brukarane skal melde tilbake til registeroperatør i kommunen om forhold knytte til fastmerke som vedkjem andre brukarar.</p> <p>Opplysningar frå fastmerkeregister til bruk i arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova skal givast utan vederlag. Kommunen kan dekkje høvelege kostnader med fastmerkeregisteret gjennom gebyr for matrikkelføring og tilsvarende gebyr etter plan- og bygningslova og eigarseksjonslova. Den som set ned eit nytt fastmerke som ledd i arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova, skal gi melding til kommunen slik at kommunen kan registrere merket i fastmerkeregisteret.</p> <p>Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om føring og bruk av fastmerkeregister, under dette om rapportering til registra og lagring av opplysningar om tidlegare fastmerke. Departementet kan i forskrift bestemme at reglane i tredje ledd også skal gjelde tilsvarende for anna arbeid i offentleg regi eller arbeid etter andre lover.</p>
--

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 8 andre og tredje ledd, og kapittel 12.3.3.)

Første ledd. Tradisjonell teknologi har kravd at det blei etablert fastmerke i nærleiken av der oppmålings- eller utstikkingsarbeida skulle gjerast. Særleg i tettbygde strøk har det vore behov for mange fastmerke. Dei fleste kommunane har derfor hatt behov for å fortette det nasjonale grunnlaget med detaljpunkt. Enkelte kommunar har bygd opp sjølvstendige kommunale detaljnett. Det finst i dag omlag 1 million kommunale fastmerke. Ved overgang til satellittbaserte oppmålingsmetodar vil brukarane klare seg med langt færre detaljpunkt. Sjølv om det ikkje vil vere like stor bruk for gamle punkt, vil det i mange år framleis vere nødvendig å ta vare på informasjon om desse for å kunne samanlikne gamle og nye oppmålingsarbeid.

Kommunen vel sjølv korleis den vil organisere føringa av fastmerkeregisteret. Kommunen kan setje bort oppgåva til ekstern registeroperatør. Etter avtale kan dette vere Statens kartverk. Fleire kommunar kan inngå avtale om føring av felles fastmerkeregister. Kommunen vil i alle tilfelle vere formelt ansvarleg for fastmerkeregisteret i kommunen. Klage som gjeld utlevering av opplysningar frå registeret skal rettast til den kommunen der fastmerket ligg.

Andre ledd. Alle brukarar har krav på informasjon frå kommunen om fastmerke, m.a. koordinatar, opplysningar om kvalitet og om korleis brukaren skal finne fram til og bruke fastmerket.

Tredje ledd gjeld arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova og eigarseksjonslova, og eventuelle andre arbeid fastsette i forskrift, jf. siste ledd siste punktum. I desse tilfella skal opplysningar om fastmerka givast utan krav om vederlag. I staden skal brukarane melde tilbake opplysningar om nye punkt som kan nyttast som fastmerke. Kommunen kan dekkje høvelege kostnader gjennom gebyra for matrikkelføring etter denne lova og tilsvarende gebyr etter eigarseksjonslova og plan- og bygningslova, f.eks. gebyra for byggjesak. Arbeid etter denne lova omfattar m.a. oppmålingsforretningar og etablering, vedlikehald og kontroll av nasjonalt geodetisk grunnlag.

Departementet vil i forskrift gjere tredje ledd gjeldande m.a. også for arbeid etter jordskiftelova.

§ 41 Rett til å utføre oppmålingsarbeid på offentlig og privat grunn

Oppmålingsarbeid i samband med arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova kan med dei avgrensingar som følgjer av lov, utførast på offentlig og privat grunn. Så langt formålet gjer det mogleg, skal arbeidet skje utan at det medfører ulempe for grunneigaren eller andre interesser. Tilsvarende gjeld for andre måleoppgåver som blir utførde på oppdrag av stat, statsføretak eller kommune, eller under rettleiing av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan.

Ved oppmålingsarbeid etter første ledd kan det etablerast fastmerke og signal og setjast opp oppmålingstekniske instrument. Det kan ryddast siktelinjer for målingane der dette er nødvendig utanom i hage eller park. I utmark kan materialar til fastmerke og signal takast på staden.

Eigar eller brukar av eigedommen kan nekte etablering av fastmerke eller signal etter andre ledd på bygning, gardsplass, park eller i hage, dersom dette kan verke skjemmande eller bli til større ulempe.

Ferdsel i samband med etablering, kontroll og vedlikehald av det nasjonale geodetiske grunnlaget, og i samband med oppmåling av administrative grenser, kan skje ved bruk av motorkøyretøy, båt og luftfartøy også i område der slik ferdsel er avgrensa i medhald av lov eller i kraft av privat eigedomsrett, når dette er strengt nødvendig og ikkje er til større skade for flora eller fauna.

Dersom arbeidet valdar skade eller ulempe ut over det som er rimeleg å finne seg i, kan den som har lidd skade krevje erstatning.

Departementet kan gi forskrift om oppmålingsarbeid, under dette kva for andre lover retten til å utføre oppmålingsarbeid skal gjelde tilsvarende for og kven som har rett til å utføre oppmålingsarbeidet.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften § 64.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Sjette ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om</i> oppmålingsarbeid, under dette kva for andre lover retten til å utføre oppmålingsarbeid skal gjelde tilsvarende for og kven som har rett til å utføre oppmålingsarbeidet.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om oppmålingsarbeid, under dette kva for andre lover retten til å utføre oppmålingsarbeid skal gjelde tilsvarende for og kven som har rett til å utføre oppmålingsarbeidet.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 16. desember 2016 nr. 101

I kraft 1. januar 2017

§ 41 første ledd tredje punktum	(tidligere ordlyd)
Tilsvarende gjeld for andre måleoppgåver som blir utførde på oppdrag av stat, <i>statsføretak</i> eller kommune, eller under rettleiing av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan.	Tilsvarende gjeld for andre måleoppgåver som blir utførde på oppdrag av stat eller kommune, eller under rettleiing av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan.
§ 41 sjette ledd	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om oppmålingsarbeid, under dette kva for andre lover retten til å utføre oppmålingsarbeid skal gjelde tilsvarende for og kven som har rett til å utføre oppmålingsarbeidet.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om oppmålingsarbeid, under dette kva for andre lover retten til å utføre oppmålingsarbeid skal gjelde tilsvarende for.

Fra Prop. 143 L (2015-2016) kap. 5.4

Samferdselsdepartementet er òg samd med Jernbaneverket i at infrastrukturføretaket bør ha heimel til å gjere førehandsundersøkingar. Departementet gjer difor framlegg om å endre matrikkellova § 41 fyrste ledd tredje punktum til også å omfatte statsføretak. Det er av praktisk betydning at infrastrukturføretaket vert gitt heimel til å setje i verk førehandsundersøkingar utan å måtte søkje om samtykke frå grunneigar eller løyve frå

politimyndigheita etter oreigningslova § 4 eller kommunen etter plan- og bygningslova § 33-2. Departementet meiner det bør vere høve til å regulere nærare i forskrift kven som kan setje i verk måleoppgåver og liknande på offentleg og privat grunn, og foreslår difor å endre forskriftsheimelen i matrikkellova § 41 sjette ledd.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 41 første ledd	(tidligere ordlyd)
Oppmålingsarbeid i samband med arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova kan med dei avgrensingar som følgjer av lov, utførast på offentleg og privat grunn. Så langt formålet gjer det mogleg, skal arbeidet skje utan at det medfører ulempe for grunneigaren eller andre interesser. Tilsvarande gjeld for andre måleoppgåver som blir utførde på oppdrag av stat <i>eller kommune</i> , eller under rettleiing av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan.	Oppmålingsarbeid i samband med arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova kan med dei avgrensingar som følgjer av lov, utførast på offentleg og privat grunn. Så langt formålet gjer det mogleg, skal arbeidet skje utan at det medfører ulempe for grunneigaren eller andre interesser. Tilsvarande gjeld for andre måleoppgåver som blir utførde på oppdrag av stat, kommune eller landmålarføretak, eller under rettleiing av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande *første ledd* tredje punktum reknar opp landmålarføretak blant dei som har rett til å utføre oppmålingsarbeid på offentleg og privat grunn. Då landmålarføretak etter proposisjonen ikkje lengre blir noko omgrep etter lova, går denne tilvisinga ut.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

Jf. oppmålingslovutkastet § 4, § 5 og § 6, signallova § 1, § 2, § 5 og § 9 første ledd, og kapittel 12.3.4.)

Første ledd. Med oppmålingsarbeid er meint geodetiske, landmålingstekniske, fotogrammetriske eller hydrografiske arbeid, under dette grunnlagsmålingar. Slike arbeid vil normalt setje få eller ingen spor etter seg. Rett til å utføre oppmålingsarbeid omfattar også høve til fri ferdsel, men ikkje i tydinga gratis ferdsel der det normalt må betalast bompengar, o.l. Tilgangen til grunnen kan vere underlagt restriksjonar, f.eks. av omsyn til tryggleik.

Andre og tredje ledd. Etablering av oppmålingsmerke og signal er avgjerande for å kunne utføre oppmålingsarbeid. Eigar eller brukar av eigedommen kan nekte etablering av fastmerke eller signal på bygning, gardsplass, park eller i hage, men berre dersom dette kan verke skjemma eller bli til større ulempe. Høvet til å setje opp signal og konstruksjonar, eller rydde siktelinjer, kan vere avgrensa etter plan- og bygningslova, naturvernlova eller kulturminnelova. Materialar som blir tekne i bruk kan krevjast erstatta, jf. § 45. Vassdragsstyresmaktene har i tillegg eigen heimel i vassressurslova for andre undersøkingar i vassdrag enn reint oppmålingstekniske arbeid, jf. vassressurslova § 56 og § 57.

Fjerde ledd er avgrensa til arbeid i samband med etablering, kontroll og vedlikehald av det nasjonale geodetiske grunnlaget. Det er i samband med slike arbeid ofte nødvendig å ha med avansert utstyr som krev motorisert ferdsel, eller værforholda gjer det nødvendig å komme raskt til ein stad. I ei rekkje tilfelle krev rasjonell oppmåling bruk av helikopter. Slik ferdsel må avgrensast til det som er strengt nødvendig, og i størst mogleg grad ta omsyn til dei forholda som har medført forbodet.

Femte ledd gjeld alle typar oppmålingsarbeid etter denne føresegna.

Erstatningsansvaret omfattar òg skade og ulempe som skuldast plassering av fastmerke, signal eller oppmålingstekniske instrument, og som hindrar formålstenleg utnytting av eigedommen.

Departementet vil i forskrift gjere retten til oppmålingsarbeid gjeldande også m.a. for arbeid etter jordskiftelova.

§ 42 Fjerning av merke og signal

Merke og signal kan krevjast fjerna dersom bruken av eigedommen eller eigedommane dei står på gjer dette nødvendig. Fjerning skal utførast av eigarane av merket eller signalet. Fjerning av grensemerke kan berre skje etter avtale med kommunen.

Merke og signal kan i alle tilfelle fjernast av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan dersom dei er utforma og plasserte slik at det kan føre til forveksling med nærliggjande fastmerke og tilhøyrande signal. Utgåtte eller ugyldige grensemerke, eller merke som kan forvekslast med gyldige grensemerke, kan i alle tilfelle fjernast av kommunen eller jordskifteretten.

Fastmerke og signal som inngår i det overordna nasjonale grunnlaget, kan ikkje krevjast fjerna etter første ledd eller fjernast av kommunen etter andre ledd første punktum. Det same gjeld basispunkt og monumentale fastmerke.

Dersom det er gitt erstatning etter § 41, kan erstatningssummen krevjast heilt eller delvis tilbakebetalt ved fjerning etter første ledd, dersom summen overstig det tapet som er lidd.

Departementet kan gi forskrift om framgangsmåten ved fjerning av merke og signal.

I kraft 1. januar 2010.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

§ 42 Fjerning av merke og signal	§ 42 Fjerning av fastmerke og signal
<i>Merke</i> og signal kan krevjast fjerna dersom bruken av eigedommen <i>eller eigedommane</i> dei står på gjer dette nødvendig. Fjerning skal utførast av <i>eigarane av merket</i> eller signalet. <i>Fjerning av grensemerke kan berre skje etter avtale med kommunen.</i>	Fastmerke og signal kan krevjast fjerna dersom bruken av eigedommen dei står på gjer dette nødvendig. Fjerning skal utførast av eigaren av fastmerket eller signalet.

Merke og signal kan <i>i alle tilfelle</i> fjernast av kommunen <i>eller staten sitt geodetiske fagorgan</i> dersom dei er utforma og plasserte slik at det kan føre til forveksling med nærliggjande fastmerke og tilhøyrande signal. <i>Utgåtte eller ugyldige grensemerke, eller merke som kan forvekslast med gyldige grensemerke, kan i alle tilfelle fjernast av kommunen eller jordskifteretten.</i>	Merke og signal kan fjernast av kommunen dersom dei er utforma og plasserte slik at det kan medføre forveksling med nærliggjande fastmerke og tilhøyrande signal.
Fastmerke og signal som inngår i <i>det</i> overordna nasjonale grunnlaget, kan ikkje krevjast fjerna etter første ledd <i>eller fjernast</i> av kommunen etter andre ledd <i>første punktum</i> . Det same gjeld basispunkt og monumentale fastmerke.	Fastmerke og signal som inngår i overordna nasjonalt grunnlag, kan ikkje krevjast fjerna etter første ledd, og kan ikkje fjernast av kommunen etter andre ledd. Det same gjeld basispunkt og monumentale fastmerke.
Dersom det er gitt erstatning etter § 41, kan erstatningssummen krevjast heilt eller delvis tilbakebetalt ved fjerning etter første ledd, dersom summen overstig det <i>tapet</i> som er lidd.	Dersom det er gitt erstatning etter § 41, kan erstatningssummen krevjast heilt eller delvis tilbakebetalt ved fjerning etter første ledd, dersom summen overstig det tap som er lidd.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om framgangsmåten ved fjerning av <i>merke</i> og signal.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om framgangsmåten ved fjerning av fastmerke og signal.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) opnar for ein betre regulering av situasjonar der det er behov for å fjerne utgåtte grensemerke. Dette er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er vidareført her. Ordlyden er tilpassa gjeldande ordning der kommunen har ansvaret for å føre eigedomsopplysningar i matrikkelen.

Overskrifta og første ledd. Den gjeldande føresegna er hovudsakleg knytt til fjerning av fastmerke og signal. Føresegna blir utvida til også å gjelde fjerning av grensemerke. Grensemerke vil til vanleg vere felles for minst to eigedommar og vil vere eigde av alle eigarane. Slike merke kan ikkje fjernast utan samtykke frå alle eigarane. Fjerning av grensemerke, inkludert utgåtte grensemerke eller merke som kan forvekslast med gyldig grensemerke, blir fjerna, skal avtalast med kommunen som skal dokumentere saka.

Andre ledd. Den gjeldande føresegna gir kommunen heimel til å fjerne merke og signal som er utforma og plasserte slik at det kan føre til forveksling med nærliggjande fastmerke og tilhøyrande signal. Heimelen blir utvida til også å gjelde det geodetiske fagorganet i staten (Statens kartverk). Andre punktum presiserer at kommunen og jordskifteretten kan fjerne utgåtte eller ugyldige grensemerke, eller merke som kan forvekslast med eit gyldig grensemerke. Eit utgått merke kan til dømes vere eit merke som på grunn av grensejustering ikkje lenger markerer den eksisterande grensa. Eit ugyldig merke kan til dømes vere eit merke som har blitt sett ned utan lovleg rett.

Endringa i *tredje og fjerde ledd* er av språkleg art.

Femte ledd om forskrift er endra i samsvar med overskrifta.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 10 og signallova § 8 første og fjerde ledd og § 9 andre ledd.)

Første ledd. Fastmerke og signal kan krevjast fjerna dersom bruken av eigdommen gjer dette nødvendig. Dette må avtalast mellom den som ønskjer fjerning og eigaren av merket. Eigar av fastmerke eller signal vil vere den som har etablert det når ikkje anna er avtalt.

Andre ledd gir kommunen høve til å fjerne merke eller signal som kan forvekslast med registrerte fastmerke eller signal. Kommunen kan òg velje å bruke meir lempelege midlar enn fjerning.

Tredje ledd svarer til § 8 fjerde ledd i gjeldande signallov, der omgrepet er «trigonometriske hovedpunkter av 1. orden og basispunkter samt monumentale fastmerker». Her er valt omgrepet «overordna grunnlag» for ikkje å vere knytt til ein bestemt teknologi. Nokre av dei fastmerka som ikkje kan krevjast fjerna, er også verna som kulturminne. Basispunkt og monumentale fastmerke er ofte søyler eller byggverk som markerer utgangspunkt eller bestemmer målestokk for eit geodetisk nett. Eksempel er nullmeridianen i Oslo observatorium, vass-standsmålareren i Tregde og meridianstøttepunktet i Hammerfest.

§ 43 Varsling

Før oppmålingsarbeid blir sett i verk, skal alle som arbeidet vedkjem, få varsel på ein etter forholda formålstenleg måte.

Departementet kan gi forskrift om varsling.

I kraft 1. januar 2010.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

Andre ledd	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om varsling</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

[*Andre ledd*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

første ledd	(tidligere ordlyd)
Før oppmålingsarbeid blir sett i verk, skal alle som arbeidet vedkjem, få varsel på ein etter forholda formålstenleg måte.	Før oppmålingsarbeid blir sett i verk, skal alle som arbeidet vedkjem, få varsel på ein etter forholda formålstenleg måte. Varsel og innkalling av partar til oppmålingsforretning følgjer av § 36 andre ledd.

Fra Innst. O. nr. 98 (2006-2007)

§ 43 første ledd andre punktum blir oppheva.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 7 og signallova § 3.)

Nærare reglar om korleis varsling skal skje, bør givast i forskrift. Det vil variere kva som er formålstenleg, etter forholda på staden og kva slag arbeid det er tale om. I mange tilfelle bør varsling skje på ein etterviseleg måte.

§ 44 Ekspropriasjon

Kommunen eller staten kan utføre ekspropriasjon for gjennomføring og sikring av tiltak og innretningar i samband med grunnlagsmåling. Lov om oreigning av fast eigedom gjeld tilsvarande.

I kraft 1. januar 2010.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 9, signallova § 6 og kapittel 12.3.4.)

Føresegna fører vidare signallova § 6. Føresegna er ein sjølvstendig heimel for ekspropriasjon, mens prosessreglane elles og erstatningsutmålinga følgjer av § 45. For sjølve erstatningsutmålinga gjeld lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved oreigning av fast eigedom.

§ 45 Skjønn

Erstatning for ekspropriasjon etter § 44, skade og ulempe som skuldast tiltak etter § 41, og tilbakebetaling etter § 42 fjerde ledd, skal fastsetjast ved skjønn dersom partane ikkje blir samde seg imellom. Skjønn blir styrt av jordskifteretten.

I kraft 1. januar 2010.

Endret ved lov 11. mai 2017 nr. 26

I kraft 1. januar 2018.

første ledd andre punktum	(tidligere ordlyd)
Skjønn blir styrt av <i>jordskifteretten</i> .	Skjønn blir styrt av lensmannen, namsfuten eller politistasjonssjef med sivile rettspleieoppgåver.

Fra Prop. 33 L (2016-2017)

Det følger av § 45 at erstatning for ekspropriasjon etter § 44, skade og ulempe som skyldes tiltak etter § 41, og tilbakebetaling etter § 42 fjerde ledd, avgjøres ved lensmannsskjønn i fravær av minnelig løsning. Det foreslås at jordskifteretten overtar lensmannens skjønnskompetanse etter matrikkellova § 45.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 11 og signallova § 6, § 8 tredje ledd og § 10.)

Føresegna fører vidare prinsippa frå signallova § 6, § 8 og § 10 om skjønn. Ordlyden er tilpassa endringar i rettargangslovgivinga, jf. lov 25. juni 2004 nr. 53 og forslag til justeringar i denne jf. Ot.prp. nr. 53 (2004-2005) *Om lov om endringer i lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet)*.

Departementet foreslår at partane også bør ha høve til å fastsetje erstatninga på annan måte, utan å måtte gå vegen om skjønn, dersom dei blir samde om dette. Partane kan f.eks. avtale bruk av skiltsdom.

Kapittel 9 Klage, sanksjonar, o.a.

§ 46 Klage

Enkeltvedtak etter denne lova kan klagast på etter kapittel IV til VI i forvaltningslova. Det kan alltid klagast over vedtak om:

- a) matrikkelføring av saker som krev oppmålingsforretning etter § 6, under dette feil ved varslinga eller utføringa av forretninga,
- b) klarlagt grense etter § 7 tredje ledd,
- c) samanslåing, jf. § 18,
- d) føring av referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19,
- e) fastsetjing av samla fast eigeendom, jf. § 20,
- f) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21,
- g) sletting av matrikkeleining med heimel i § 26 andre ledd,
- h) avslag på krav om retting av opplysning i matrikkelen, jf. § 26 tredje ledd,
- i) avslag på førespurnad om innsyn i matrikkelen etter § 29,
- j) utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30,
- k) fastsetjing av gebyr, jf. § 32 første ledd,
- l) avslag på rekvisisjon av oppmålingsforretning, jf. § 35 første ledd,
- m) tvangsmulkt, jf. § 48.

Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak når ikkje anna er bestemt. Departementet er klageinstans for vedtak gjort av sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt er klageinstans for kommunale vedtak om utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. første ledd bokstav j.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage, under dette om kva for vedtak som kan påklagast sjølv om dei ikkje blir rekna som enkeltvedtak.

I kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 20, 21 og 22.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

Ikke satt i kraft.

§ 46 Klage, <i>førehandsvarsel og underretning om vedtak m.m.</i>	§ 46 Klage
<i>Det kan klagast over følgjande avgjerder etter denne lova:</i>	Enkeltvedtak etter denne lova kan klagast på etter kapittel IV til VI i forvaltningslova. Det kan alltid klagast over vedtak om:
a) matrikkelføring av saker som krev oppmålingsforretning etter § 6, under dette feil ved varslinga eller utføringa av forretninga	a) matrikkelføring av saker som krev oppmålingsforretning etter § 6, <i>under dette feil ved varslinga eller utføringa av forretninga,</i>
b) avgjerd om kva som er klarlagd grense etter § 7 tredje ledd	b) klarlagt grense etter § 7 tredje ledd,
c) samanslåing, jf. § 18 d) føring av referanse til avtale om grenser mv., jf. § 19 e) fastsetjing av samla fast eigedom, jf. § 20 f) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21 g) sletting av matrikkeleining med heimel i § 26 første ledd h) avslag på krav om retting av opplysning i matrikkelen, jf. § 26 tredje og fjerde ledd i) avslag på førespurnad om innsyn i matrikkelen etter § 29 j) utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30	c) samanslåing, jf. § 18, d) føring av referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19, e) fastsetjing av samla fast eigedom, jf. § 20, f) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21, g) sletting av matrikkeleining med heimel i § 26 andre ledd, h) avslag på krav om retting av opplysning i matrikkelen, jf. § 26 tredje ledd, i) avslag på førespurnad om innsyn i matrikkelen etter § 29, j) utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30,
k) fastsetjing av gebyr og betaling med heimel i § 32 som ikkje er fastsett i forskrift eller regulativ godkjent av departementet l) avslag på rekvisisjon av oppmålingsforretning, jf. § 35 første ledd	k) fastsetjing av gebyr, jf. § 32 første ledd, l) avslag på rekvisisjon av oppmålingsforretning, jf. § 35 første ledd,
m) tildeling og tilbaketrekking av landmålarbrev etter § 38	
n) vedtak om tvangsmulkt, jf. § 48.	m) tvangsmulkt, jf. § 48.
<i>Klageinstans er departementet eller det klageorganet departementet peikar ut. Reglane om klage på enkeltvedtak i forvaltningslova kapittel VI gjeld for alle klager etter første ledd.</i>	Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak når ikkje anna er bestemt. Departementet er klageinstans for vedtak gjort av sentral matrikkelstyresmakt. Sentral

	matrikkelstyresmakt er klageinstans for kommunale vedtak om utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. første ledd bokstav j.
Departementet kan <i>gi forskrift</i> om klage, <i>førehandsvarsel</i> og <i>underretning</i> .	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage, under dette om kva for vedtak som kan påklagast sjølv om dei ikkje blir rekna som enkeltvedtak.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) har ein meir stringent bruk av omgrepa avgjerd og enkeltvedtak enn gjeldande lov. Dette er uavhengig av organisasjonsspørsmålet og er vidareført her. Ordlyden er tilpassa gjeldande ordning der kommunen har ansvaret for å utføre oppmålingsforretningane og føre eigedomsopplysningane i matrikkelen.

Første ledd reknar opp avgjerder som det er klagerett på, uavhengig av om avgjerda er å rekne som enkeltvedtak etter definisjonen i forvaltningslova eller ikkje. Avgjerder i ei sak som leier fram til ei avgjerd som går fram av bokstavopprekninga, er ikkje å rekne som ei sjølvstendig avgjerd. Klaga på ei slik avgjerd må takast med i ei eventuell klage over den endelege avgjerda. Opprekninga avgrensar ikkje klageretten etter forvaltningslova. Dersom det blir fatta eit enkeltvedtak i ei sak som ikkje leier fram til ei avgjerd som går fram av bokstavopprekninga, vil det vere sjølvstendig rett til å klage på vedtaket.

Bokstav a gir klagerett på matrikkelføring som skjer på grunnlag av oppmålingsforretning, jf. § 6, inkludert avvising av krav om matrikkelføring, jf. § 22, og utferding av matrikkelbrev jf. § 24. Klageretten gjeld også matrikkelføring utan at oppmålingsforretninga er avslutta, jf. § 6 andre ledd første punktum. Klageretten gjeld i tillegg avslag om matrikkelføring, inkludert avslag om matrikkelføring utan at oppmålingsforretninga er fullført. Føresegna svarar til gjeldande bokstav a.

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) har ei føresegn om klagerett på vedtak om å fullføre ei oppmålingsforretning som ikkje er fullførte til fastsett tid. Forslaget er knytt til organisasjonsspørsmålet og er ikkje vidareført her.

Bokstav b gir klagerett på avgjerder etter § 7 tredje ledd om krava til klarlagd grense er oppfylte eller ikkje. Føresegna svarar til gjeldande bokstav b. Endringa er av redaksjonell art.

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) har ei føresegn om klagerett på matrikkelføring av eigarseksjon etter § 11 a. Forslaget er ikkje vidareført. Klageretten var meint å sikre mot feil ved føringa. Klage på dette kan meir effektivt fremjast som klage på seksjoneringsvedtaket etter eigarseksjonslova. Klage på seksjonering som omfattar eige uteareal, kan i alle høve fremjast etter bokstav a.

Bokstav c gir klagerett på samanslåing, jf. § 18, under dette avvising av krav om samanslåing. Føresegna svarar til gjeldande bokstav c.

Bokstav d gir klagerett på føring av referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19, medrekna nekting av å føre slik referanse. Føresegna svarar til gjeldande bokstav d. Endringa er ei tilpassing til endringa av § 19.

Bokstav e gir klagerett på fastsetjing av kva for matrikkeleiningar som skal registrerast som ein samla fast eigedom, jf. § 20, medrekna avvising av krav om å opprette eller endre ei slik oppføring. Føresegna svarar til gjeldande bokstav e.

Bokstav f gir klagerett på fastsetjing av offisiell adresse, jf. § 21. Klageretten gjeld kva for gate ein bygning (eventuelt eigedom, inngang eller bustad) skal ha adresse til, og fastsetjing av husnummer, bokstav, bustadnummer og tilleggsnamn. Klageretten skal sikre mot feil ved innhaldet i tildelinga frå kommunen. Klageretten gjeld ikkje avgjerda om å tildele eller endre ei adresse. Det er dermed ikkje mogleg å klage over eit vedtak frå kommunen om å innføre vegadresser i heile eller delar av kommunen. Det same gjeld avgjerder frå kommunen om kva for adresseparsellar som skal få eige namn og ikkje. Nærare reglar om dette blir gitt i forskrift. Vedtak om skrivemåten for gate-, veg-, gangveg- eller områdenamn, og eventuelt adressenamn, blir gjorde i medhald av stadnamnlova og følgjer reglane for klage i denne lova. Føresegna svarar til gjeldande bokstav f.

Bokstav g gir klagerett på sletting av matrikkeleining etter § 26 første ledd. Føresegna svarar til gjeldande bokstav g. Det er ikkje klagerett på sletting av matrikkeleining etter § 26 andre ledd. Klage må i så fall rettast mot vedtaket om slettinga etter eigarseksjonslova.

Bokstav h gir klagerett når krav om retting av matrikkelen etter § 26 tredje eller fjerde ledd ikkje blir komme i møte. Det er med unntak som nemnt i § 26 tredje ledd andre punktum, ikkje høve til å krevje retting av opplysningar om grenser. Det er med nemnde unntak dermed ikkje mogleg å klage på avslag på eit slikt krav. Retting av grenser følgjer i staden reglane i §§ 17 og 19. Føresegna svarar til gjeldande bokstav h, men rekkjevidda er endra på grunn av endringa av § 26.

Bokstav i gir klagerett når det gjeld avslag på innsyn i matrikkelen etter § 29, medrekna avslag på å utferde matrikkelbrev. Føresegna svarar til gjeldande bokstav i.

Bokstav j gir klagerett når det gjeld avslag om utlevering av opplysningar frå matrikkelen etter § 30. Føresegna svarar til gjeldande bokstav j.

Bokstav k gir klagerett på fastsetjing av gebyr for oppmålingsforretning og anna arbeid etter lova. I saker som ikkje inneheld ei oppmålingsforretning, og der det ikkje blir fastsett noko særskilt gebyr i den konkrete saka, men gebyret i staden går eintydig fram av forskrift vil det ikkje vere klagerett på storleiken av gebyret. Føresegna svarar til gjeldande rett, jf. bokstav k, men ordlyden er presisert bl.a. for å få fram at klageretten gjeld tilsvarende for betaling for opplysningar frå matrikkelen, jf. § 32 andre ledd.

Bokstav l gir klagerett når nokon får avslag på rekvisisjon av oppmålingsforretning. Føresegna svarar til gjeldande bokstav l.

Bokstav m gir klagerett på tildeling og tilbaketrekking av landmålarbrev etter § 38. Føresegna er ny.

Bokstav n gir klagerett på vedtak om tvangsmulkt etter § 48. Føresegna svarar til gjeldande bokstav m. Endringa er av redaksjonell art.

Andre ledd. Klage skjer etter reglane i forvaltningslova, inkludert reglane om omgjerding av vedtak og dekking av sakskostnader. Kven som kan klage, følgjer av ei vurdering av partsomgrepet og rettsleg klageinteresse. Ein part som opplysningane i matrikkelen har direkte verknad for, vil alltid kunne klage.

I samsvar med forvaltningslova er fristen for å klage tre veker frå det tidspunktet då underretninga om avgjerda kjem fram til den aktuelle parten eller ein representant for parten. For den som ikkje har fått underretning, går fristen frå det tidspunktet då parten har skaffa seg kjennskap til avgjerda eller burde ha skaffa seg kjennskap til henne. For dei sakene der det skal skrivast ut matrikkelbrev etter § 24, går klagefristen frå det tidspunktet då matrikkelbrevet er motteke (eller på annan måte har komme den som har klagerett eller representant for vedkommande, til underretning).

Departementet er i utgangspunktet klageinstans for alle avgjerder som det er klagerett på etter første ledd og eventuelt andre enkeltvedtak. Departementet tek sikte på å delegere denne kompetansen til eitt eller fleire fylkesmannsembete eller eit anna eigna klageorgan.

Tredje ledd opnar for å gi føresegner om klage, førehandsvarsel og underretning m.m. I hovudsak vil dette gjelde avgjerder og handlingar som ikkje er enkeltvedtak. Eventuelle forskrifter om enkeltvedtak vil vere avgrensa av forvaltningslova med forskrifter.

Endret ved lov 3. september 2010 nr. 56

I kraft 3. september 2010.

§ 46 første ledd bokstav f	(tidligere ordlyd)
f) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21,	g) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21, unnateke vedtak om namn på gate, veg eller område som inngår i offisiell adresse,
Tredje ledd	
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage, <i>under dette om kva for vedtak som kan påklagast sjølv om dei ikkje blir rekna som enkeltvedtak.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage.

Fra Prop. 121 L (2009-2010)

Gjeldende *første ledd bokstav f* gir klagerett vedrørende tildeling av offisiell adresse med noen unntak. Klageretten skal sikre mot feil ved innholdet i kommunens avgjørelse. Klageretten gjelder ikke kommunens avgjørelse om å endre eller nytildele en adresse som sådan. Kommunens avgjørelse om å innføre vegadresser i hele eller deler av kommunen kan følgelig ikke påklages. Det samme gjelder kommunens avgjørelse om hvilke vegparseller som skal gis navn, og hvilke parseller som ikke skal gis navn. Gjeldende ordlyd kan gi inntrykk av at klageretten også gjelder denne type avgjørelser. Departementet mener forholdet best klargjøres i forskrift, jf. gjeldende matrikkelforskrift § 22 om klage over adressetildeling.

Departementet foreslår på denne bakgrunnen en forenkling av ordlyden i *første ledd bokstav f* samtidig som det i *tredje ledd* blir presisert at det i forskrift kan gis regler om hvilke avgjørelser som kan påklages selv om de ikke regnes som enkeltvedtak. Det vil alltid være klagerett på enkeltvedtak, jf. matrikkellova § 46 første ledd første punktum.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 46	(tidligere ordlyd)
Enkeltvedtak etter denne lova kan klagast på etter kapittel IV til VI i forvaltningslova. Det kan alltid klagast over vedtak om:	Enkeltvedtak etter denne lova kan klagast på etter kapittel IV til VI i forvaltningslova. Det kan alltid klagast over vedtak om:
a) matrikkelføring av saker som krev oppmålingsforretning etter § 6, <i>under dette feil ved varslinga eller utføringa av forretninga,</i>	a) matrikkelføring av saker som krev oppmålingsforretning etter § 6,
b) klarlagt grense etter § 7 tredje ledd,	b) klarlagt grense etter § 7 tredje ledd,
	c) fullføring av oppmålingsforretning for heimelshavar si rekning etter § 10 femte ledd siste punktum,
c) samanslåing, jf. § 18,	d) samanslåing, jf. § 18,
d) føring av referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19,	e) føring av referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19,
e) fastsetjing av samla fast eigedom, jf. § 20,	f) fastsetjing av samla fast eigedom, jf. § 20,
f) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21, unnateke vedtak om namn på gate, veg eller område som inngår i offisiell adresse,	g) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21, unnateke vedtak om namn på gate, veg eller område som inngår i offisiell adresse,
g) sletting av matrikkeleining med heimel i § 26 andre ledd,	h) sletting av matrikkeleining med heimel i § 26 andre ledd,
h) avslag på krav om retting av opplysning i matrikkelen, jf. § 26 tredje ledd,	i) avslag på krav om retting av opplysning i matrikkelen, jf. § 26 tredje ledd,
i) avslag på førespurnad om innsyn i matrikkelen etter § 29,	j) avslag på førespurnad om innsyn i matrikkelen etter § 29,
j) utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30,	k) utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30,
	l) godkjenning og tilbaketrekking av godkjenning som landmålarføretak etter § 38,
k) fastsetjing av gebyr, <i>jf. § 32 første ledd,</i>	m) fastsetjing av gebyr
l) avslag på <i>rekvisisjon av oppmålingsforretning, jf. § 35 første ledd,</i>	og avslag på å utføre kommunale oppmålingsforretningar som kommunen utfører etter § 38 femte ledd,

	n) avslag på førespurnad om utlevering av opplysningar frå fastmerkeregister, jf. § 40,
m) tvangsmulkt, jf. § 48.	o) tvangsmulkt, jf. § 48.
Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak når ikkje anna er bestemt. Departementet er klageinstans for vedtak gjort av sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt er klageinstans for kommunale vedtak om utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. første ledd <i>bokstav j</i> .	Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak når ikkje anna er bestemt. Departementet er klageinstans for vedtak gjort av sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt er klageinstans for kommunale vedtak om utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. første ledd bokstav k. Statens geodetiske fagorgan er klageinstans for kommunale avslag på førespurnad om utlevering av opplysningar frå fastmerkeregister, jf. første ledd bokstav n.
	Førehandsvarsel og underretning om vedtaket til klageinstansen i sak etter første ledd bokstav a og b skal sendast til landmålarføretaket.
Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage.	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande første ledd *bokstav a* gir klagerett på matrikkelføring som skjer på grunnlag av oppmålingsforretning etter § 6. Departementet foreslår at klage på matrikkelføringa òg skal kunne gjelde forhold knytt til varslinga og utføringa av forretninga, under dette om forretninga er utført i samsvar med god landmålar-skikk, jf. § 33.

Oppmålingsforretninga er i seg sjølv ikkje noko enkeltvedtak. Er forretninga utført i samsvar med god landmålar-skikk, og det ikkje er gjort sannsynleg at det hefter feil ved forretninga som får verknad for matrikkelføringa, vil klagaren derfor ikkje ha krav på ny realitetsavgjerd om landmålingstekniske og andre forhold som fell inn under det faglege skjønnet til landmålararen.

Sjølv om klagen gjeld utføringa av forretninga, vil gjenstanden for klagen vere matrikkelføringa. Klagefristen blir såleis å rekne frå det tidspunktet som underretninga om matrikkelføringa kjem fram til parten. Det er ikkje til hinder for at kommunen kan ta i mot klagen på eit tidlegare tidspunkt. Etter omstenda kan dette gi kommunen høve til å rette opp eventuelle feil undervegs i prosessen.

Eit eksempel på forhold som det kan klagast på, er når landmålararen ikkje utfører ei grensejustering i samsvar med ønsket til partane. Det same gjeld avgjerd om å matrikkelføre oppmålingsforretning som ikkje er fullført, jf. § 6 andre ledd. Den motsette avgjerda, når kommunen bestemmer at oppmålingsforretninga skal fullførast på ordinær måte, vil derimot vere ei prosessleiande avgjerd som det ikkje kan klagast på. Når det gjeld avgjerd om å gjere mindre avvik frå delingsløyvet ved fastsetjing av ny

grense, jf. § 33 fjerde ledd, kan ein part klage på at eit avvik er for stort eller ikkje samsvarar med ønsket til partane. Partane har ikkje krav på å få gjennomført eit bestemt avvik. Avgjer landmålar at det ikkje skal gjerast noko avvik, kan dette ikkje klagast på. Rekvirenten må i så fall be om at forretninga blir avbroten, og sende ny søknad om deling. Det kan heller ikkje klagast på privatrettslege forhold.

Ny bokstav k gir klagerett på fastsetjing av gebyr for oppmålingsforretning og anna arbeid etter lova. I saker som ikkje inneheld ei oppmålingsforretning, og der det ikkje blir fastset noko særskilt gebyr i den konkrete saka, men gebyret i staden går eintydig fram av forskrift eller gyldig kommunalt regulativ, vil det ikkje vere klagerett på storleiken av gebyret.

Ny bokstav l gir klagerett når nokon får avslag på rekvisisjon av oppmålingsforretning. Ny bokstav k og l erstattar noverande bokstav m om klage på gebyr og avslag på å utføre kommunale oppmålingsforretningar.

Noverande første ledd bokstavane c, l og n blir oppheva sidan føresegnene dei viser til blir oppheva, dvs. dei noverande føresegnene § 10 femte ledd om fullføring av oppmålingsforretning for heimelshavar si rekning, § 38 om godkjenning av landmålarføretak, og § 40 om fastmerkeregister. Tilsvarande gjeld i forhold til *andre ledd fjerde* punktum om utlevering av opplysningar frå fastmerkeregister, og *tredje ledd* om at underretning i klagesak skal sendast til landmålarføretaket.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. lovutkastet § 29, oppmålingslovutkastet § 12 og kapittel 25.4.2.)

Første ledd første punktum slår fast den generelle retten til å klage over enkeltvedtak etter forvaltningslova. Departementet har i tillegg funne det formålstenleg å rekne opp dei vedtaka der det er høve til klage under alle omstende, også når vedtaka ikkje er enkeltvedtak etter definisjonen i forvaltningslova, jf. bokstavopprekninga i andre punktum. Avgjerd i sak som leier fram til vedtak som går fram av bokstavopprekninga, vil normalt ikkje vere eit sjølvstendig enkeltvedtak. Klage på slik avgjerd må takast med i eventuell klage over det endelege vedtaket.

Klage skjer etter reglane i forvaltningslova, under dette også omgjerding av vedtak. Kven som kan klage på ei avgjerd følgjer av ei vurdering av partsomgrepet¹⁹ og rettsleg klageinteresse. Part som opplysningane i matrikkelen har direkte verknad for, vil alltid kunne klage. I visse tilfelle vil landmålarføretaket ha slik rettsleg interesse at det sjølv vil kunne fremje klage, for eksempel når kommunen avviser kravet om matrikkelføring fordi kommunen meiner det er feil i det tekniske målearbeidet.

I samsvar med forvaltningslova er fristen for å klage 3 veker frå det tidspunktet då underretning om vedtaket har komme fram til vedkommande part eller representant for vedkommande. For den som ikkje har motteke underretning om vedtaket, går fristen frå det tidspunktet då vedkommande har skaffa seg kjennskap til vedtaket eller burde ha skaffa seg kjennskap til det. For dei saker der det skal utferdast matrikkelbrev etter § 24 går klagefristen frå det tidspunktet då matrikkelbrevet er motteke, eller på annan måte komme den som har klagerett (eller representant for vedkommande, her landmålarføretaket) til underretning.

¹⁹ Se kap. 10.1.4 gjengitt under og merknad til tidligere § 36

Lova har ikkje føresegner om klage på landmålarføretak. Ein part som meiner at grensene skal gå ein annan stad enn slik dei er klarlagt i forretninga, vil måtte krevje ny forretning eller føre saka inn for domstolane. Part som er misnøgd med prisen til landmålarføretaket eller liknande, må eventuelt klage til forbrukarstyresmaktene. Det same gjeld når kommunen utfører forretninga med unnatak som nemnd i bokstav m.

I ein overgangsperiode ser departementet ikkje bort frå at partar og andre med rettsleg klageinteresse ved ein feil klagar forhold inn for kommunen som skulle ha vore retta mot landmålarføretaket. Her vil plikta til kommunen vere avgrensa til formell avvising og rettleiing om kva for prosedyrar som gjeld for slike klager.

Bokstav a gir klagerett på matrikkelføring som skjer på grunnlag av oppmålingsforretning, jf. § 6, under dette avvising av krav om matrikkelføring, jf. § 22, og utferding av matrikkelbrev jf. § 24. Klageretten gjeld òg matrikkelføring utan at oppmålingsforretninga er avslutta, jf. § 10 femte ledd første punktum, eller avslag på slik matrikkelføring.

Bokstav b gir klagerett når det gjeld kommunal avgjerd etter § 7 tredje ledd om krava til klarlagd grense er oppfylt eller ikkje.

Bokstav c gir klagerett på vedtak om å fullføre oppmålingsforretning som ikkje er fullført etter føresetnadene, jf. § 10 femte ledd.

Bokstav d gir klagerett på vedtak om samanslåing, jf. § 18, under dette avvising av krav om samanslåing.

Bokstav e gir klagerett på vedtak om å føre referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19, under dette nekting av å føre slik referanse.

Bokstav f gir klagerett på vedtak om kva for matrikkeleiningar som skal registrerast som ein samla fast eigedom, jf. § 20, under dette avvising av krav om å opprette eller endre slik oppføring.

Bokstav g gir klagerett ved tildeling av adresse til ein bestemt eigedom. Klageretten gjeld kva for gate ein bygning (eventuelt eigedom, inngang eller bustad) skal ha adresse til, og fastsetjing av husnummer, bokstav, bustadnummer og tilleggsnamn. Det er ikkje klagerett på kommunen sitt vedtak om at namn på gate, veg, gangveg eller område skal inngå i ei offisiell adresse. Vedtak om skrivemåten for gate-, veg-, gangveg- eller områdenamn, og eventuelt adressenamn, blir gjort i medhald av stadnamnlova og følgjer reglane for klage i den lova.

Bokstav h gir klagerett på vedtak om sletting av matrikkeleining etter § 26 andre ledd.

Bokstav i gir klagerett når krav om retting av matrikkelen etter § 26 tredje ledd, ikkje blir komme i møte.

Krav om retting av opplysningar i matrikkelen, som ikkje byggjer på feil ved matrikkelføringa, skal behandlast etter § 26. Krav om retting og tilføyning av opplysningar kan alltid krevjast av den enkelte etter § 26 uavhengig av klage etter bokstav a til h.

Bokstav j gir klagerett når det gjeld avslag på innsyn i matrikkelen etter § 29, under dette avslag på å utferde matrikkelbrev eller utskrift.

Bokstav k gir klagerett når det gjeld avslag om utlevering av opplysningar frå matrikkelen etter § 30.

Bokstav l gir klagerett når det gjeld vedtak om godkjenning av landmålarføretak etter § 38.

Bokstav m gir klagerett på avslag på å utføre oppmålingsforretning som kommunen utfører med eineansvar etter § 38 femte ledd, og på fastsetjing av gebyr for slik forretning.

Bokstav n gir klagerett for avslag på førespurnad om utlevering av opplysningar frå fastmerkeregister etter § 40.

Bokstav o gir klagerett for vedtak om tvangsmulkt etter § 48.

Andre ledd gjeld klageinstans. Departementet er klageinstans for vedtak som blir gjort av sentral matrikkelstyresmakt, men tek sikte på å delegere denne kompetansen til eigna klageorgan.

Tredje ledd gjeld kven som skal ha underretning om vedtak etter første ledd bokstav a og b. Sidan slike saker alltid skal handterast av eit landmålarføretak, skal landmålarføretaket ha underretninga. Landmålarføretaket er ansvarleg etter kontrakt for å syte for at klienten deira er underretta i den grada dette er nødvendig. Tilføyinga om at det er landmålarføretaket som skal få førehandsvarsel må forståast i samsvar med forvaltningslova § 16 og § 27. Det er landmålarføretaket som er adressat og partsrepresentant i eit krav om matrikkelføring. I fall kravet frå landmålarføretaket med tilhøyrande dokumentasjon blir godkjent, er førehandsvarsel om matrikkelføring ikkje nødvendig. Matrikkelføringa er då i samsvar med ønsket frå landmålarføretaket.

Om partsbegrepet

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005) kap. 10.1.4 Kven som er partar i oppmålingsforretning

Då oppmålingsforretning er utforma som teneste, er det ikkje nødvendig å gi reglar om kven som kan rekvirere oppmålingsforretning. I prinsippet kan kven som helst bestille eit slikt oppdrag hos eit landmålarføretak. Derimot må det givast reglar om kven som kan krevje at resultatet av ei oppmålingsforretning blir ført inn i matrikkelen. Det må leggjast til grunn at føretaket ikkje vil ta oppdrag utan at rekvirenten har ein legitim grunn for å få utført forretninga. Dei som kan krevje matrikkelføring av ny matrikkeleining, er rekna opp i lovforslaget § 9. Denne føresegna kjem i staden for opprekninga i delingslova § 3-1 fjerde ledd om rett til å krevje deling, og § 2-1 tredje ledd om rett til å krevje kartforretning, sjå [merknadene til lovforslaget § 9](#). Visinga til delingslova i plan- og bygningslova § 94 nr. 1 må endrast tilsvarande.

Landmålarføretaket har ansvaret for innkalling av partane til forretninga, jf. [lovforslaget § 36](#). Omgrepet «partar» vil vere samanfallande med partsomgrepet i forvaltningslova § 2 bokstav e: Dei som saka direkte vedkjem skal kallast inn. Dette kan etter forholda omfatte fleire enn dei som skal kallast inn etter gjeldande delingslov § 1-3, dvs. «den som har krevet forretninga og alle som har grunnbokshjemmel til eller godtgjør å eie tilstøtende grunn». Eigarar av eigeidom med grenser som blir påverka av forretninga skal alltid varslast om forretning. Det same gjeld for feste. Dersom nokre av grensene ikkje skal endrast gjennom forretninga, og dei i tidlegare forretning er merkte og kartlagt etter forskriftene, kan det orienterast om dette i innkallinga. For slike grenser treng partane ikkje møte til forretninga i marka. Landmålarføretaket må vurdere om andre som har rettar (vegrett og liknande) som kan bli påverka av saka, må varslast. Sjå elles merknadene til lovforslaget § 36.

Kretsen av partar kan endre seg i løpet av forretninga. Det kan tenkjast at det blir innkalla ein eller fleire naboar under starten av forretninga, men som det likevel viser seg ikkje blir påverka av saka. Kretsen av partar kan òg endre seg frå tidspunktet for oppmålingsforretninga fram til sjølve matrikkelføringa (og tinglysing for saker som skal tinglysast), f.eks. ved at ein eigedom blir seld. Det følgjer direkte av forslag til § 9 at ein eventuell ny heimelsmann for den eigdommen saka gjeld, alltid må slutte seg til kravet om matrikkelføring. Ny heimelsmann må også slutte seg til saka før saka eventuelt kan tinglysast, jf. tinglygingslova § 13. På same måte må ny heimelsmann for ein naboeigedom som inngår i ei grensejustering eller arealoverføring, stadfeste si semje i grensejusteringa eller arealoverføringa før saka kan slutførast. Dersom nokon av partane har behov for å skaffe seg tinglygingsvern for oppnådd semje under oppmålingsforretninga i tida fram til forretning blir ferdig matrikkelført, kan det vere aktuelt å tinglyse utdrag frå oppmålingsprotokollen. Departementet er samd i at kopi av matrikkelbrev eller relevant utdrag av dette skal sendast til eigarar og eventuelle festarar av matrikkeleiningar der grensene er blitt målte inn og merkte på nytt, sjå lovforslaget § 24.

Utdrag fra NOU 1999: 1 kap. 15.4.3

Utredningen nevner to eksempler hvor det har vært reist tvil om hvem som skal regnes som eier (og dermed part i forretningen):

Odelsløsning: En eiendom hvor det hefter odel blir solgt ut av familien (kretsen av odelsberettigede). Kjøper har inngått kjøpekontrakt og fått konsesjon, men ikke grunnbokshjemmel. En odelsberettiget har tinglyst en erklæring om at han har gått til odelsløsningssøksmål. På dette tidspunkt skal det avholdes oppmålingsforretning på naboeiendommen. Den som her faktisk har grunnbokshjemmel (selgeren), og etter loven er den som har krav på varsel, er den som må antas å ha liten eller ingen interesse av å være tilstede på oppmålingsforretningen. De to andre som gjør noe aktivt for å erverve eiendommen må åpenbart antas å ha interesse av å være tilstede. Gode grunner taler for at alle tre bør varsles, og at det er i samsvar med god landmålerskikk å varsle de som har en berettiget interesse av å være tilstede, så fremt disse er kjent.

Tvangsauksjon: Den som erverver en eiendom på tvangsauksjon (eller fra konkursbo) har naturligvis interesse av eiendommens geografiske utstrekning. Men i praksis går det en tid før han får grunnbokshjemmel. Først skal han gi bud og få dette stadfestet. Dernest må han få utstedt tvangsauksjonsskjøte som han må tinglyse. Berettiget interesse om å motta varsel om oppmåling på naboeiendommen antas han ikke å ha før tidligst på det tidspunkt han får stadfestet sitt auksjonsbud.

Skjæringspunktet for når konkurrerende erververe til fast eiendom skal være berettiget til å motta varsel til oppmålingsforretning, må være når tinglygingskontoret har mottatt dokument vedrørende odelsløsning, tvangsauksjon eller konkurs til tinglysing. Dette er forhold som skal anmerkes på vedkommende eiendoms grunnboksblad, og som landmåleren rutinemessig bør innhente utskrift av før oppstart av forretningen.

§ 47 Tvist om oppmålingsarbeid

Twistar om gjennomføringa av oppmålingsarbeid etter § 41 eller om fjerning av merke eller signal etter § 42 blir avgjorde av fylkesmannen. Vedtaket til fylkesmannen kan ikkje klagast på.

I kraft 1. januar 2010.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(første ledd)	(tidligere ordlyd)
<i>Tvist</i> om gjennomføringa av oppmålingsarbeid etter § 41 eller om fjerning av <i>merke</i> eller signal etter § 42 blir avgjorde av fylkesmannen. <i>Vedtaket til fylkesmannen</i> kan ikkje klagast på.	Tvist om gjennomføringa av oppmålingsarbeid etter § 41, eller tvist om fjerning av fastmerke eller signal etter § 42 blir avgjort av fylkesmannen. Fylkesmannen sitt vedtak kan ikkje klagast på.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er primært av språkleg art samt ei tilpassing til endringa i § 42, og er uavhengig av organisasjonsspørsmålet. Forslaget er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

Endringa er primært av språkleg art. I tillegg kjem ei redaksjonell endring ved at «fastmerke» er endra til «merke» som ein konsekvens av endringa i § 42. Det materielle innhaldet i andre punktum om at vedtaket til fylkesmannen ikkje kan klagast på, blir ført vidare. Departementet legg til grunn at dette gjeld sjølv når vedtaket er å rekne som enkeltvedtak etter forvaltningslova. Føresegna her går dermed framfor § 46 og eventuell klagerett etter forvaltningslova.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 5 tredje ledd og § 10 første ledd, og signallova § 8 andre ledd og § 9 andre ledd.)

Tvisteordninga knyter seg til forhold som fysisk sett påverkar eigar eller brukar av den aktuelle eigedommen der grunnlagsmåling finn stad. Tvist kan f.eks. omfatte plassering av fastmerke, varsling, etc. Tvist om reine oppmålingstekniske saksforhold er eit forhold mellom den som gjennomfører oppmålingsarbeidet og oppdragsgivar, og gir ikkje grunnlag for klage etter denne føresegna.

§ 48 Tvangsmulkt

Kommunen eller sentral matrikkelstyresmakt kan gjere vedtak om å påleggje tvangsmulkt for å få gjennomført vedtak gitt i medhald av denne lova. Vedtak kan berre gi grunnlag for tvangsmulkt dersom vedtaket set ein frist for gjennomføring. Mulkta kan givast som dagsbøter eller som ein eingongssum. Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan gi forskrift om fastsetjing, utrekning og ettergiving av tvangsmulkt.

I kraft 1. januar 2010.

Endret ved lov 20. april 2018 nr. 12

I kraft 20. april 2018.

(første ledd siste punktum)	(tidligere ordlyd)
Departementet kan <i>gi forskrift om fastsetjing, utrekning og ettergiving av tvangsmulkt.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om fastsetjing, utrekning og ettergiving av tvangsmulkt.

Fra Innst. 165 L (2017-2018)

[*Første ledd første punktum*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er knytt til organisasjonsspørsmålet og er teke ut.

[*Siste punktum*] Forslaget i Prop. 148 L (2016-2017) er av redaksjonell art, er uavhengig av organisasjonsspørsmålet, og er teke med her.

Fra Prop. 148 L (2016-2017)

«Sentral matrikkelstyresmakt» blir endra til «matrikkelstyresmakta». Vedtak om å påleggje tvangsmulkt er å rekne som enkeltvedtak etter forvaltningslova.

[*Første ledd siste punktum*] Departementet foreslår ei språkleg forenkling i ordlyden om heimelen til å gi forskrift. Formuleringa «kan i forskrift gi nærare reglar om» blir gjennomgåande endra til «kan gi forskrift om».

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

Tvangsmulkt kan f.eks. vere aktuelt i høve til landmålarføretak eller andre som har etablert uregistrerte grenser og som let vere å følgje pålegg om tilbakeføring og fjerning av ulovleg nedsette grensemerke. Tvangsmulkt kan òg vere aktuelt i høve til landmålarføretak som utøver verksemd i strid med reglane om godkjenning etter § 38. I samband med tildeling av offisiell adresse kan tvangsmulkt vere aktuelt i høve til den som let vere å følgje pålegg om oppføring av nummerskilt i samsvar med tildelt gateadresse og ved tildeling av bustadnummer.

Ein føresetnad for å kunne fastsetje tvangsmulkt er at det blir gitt ein tidsfrist for å gjennomføre vedtaket. Dersom frist ikkje er sett, vil vedtaksorganet måtte fatte nytt vedtak om tidsfrist som grunnlag for tvangsmulkt.

§ 49 Skadeverk på fastmerke o.a.

Den som med forsett eller aktløyse rettsstridig endrar, flytter, skadar eller gjer ubrukeleg eit fastmerke, signal eller instrument sett opp for målingar, blir straffa med bøter eller fengsel i inntil 6 månader.

Skadevaldar skal erstatte tapet som eigaren av fastmerke, signal eller instrument er påført som følgje av handlingar etter første ledd.

I kraft 1. januar 2010.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. oppmålingslovutkastet § 13, signallova § 13 og kapittel 25.4.6.)

Første ledd svarer til § 13 i gjeldande signallov, med presisering i høve til den språkbruken som lova elles legg opp til.

Andre ledd er ei ny føresegn. Etter signallova kunne det krevjast erstatning etter alminnelege erstatningsreglar. Departementet meiner det bør presiserast at det følgjer

eit erstatningsansvar med slike handlingar som er omtalte i første ledd. Ansvaret må òg omfatte dei utgiftene eigaren av merket vil ha ved å etablere merket på nytt. Ei av årsakene til at ein ønskjer at fjerning og endring skal skje i samarbeid med eigaren, jf. § 42, er at reetablering då blir langt enklare og billegare for eigaren. Ved rettsstridig fjerning vil utgiftene til reetablering bli langt større.

Kapittel 10 Iverksetjing, overgangsreglar og endringar i andre lover

§ 50 Iverksetjing

Lova trer i kraft frå det tidspunktet Kongen bestemmer. Kongen kan setje i verk dei enkelte føresegnene til ulik tid.

Føresegnene i § 7 trer i kraft ikkje tidlegare enn fire år frå det at lova trer i kraft.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om iverksetjing, under dette reglar om iverksetjing til ulik tid i ulike kommunar. I kommunar der matrikkelen ikkje er sett i drift, skal opplysningar førast i GAB-registeret og på eksisterande eigedomskart.

I kraft 9. februar 2007.

Jf. matrikkelforskriften § 65.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

andre ledd	(tidligere ordlyd)
Føresegnene i § 7 <i>trer</i> i kraft ikkje tidlegare enn fire år frå det at lova trer i kraft.	Føresegnene i § 7 første til fjerde ledd <i>trer</i> i kraft ikkje tidlegare enn fire år frå det at lova trer i kraft.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Endringa er ein redaksjonell konsekvens av forslaget om å oppheve § 7 femte ledd.

Fra Ot. prp. nr. 70 (2004-2005)

(Jf. kapittel 32.)

Føresegnene i § 7 om klarlagde grenser ved heimelsovergang blir sette i verk seinare. Departementet legg til grunn at det må vere etablert eit tilbod av landmålarføretak som på tenleg vis kan dekkje behovet for slik oppmåling før iverksetjing av denne føresegna. Det kan vere aktuelt å tilpasse iverksetjinga til den enkelte kommunen, f.eks. ut frå korleis desse vel å gjennomføre overgangsordninga etter § 51 andre ledd.

Det vil vidare vere aktuelt å setje i verk det nye matrikkelsystemet kommunevis. Inntil den nye matrikkelen er sett i drift, må oppmålingsforretningar registrerast i GAB-registeret og på kommunane sitt eigedomskart. Føresegner om dette blir fastsette i forskrift. Det kan i den samanhengen vere aktuelt å føre vidare delar av gjeldande forskrifter til delingslova. Det vil vere aktuelt å delegere til sentral matrikkelstyresmakt å fastsetje tidspunkt for når drift og føring av matrikkelen skal setjast i kraft i den enkelte kommunen. Det kan på same måten vere aktuelt å setje i verk føringa av kommunale pålegg som gjeld bruk av grunn og bygningar, jf. § 25 fjerde ledd, stegvis for dei ulike påboda og kommunane i mellom.

Det kan bli aktuelt å fastsetje fleksibel iverksetjing også for andre føresegner.

§ 51 Overgangsreglar

Kart- og delingsforretningar som er kravd før lova trer i kraft, skal fullførast etter reglane i delingslova. Krav om seksjonering av fast eigedom etter eigarseksjonslova skal fullførast etter reglane som gjaldt då lova her tok til å gjelde.

Staten ved sentral matrikkelstyresmakt har rett til å få overført alle opplysningar som ligg i kommunen sitt analoge og digitale kartverk, arkiv og elektroniske databasar, og som det er bestemt skal førast i matrikkelen, medrekna annan informasjon som er nødvendig for å få til ei rasjonell overføring. Det same gjeld tilsvarende opplysningar frå digitale kart og elektroniske databasar som kommunen eller statlege organ disponerer saman med andre, eller som blir disponerte av føretak på vegner av kommunen eller statleg organ.

Departementet kan i forskrift gi nærare overgangsreglar, under dette reglar om overføring av opplysningar frå kommunane og statlege organ.

Femte ledd, nå andre ledd, i kraft 9. februar 2007.

Andre og tredje ledd i kraft 27. februar 2009.

Første ledd i kraft 1. januar 2010.

Jf. matrikkelforskriften §§ 66, 67, 68, 69 og 70.

Endret ved lov 29. juni 2007 nr. 94

I kraft 29. juni 2007.

§ 51	(tidligere ordlyd)
Kart- og delingsforretningar som er kravd før lova trer i kraft, skal fullførast etter reglane i delingslova. Krav om seksjonering av fast eigedom etter eigarseksjonslova skal fullførast etter reglane som gjaldt då lova her tok til å gjelde.	Kart- og delingsforretningar som er kravd før lova trer i kraft, skal fullførast etter reglane i delingslova. Krav om seksjonering av fast eigedom etter eigarseksjonslova skal fullførast etter reglane som gjaldt då lova her tok til å gjelde.
(opphevet)	Kommunen kan utføre oppmålingsforretningar frå lova trer i kraft utan at verksemda treng godkjenning som landmålarføretak etter § 38 første til tredje ledd.
(opphevet)	Når kommunen finn at alle oppmålingsforretningar i kommunen bør skje gjennom godkjent landmålarføretak, kan kommunestyret sjølv vedta å avvikle ordninga etter andre ledd. Før vedtaket trer i kraft, skal fylkesmannen og sentral matrikkelstyresmakt få orientering om vedtaket.

(opphevet)	Kommunen er landmålarføretak etter lova og har plikt til å utføre alle oppdrag om oppmålingsforretning sett fram av nokon som har krav på å få oppmålingsforretninga matrikkelført i kommunen, inntil vedtak etter tredje ledd er trådd i kraft. Slik oppmålingsforretning skal elles utførast etter reglane for landmålarføretak etter lova her med unnatak av § 22 sjuande ledd. Set kommunen i verk vedtak om kommunal einerett etter § 38 femte ledd, fell heimelen til å utføre oppmålingsforretningar etter overgangsordninga i andre ledd bort. Heimelen fell under alle omstende bort fem år frå lova trer i kraft.
Staten ved sentral matrikkelstyresmakt har rett til å få overført alle opplysningar som ligg i kommunen sitt analoge og digitale kartverk, arkiv og elektroniske databasar, og som det er bestemt skal førast i matrikkelen, medrekna annan informasjon som er nødvendig for å få til ei rasjonell overføring. Det same gjeld tilsvarende opplysningar frå digitale kart og elektroniske databasar som kommunen eller statlege organ disponerer saman med andre, eller som blir disponerte av føretak på vegner av kommunen eller statleg organ.	Staten ved sentral matrikkelstyresmakt har rett til å få overført alle opplysningar som ligg i kommunen sitt analoge og digitale kartverk, arkiv og elektroniske databasar, og som det er bestemt skal førast i matrikkelen, medrekna annan informasjon som er nødvendig for å få til ei rasjonell overføring. Det same gjeld tilsvarende opplysningar frå digitale kart og elektroniske databasar som kommunen eller statlege organ disponerer saman med andre, eller som blir disponerte av føretak på vegner av kommunen eller statleg organ.
Departementet kan i forskrift gi nærare <i>overgangsreglar, under dette reglar om overføring av opplysningar frå kommunane og statlege organ.</i>	Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om oppmålingsforretningar etter ordninga i andre ledd.

Fra Ot. prp. nr. 57 (2006-2007)

Noverande andre til fjerde ledd gir føresegner om overgang frå gjeldande organisering etter delingslova til ny organisering etter den vedtekne lova. Kommunane skal etter proposisjonen i staden vidareføre dagens organisering. Overgangsføresegnene i andre til fjerde ledd kan derfor opphevast. Andre overgangsreglar som det kan bli behov for, kan gis i forskrift. Dette blir presisert i forslag til *tredje ledd*. Det er bl.a. viktig å sikre at alle tidlegare forretningar etter delingslova blir fullførte innan rimeleg tid, jf. gjeldande treårsfrist.

(Jf. kapittel 32.)

Første ledd. Kart- og delingsforretningar som er kravde før lova trer i kraft, skal fullførast etter ordninga og reglar i delingslova. Tilsvarande gjeld krav om seksjonering etter eigarseksjonslova.

Andre ledd fastset at kommunen, som ei overgangsordning, kan utføre oppmålingsforretningar som kommunal oppgåve, utan å søkje godkjenning som landmålarforetak, jf. kapittel 9.2.3. Kommunen kan såleis utan særskilt vedtak halde fram med gjeldande organisering etter iverksetjinga av lova. Frå det tidspunktet då lova trer i kraft kan godkjent landmålarforetak utføre oppmålingsforretningar og reise krav om matrikkelføring i alle kommunar med unnatak av kommunar som har innført kommunalt eineansvar etter § 38 femte ledd.

Tredje og fjerde ledd. Kommunestyret kan, når som helst i overgangsperioden, velje å avvike ordninga etter andre ledd. Ordninga fell automatisk bort fem år etter at lova trer i kraft. Fylkesmannen og sentral matrikkelstyresmakt skal orienterast om vedtaket før det trer i kraft. Kommunen vil etter det ikkje lengre ha plikt til å utføre oppmålingsforretningar. Overgangsordninga etter andre ledd må vere avvikla før vedtak etter § 38 femte ledd kan setjast i verk.

Kommunen har plikt til å utføre alle oppdrag om oppmålingsforretning sett fram av nokon som har krav på å få oppmålingsforretninga matrikkelført i kommunen. Føresegna i § 35 om bestilling av oppmålingsforretning gjeld tilsvarande. Avslag kan klagast på etter forvaltningslova.

Oppmålingsforretningar etter andre leddet er tenesteproduksjon utan utøving av avgjerdsrett, og kjem i same stilling som andre oppmålingsforretningar, med same krav til dokumentasjon og utføring. Ordninga inneber likevel at kommunen vil stå både for oppmåling og matrikkelføring i same sak, og dette inneber eit unnatak frå § 22 sjuande ledd. Kommunen kan organisere tenesta med egne tilsette, eller få tenesta utført av andre på kommunen sine vegner, under dette som interkommunalt samarbeid. Unnataket for offentlege styresmaktoppgåver i meirverdiavgiftslova § 5b første ledd nr. 7 gjeld ikkje.

Femte ledd presiserer at når staten ved gjennomføringa av denne lova set i verk matrikkelen i den enkelte kommunen, skal staten samtidig få overført data som kommunen tidlegare har ført, jf. kapittel 14.3.2. Staten sin rett til å få overført desse opplysningane går føre eventuell rett kommunen har etter åndsverklova eller andre lover.

Sjette ledd. Departementet kan fastsetje nærare reglar i forskrift, under dette om klage og klageorgan. Forskriftene vil bli utforma med sikte på å lette overgangen frå ordninga med kommunal oppmåling etter delingslova til fritt landmålarval etter den nye lova.

For å sikre likeverdige konkurranseforhold vil det bli sett krav til kven kommunen kan engasjere til å utføre arbeid med oppmålingsforretningar etter andre ledd. I utgangspunktet skal kommunen etter ein kortare overgangsperiode berre kunne engasjere godkjent landmålarforetak til slikt arbeid i den grad kommunen ikkje utfører arbeidet med egne tilsette.

Det kan vere aktuelt å føre vidare delar av forskriftene til delingslova for overgangsordninga etter andre ledd. Det kan i den samanhengen òg vere aktuelt å føre vidare delar av innhaldet i enkelte av føresegnene i delingslova som forskrift.

§ 52 Endring av andre lover

Frå den tid Kongen bestemmer, blir det gjort følgjande endringar i andre lover:

...

Lovspeil

<i>Matrikkellova etter endringer i lov 29. juni 2007 nr. 94</i>	<i>Matrikkellova som vedtatt i lov 17. juni 2005 nr. 101</i>	<i>Utkast til lov om eideomsregistrering (NOU 1999: 1) og lov om oppmålingsarbeid (oppm.)</i>
---	--	---

Kapittel 1

§ 1 første ledd	§ 1 første ledd	§ 1
§ 1 andre ledd	§ 1 andre ledd	oppm. § 1
§ 2	§ 2	§ 2 og oppm. § 2
§ 3 bokstav a	§ 3 bokstav a	§ 5 første ledd
§ 3 bokstav b og c	§ 3 bokstav b og c	
§ 3 bokstav d	§ 3 bokstav d	§ 24 første ledd
§ 3 bokstav e til h	§ 3 bokstav e til h	
	§ 3 bokstav i og j	
§ 3 bokstav i til l	§ 3 bokstav k til n	oppm. § 3

Kapittel 2

§ 4	§ 4	§ 5 andre til fjerde ledd
§ 5	§ 5	§ 6
§ 5a første og andre ledd	§ 22 første og andre ledd	§ 3 første til tredje ledd
§ 5a tredje ledd		
§ 6 første ledd	§ 6 første ledd	§ 7 andre ledd
§ 6 andre ledd	§ 10 femte ledd første punktum	§ 8 tredje ledd første punktum
§ 6 tredje ledd	§ 6 andre ledd	§ 7 tredje ledd første punktum
§ 6 fjerde ledd	§ 6 tredje ledd, jf. også tidligere § 10 femte ledd andre punktum	jf. § 8 tredje ledd andre punktum
§ 7 første til fjerde ledd	§ 7 første til fjerde ledd	
§ 7 femte ledd	§ 7 sjette ledd	
	§ 8 første ledd	§ 10 sjuende ledd
§ 8 første og andre ledd	§ 8 tredje og fjerde ledd	§ 10 første og åttende ledd
§ 9 første ledd bokstav a til c	§ 9 første ledd bokstav a til c	§ 9 første ledd bokstav a til c
§ 9 første ledd bokstav d	§ 9 første ledd bokstav d	
§ 9 første ledd bokstav e og f	§ 9 første ledd bokstav e og f	§ 9 første ledd bokstav d og e
§ 9 første ledd bokstav g	§ 9 første ledd bokstav g	
§ 9 første ledd bokstav h	§ 9 første ledd bokstav h	§ 9 første ledd bokstav f
§ 9 andre ledd bokstav a og b	§ 9 andre ledd bokstav a og b	§ 9 første ledd bokstav g
§ 9 tredje og fjerde ledd	§ 9 tredje ledd	
§ 10 første ledd	§ 10 første ledd	§ 18
§ 10 andre ledd	§ 10 andre ledd	§ 11 første ledd
§ 10 tredje ledd	§ 10 tredje ledd	§ 11 andre ledd
§ 10 fjerde ledd	§ 10 fjerde ledd	§ 8 andre ledd
	§ 10 femte ledd	§ 8 tredje ledd
§ 10 femte og sjette ledd	§ 10 sjette og sjuende ledd	
§ 11 første ledd	§ 11 første ledd	§ 11 tredje ledd, første og andre punktum
§ 11 andre ledd	§ 11 andre ledd	
§ 11 tredje ledd	§ 11 tredje ledd	§ 11 fjerde ledd. § 11 sjette ledd er ikke ført videre i lovforslaget, jf. Ot.prp. 70 kapittel 17.2.4
§ 11 fjerde ledd	§ 11 fjerde ledd	§ 11 tredje ledd, tredje til femte punktum
§ 11 femte ledd	§ 11 femte ledd	§ 11 femte ledd, jf. § 10 andre ledd
§ 12 første til tredje ledd	§ 12 første til tredje ledd	§ 19

<i>Matrikkelova etter endringer i lov 29. juni 2007 nr. 94</i>	<i>Matrikkelova som vedtatt i lov 17. juni 2005 nr. 101</i>	<i>Utkast til lov om eigedsregistrering (NOU 1999: 1) og lov om oppmålingsarbeid (oppm.)</i>
§ 12 fjerde ledd § 13 § 14	§ 8 andre ledd § 13 § 14	§ 9 sjuende ledd § 20, jf. § 10 femte ledd § 21 første og tredje ledd, jf. § 10 sjette ledd
§ 15 første ledd § 15 andre ledd § 15 tredje ledd § 16 første til fjerde ledd § 16 femte ledd § 16 sjette ledd § 17 første ledd § 17 andre ledd § 18 første ledd § 18 andre ledd § 18 tredje ledd § 19 første ledd	§ 15 første ledd § 15 andre ledd § 15 tredje ledd § 16 første til fjerde ledd § 16 femte ledd § 16 sjette ledd § 17 første ledd § 17 andre ledd § 18 første ledd § 18 andre ledd § 18 tredje ledd § 19 første ledd § 19 andre ledd § 19 tredje ledd § 19 fjerde ledd § 20	§ 12, jf. § 10 fjerde ledd § 9 andre ledd § 13, jf. § 10 tredje ledd § 9 andre ledd § 9 tredje ledd § 15 § 9 fjerde ledd § 40 første ledd § 40 andre ledd § 40 tredje ledd
§ 19 andre ledd § 19 tredje ledd § 20	§ 19 andre ledd § 19 tredje ledd § 19 fjerde ledd § 20	§ 40 første ledd § 40 andre ledd § 40 tredje ledd
Kapittel 4 § 21	§ 21	§ 41
Kapittel 5 § 22 første og andre ledd § 22 tredje ledd § 22 fjerde ledd	§ 22 tredje og fjerde ledd § 22 femte ledd § 22 sjette ledd § 22 sjuende ledd § 22 åttende til tiende ledd	§ 16 første og andre ledd § 3 fjerde ledd § 27 § 16 tredje ledd
§ 22 femte til sjuende ledd § 23 første ledd § 23 andre ledd § 23 tredje ledd § 24 første ledd § 24 andre ledd § 24 tredje ledd § 24 fjerde ledd § 24 femte og sjette ledd § 24 sjuende ledd § 25 første og andre ledd § 25 tredje ledd § 25 fjerde ledd § 25 femte og sjette ledd § 26 første ledd	§ 22 femte til sjuende ledd § 23 første ledd § 23 andre ledd § 23 tredje ledd § 24 første ledd § 24 andre ledd § 24 tredje ledd § 24 fjerde ledd § 24 femte og sjette ledd § 24 sjuende ledd § 25 første og andre ledd § 25 tredje ledd § 25 fjerde ledd § 25 femte og sjette ledd § 26 første ledd	§ 22 første ledd § 22 tredje ledd jf. § 22 andre ledd § 23 første ledd § 21 andre ledd § 24 andre ledd § 14 § 23 andre og tredje ledd § 25 første og andre ledd § 25 tredje ledd, jf. § 9 sjette ledd § 25 fjerde ledd § 26 første ledd første punktum, jf. § 25 femte ledd § 26 andre ledd § 30
§ 26 andre ledd § 26 tredje ledd	§ 26 andre ledd § 26 tredje ledd	§ 26 første ledd andre punktum § 17 § 28
§ 26 fjerde ledd § 26 femte og sjette ledd § 27 § 28	§ 26 fjerde ledd § 26 femte og sjette ledd § 27 § 28	§ 26 første ledd andre punktum § 17 § 28

<i>Matrikkelova etter endringer i lov 29. juni 2007 nr. 94</i>	<i>Matrikkelova som vedtatt i lov 17. juni 2005 nr. 101</i>	<i>Utkast til lov om eigedsregistrering (NOU 1999: 1) og lov om oppmålingsarbeid (oppm.)</i>
--	---	--

Kapittel 6

§ 29 første ledd	§ 29 første ledd	§ 44 første ledd
	§ 29 andre ledd	§ 24 tredje ledd
§ 29 andre til tredje ledd	§ 29 tredje til fjerde ledd	
§ 30	§ 30	
§ 31 første ledd	§ 31 første ledd	§ 42
§ 31 andre og tredje ledd	§ 31 andre og tredje ledd	
§ 32 første ledd	§ 32 første ledd, jf. også tidligere § 10 femte ledd andre punktum	§ 43 første og andre ledd
§ 32 andre ledd	§ 32 andre ledd	§§ 43 fjerde ledd og 44 andre ledd
§ 32 tredje ledd	§ 32 tredje ledd	

Kapittel 7

§ 33 første ledd	§ 33 første ledd, jf. også tidligere § 36 første ledd	§ 7 første ledd, jf. § 10 første ledd bokstav g og h
§ 33 andre ledd	§ 33 andre ledd	
§ 33 tredje og fjerde ledd	§ 33 tredje og fjerde ledd	§ 7 fjerde og femte ledd
§ 33 femte ledd	§ 33 femte ledd	§ 4 andre ledd, jf. § 7 tredje ledd andre punktum
§ 33 sjette ledd	§ 36 fjerde ledd, jf. også tidligere § 8 tredje ledd	
§ 34	§ 34	§ 8 første, fjerde og femte ledd
§ 35	Jf. også tidligere § 10 femte ledd andre og tredje punktum	§ 37
(opph.)	§ 36	§ 38
(opph.)	§ 37	§ 39
(opph.)	§ 38 første til fjerde ledd	jf. §§ 3 femte ledd og 4 første ledd, §§ 31 til 36, og § 43 tredje ledd
	§ 38 femte ledd	jf. mindretallet sitt forslag § 4 andre ledd

Kapittel 8

§ 39 første ledd	§ 39 første ledd	oppm. § 8 første ledd
§ 39 andre ledd		
§ 39 tredje ledd	§ 39 andre ledd	jf. oppm. § 14
(opph.)	§ 40 første til tredje ledd	jf. oppm. § 8 andre og tredje ledd
	§ 40 fjerde ledd	jf. oppm. § 14
§ 41 første ledd	§ 41 første ledd	oppm. § 4 første ledd, jf. § 6
§ 41 andre og tredje ledd	§ 41 andre og tredje ledd	oppm. § 5
§ 41 fjerde ledd	§ 41 fjerde ledd	jf. oppm. § 6
§ 41 femte ledd	§ 41 femte ledd	jf. oppm. § 4 andre ledd
§ 41 sjette ledd	§ 41 sjette ledd	jf. oppm. § 14
§ 42 første til fjerde ledd	§ 42 første til fjerde ledd	oppm. § 10
§ 42 femte ledd	§ 42 femte ledd	jf. oppm. § 14
§ 43 første ledd	§ 43 første ledd	oppm. § 7
§ 43 andre ledd	§ 43 andre ledd	jf. oppm. § 14
§ 44	§ 44	oppm. § 9
§ 45	§ 45	oppm. § 11

<i>Matrikkelova etter endringer i lov 29. juni 2007 nr. 94</i>	<i>Matrikkelova som vedtatt i lov 17. juni 2005 nr. 101</i>	<i>Utkast til lov om eigedsregistrering (NOU 1999: 1) og lov om oppmålingsarbeid (oppm.)</i>
--	---	--

Kapittel 9

§ 46	§ 46	jf. § 29 og oppm. § 12
første ledd bokstav a og b	første ledd bokstav a og b	
	første ledd bokstav c	
første ledd bokstav c til j	første ledd bokstav d til k	
	første ledd bokstav l	
første ledd bokstav k og l	første ledd bokstav m	
	første ledd bokstav n	
første ledd bokstav m	første ledd bokstav o	
andre ledd	andre ledd	
	tredje ledd	
tredje ledd	fjerde ledd	
§ 47	§ 47	jf. oppm. §§ 5 tredje ledd og 10 første ledd
§ 48	§ 48	
§ 49	§ 49	oppm. § 13

Kapittel 10

§ 50	§ 50	
§ 51 første ledd	§ 51 første ledd	
	§ 51 andre til fjerde ledd	
§ 51 andre og tredje ledd	§ 51 femte og sjette ledd	